МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри
_____ Тетяна КОСОВА
«_____ » _____ 2021 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОС « МАГІСТР»

Тема: «**Організація і методика обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів на підприємстві»**

Виконав(ла): БЕРЕЗОВСЬКА Олена Олегівна

Керівник: доктор економічних наук ОВСЮК Ніна Василівна

Консультанти з окремих розділів пояснювальної записки:
перший розділ – доктор економічних наук Ніна ОВСЮК
другий розділ – доктор економічних наук Ніна ОВСЮК
третій розділ – доктор економічних наук Ніна ОВСЮК

Нормоконтролер: к.е.н., доцент Зоряна МОКРИНСЬКА

Київ 2021

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри
_____ Тетяна КОСОВА
«_____ » _____ 2021 р.

З А В Д А Н Н Я
на виконання кваліфікаційної магістерської роботи

здобувача вищої освіти БЕРЕЗОВСЬКОЇ Олени Олегівни
(прізвище, ім'я у родовому відмінку)

1. Тема кваліфікаційної роботи «Організація і методика обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів на підприємстві» затверджена наказом ректора від 30.09.2021 № 2098/ст.

2. Термін виконання роботи: з 11. 10. 2021 р. до 31. 12. 2021 р. _____

3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правова база, дані Державної служби статистики України, дані обліково-інформаційної системи підприємства, первинні документи, облікові регістри, фінансова, податкова, статистична звітність ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод»

4. Зміст пояснювальної записки:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ АМОРТИЗАЦІЇ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Амортизація необоротних активів підприємства як об’єкт обліку, аналізу та внутрішнього контролю

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів підприємства

1.3. Організація і задачі обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів в умовах ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод»

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З НЕОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ В УМОВАХ ПАТ «МАРГАНЕЦЬКИЙ РУДОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД»

2.1. Документальне оформлення операцій із необоротними активами підприємства та визначенням їх амортизації

2.2. Синтетичний і аналітичний облік амортизації необоротних активів підприємства

2.3. Відображення амортизації необоротних активів підприємства у фінансовій і податковій звітності

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ АМОРТИЗАЦІЇ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В УМОВАХ ПАТ «МАРГАНЕЦЬКИЙ РУДОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД»

3.1. Аналіз ефективності використання необоротних активів підприємства з врахуванням визначення амортизації

3.2. Внутрішній контроль амортизації необоротних активів на підприємстві

3.3. Напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

5. Перелік обов’язкового графічного (ілюстративного) матеріалу: ЛИСТ 1. Формалізація амортизації необоротних активів підприємства як об’єкта обліку, аналізу та внутрішнього контролю; ЛИСТ 2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів підприємства. ЛИСТ 3. Формалізація організації і задач обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів підприємства в умовах ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод». ЛИСТ 4. Схема документообороту із обліку амортизації необоротних активів підприємства. ЛИСТ 5. Регістри синтетичного і аналітичного обліку із обліку амортизації необоротних активів. ЛИСТ 6. Схема відображення амортизації необоротних активів у фінансовій і податковій звітності. ЛИСТ 7. Аналіз ефективності використання необоротних активів підприємства з врахуванням визначення амортизації. ЛИСТ 8. Внутрішній контроль амортизації необоротних активів на підприємства. ЛИСТ 9. Напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів.

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	Написання першого розділу кваліфікаційної магістерської роботи та надання його керівнику	11.10.2021 – 24.10.2021	
2	Написання та оформлення матеріалів другого розділу кваліфікаційної магістерської роботи і надання його керівнику	25.10.2021 – 07.11.2021	
3	Написання та оформлення матеріалів третього розділу кваліфікаційної магістерської роботи і надання його керівнику	08.11.2021 – 21.11.2021	
4	1. Узгодження кваліфікаційної магістерської роботи з науковим керівником. 2. Проходження нормоконтролю та перевірку на академічну доброчесність. 3. Отримання рецензії та відгуку на кваліфікаційну магістерську роботу. 4. Підготовка виступу.	22.11.2021 – 07.12.2021	
5	1. Переплетення кваліфікаційної магістерської роботи. 2. Подання кваліфікаційної магістерської роботи та супровідних документів секретарю ДЕК	08.12.2021 – 10.12.2021	

7. Консультанти з окремих розділів

РОЗДІЛ	КОНСУЛЬТАНТ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)	ПІДПИС, ДАТА	
		ЗАВДАННЯ ВИДАВ	ЗАВДАННЯ ПРИЙНЯВ
РОЗДІЛ 1	доктор економічних наук Ніна ОВСЮК		
РОЗДІЛ 2	доктор економічних наук Ніна ОВСЮК		
РОЗДІЛ 3	доктор економічних наук Ніна ОВСЮК		

8. Дата видачі завдання: «08» жовтня 2021 р.

Керівник кваліфікаційної магістерської роботи _____ Ніна ОВСЮК

(підпис керівника)

Завдання прийняв до виконання _____ Олена БЕРЕЗОВСЬКА

(підпис здобувача)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи «Організація і методика обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів на підприємстві»: 96 стор., 17 рис., 17 табл., 60 літературних джерел.

Мета роботи: удосконалення теоретико-методичних, організаційних та прикладних аспектів обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів на підприємстві.

Об’єктом дослідження є процес організаційного та методичного забезпечення обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів на підприємстві.

Предметом дослідження - сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод».

Методи дослідження: спостереження; вимірювання; формалізація; гіпотетично-дедуктивний; аксіоматизація; метод наукової абстракції; метод статистичного аналізу; метод логічного аналізу.

Результати кваліфікаційної роботи магістра рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень та в практичній діяльності фахівців-обліковців.

ОРГАНІЗАЦІЯ, МЕТОДИКА, АМОРТИЗАЦІЯ, НЕОБОРОТНІ АКТИВИ, ОБЛІК, АНАЛІЗ, ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ, ПІДПРИЄМСТВО.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ПКУ – Податковий Кодекс України

МСБО – міжнародні стандарти бухгалтерського обліку

МСФЗ – міжнародні стандарти фінансової звітності

НП(С)БО – національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку

НА – нематеріальні активи

СГ – суб'єкт господарювання

ЗМІСТ

ВСТУП…… 8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ АМОРТИЗАЦІЇ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ…….. 13
1.1. Амортизація необоротних активів підприємства як об'єкт обліку, аналізу та внутрішнього контролю …….. 13
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів підприємства…. …….. 21
1.3. Організація і задачі обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів в умовах ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод»…….. 28
Висновки до розділу 1……. 34
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З НЕОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ В УМОВАХ ПАТ «МАРГАНЕЦЬКИЙ РУДОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД»…….. 35
2.1. Документальне оформлення операцій із необоротними активами підприємства та визначення їх амортизації…….. 35
2.2. Синтетичний і аналітичний облік амортизації необоротних активів підприємства……..... 43
2.3. Відображення амортизації необоротних активів підприємства у фінансовій і податковій звітності…….. 51
Висновки до розділу 2…….. 59
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ АМОРТИЗАЦІЇ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В УМОВАХ ПАТ «МАРГАНЕЦЬКИЙ РУДОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД»……...…… 61
3.1. Аналіз ефективності використання необоротних активів підприємства з врахуванням визначення амортизації…… 61
3.2. Внутрішній контроль амортизації необоротних активів на підприємстві…… 70
3.3. Напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів…….. 77
Висновки до розділу 3…… 84
ВИСНОВКИ…….. 85
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ……. 89
ДОДАТКИ……...…….. 96

ВСТУП

Актуальність проблеми. В умовах ринкової економіки важливого значення для підприємства набуває добре організований бухгалтерський облік, аналіз та внутрішній контроль – гнучкий комплекс господарських дій, що постійно удосконалюються та змінюються. Здійснення операцій, пов'язаних з нарахуванням та обліком амортизації у відповідності з нормативними та внутрішньогосподарськими документами підприємства, що передбачає точність та обґрунтованість заповнення первинних документів, розрахунок амортизації необоротних активів, контроль та аналіз проведених операцій, відображення цих операцій на рахунках обліку та в звітності, дозволяє суттєво підвищити надійність виконаних операцій на вказаній обліковій ділянці та знизити витрати суб'єкта господарювання.

Наявність суперечливих поглядів та дискусійних питань з бухгалтерського обліку, аналізу і внутрішнього контролю амортизації необоротних активів, а саме: проблеми гармонізації національних та МСФЗ щодо відображення в обліку амортизаційних відрахувань, вибір оптимального строку корисної експлуатації необоротних активів; визначення ліквідаційної вартості вказаних об'єктів обліку свідчать про актуальність теми обраної для дослідження.

Питанням сутності облікових категорій «амортизація» та «знос» основних засобів присвятили свої праці такі науковці: О.М. Вахнюк, Н.Г. Виговська, С.Ф. Голов, А.Є Делиболтоян, С.М. Євтушенко, Н.Л. Жук, С.М. Кафка, Т.Д. Косова, М.І. Кутер, Д.О. Лазаренко, Т.В. Понедільчук, А.М. Пащенко, Н.С. Приймак, Я.В. Ошмарін, С.Є. Пиріжок, Д.М.Трачова, А.М. Ужва, Н.І. Федоронько, С.В. Хома та інші науковці.

Проте, наявність дискусійних питань щодо визнання амортизації та зносу необоротних активів, практична значимість їх обліку, аналізу та внутрішнього контролю зумовлює подальші дослідження в зазначеному напрямку. Одним з найбільш суперечливих і складних питань на даний час залишається бухгалтерський облік, аналіз та внутрішній контроль амортизації необоротних

активів підприємства, що і сприяло вибору теми дослідження, визначенню мети і завдань наукового дослідження.

Мета кваліфікаційної роботи – удосконалення теоретико-методичних, організаційних та прикладних аспектів обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів підприємства.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність постановки і вирішення наступних ***завдань:***

визначено сутність облікових категорій «амортизація» та «знос» необоротних активів;

надано критичну оцінку нормативно-правовому регулюванню обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів;

охарактеризовано організацію і задачі обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів підприємства в умовах ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод»;

висвітлено документальне оформлення операцій із нарахуванням амортизації необоротних активів підприємства;

узагальнено організацію і методику синтетичного і аналітичного обліку амортизації необоротних активів підприємства;

розкрито регламент відображення інформації про амортизацію необоротних активів у фінансовій і податковій звітності;

адаптовано до умов підприємства методики аналізу і внутрішнього контролю амортизації необоротних активів;

обґрунтовано напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів.

Об’єкт дослідження – процес організаційного та методичного забезпечення обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів на підприємстві.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод».

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення завдань дослідження використані наступні загальнонаукові і спеціальні методи: на емпіричному (чуттєвому) рівні застосовують способи спостереження, описання, вимірювання, експерименту. До теоретичних (раціональних) способів наукового пізнання належать: формалізація (побудова абстрактних моделей, що розкривають сутність процесів дійсності); гіпотетично-дедуктивний спосіб (створення системи пов'язаних між собою гіпотез, із яких виводяться твердження про емпіричні факти); аксіоматизація (побудова теорій на основі аксіом – тверджень, істинність яких не потребує доказів), метод статистичного аналізу для проведення аналізу структури, руху необоротних активів; метод логічного аналізу для виконання для визначення етапів проведення аудиту необоротних активів.

Під способом пізнання розуміється форма чуттєвого та раціонального дослідження об'єкту обліку, контролю і аналізу. На емпіричному (чуттєвому) рівні застосовують способи спостереження, описання, вимірювання, експерименту. До теоретичних (раціональних) способів наукового пізнання належать: формалізація (побудова абстрактних моделей, що розкривають сутність процесів дійсності); гіпотетично-дедуктивний спосіб (створення системи пов'язаних між собою гіпотез, із яких виводяться твердження про емпіричні факти); аксіоматизація (побудова теорій на основі аксіом – тверджень, істинність яких не потребує доказів).

Наукова новизна кваліфікаційної роботи. У кваліфікаційній роботі отримали подальший розвиток:

- дефініція амортизація необоротних активів як процес систематичного розподілу первісної вартості необоротних активів, за вирахуванням ліквідаційної вартості, протягом терміну їх корисного застосування, що поступово переноситься на продукцію (роботи чи послуги), які виробляються суб'єктом

господарювання;

удосконалено:

- методичні підходи до облікового забезпечення амортизації необоротних активів шляхом використання форми внутрішньої звітності та відображення в обліковій системі суб'єкта господарювання джерел формування та напрямів використання амортизаційного фонду, що сприятиме підвищенню ефективності амортизаційної політики підприємства.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі інформаційні джерела, матеріали наукових конференцій, показники Державної служби статистики України, фахової економічної літератури, зокрема монографій, авторефератів, наукових статей, підручників, посібників, Інтернет-ресурси, а також первинна документація, регістри обліку, фінансова та статистична звітність досліджуваного підприємства ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод».

Практичне значення одержаних результатів. Результатами кваліфікаційної роботи є рекомендації спрямовані на удосконалення систем обліку, аналізу і контролю суб'єкта підприємницької діяльності щодо ефективного використання основних засобів, які можуть використовуватися різними користувачами для прийняття ними відповідних рішень щодо управління підприємством та запровадження вказаних рекомендацій у фінансово-господарську діяльність ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод».

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Результати проведеного дослідження пройшли апробацію та одержали позитивні відгуки під час участі у ІІ Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення» (21 жовтня 2021 р., м. Київ).

Структура, зміст та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст кваліфікаційної роботи розміщено на 88 сторінках друкованого тексту, у тому числі 17 таблиць, 17 рисунків та 11 додатків. Список використаних літературних джерел налічує 60 найменувань, який подано на 7 сторінках.

***Публікації здобувача за темою кваліфікаційної роботи*:**

1. Березовська О.О., Овсюк Н.В. Вплив амортизації необоротних активів на формування амортизаційної політики підприємства. Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення: матер. ІІ міжн. наук.-техн. конф. (21 жовтня 2021 р., м. Київ). К.: НАУ. С. 238-240.

2. Косова Т.Д., Овсюк Н.В., Березовська О.О. Обліково-аналітичне забезпечення операцій із необоротними активами в системі формування і контролю амортизаційної політики підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 60/21. URL: http://www.market-infr.od.ua/uk/60-2021.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ АМОРТИЗАЦІЇ НЕОБРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Амортизація необоротних активів підприємства як об’єкт обліку, аналізу та внутрішнього контролю

Питання амортизації та зносу необоротних активів є актуальним на даний час, оскільки амортизація як економічна категорія, як складова фінансово-господарської діяльності суб’єкта господарювання була і залишається одною з важливіших тем, що знаходяться на перехресті наукової діяльності і практики.

Наукові дослідження пов’язані з проблемами обліку, внутрішнього контролю і аналізу господарських операцій з нарахування амортизації та зносу необоротних активів повинні враховувати досвід не лише сучасних науковців але й попередників, а також мають міждисциплінарний характер з ціллю виявлення напрямків невирішених проблем, що дозволяє всебічно розглянути проблеми.

В цьому контексті трактування сутності та розкриття економічного змісту амортизації та зносу необоротних активів і пов'язаної з ними амортизаційної політики підприємства є доволі важливим питанням, тому що на даний час існує значна кількість наукових публікацій з цієї тематики, проте немає єдиного науково-обґрунтованого підходу до трактування зазначених понять, що впливає на вибір підприємством методики їх обліково-аналітичного забезпечення і контролю та, поряд з цим, унеможливлює прийняття раціональних управлінських рішень [14].

В цьому контексті трактування сутності та розкриття економічного змісту амортизації та зносу необоротних активів і пов'язаної з ними амортизаційної політики підприємства є доволі важливим питанням, тому що на даний час існує

значна кількість наукових публікацій з цієї тематики, проте немає єдиного науково-обґрунтованого підходу до трактування зазначених понять, що впливає на вибір підприємством методики їх обліково-аналітичного забезпечення і внутрішнього контролю та, поряд з цим, унеможливлює прийняття дієвих управлінських рішень.

Проблемні питання з якими стикаються суб'єкти господарювання під час вибору інструментів та шляхів впровадження амортизаційної політики включають правильність вибору методу розрахунку амортизації, встановлення строку корисного використання необоротних активів, визначення сутності та впливу амортизації на формування грошових потоків тощо.

Амортизація є інструментом бухгалтерського обліку, який забезпечує важливий обліковий принцип нарахування та відповідності доходів і витрат. Розглянемо трактування поняття амортизації, які наведені в науковій економічній літературі (табл.1).

Таблиця 1.1

Визначення поняття «амортизація» на основі наукових літературних джерел

Наукове джерело	Визначення поняття
Федоронько [54, с. 51]	Амортизація виступає як спосіб поступового перенесення вартості основних засобів підприємства, що беруть безпосередню участь у виробництві протягом періоду корисної експлуатації, на собівартість виготовленої продукції та накопичення коштів для їх відтворення
Трачова Д.М. [52, с. 48]	Амортизація розглядається як інституційно-обліковий процес накопичення коштів суб'єкта господарювання для розширене, а також інноваційне відтворення належних йому необоротних активів
Кафка С.М. [12, с. 119]	Амортизація виступає як процес поступового перенесення вартості засобів праці по мірі їх зношування на собівартість виробленої продукції та використання цієї вартості для наступного відтворення зношених засобів праці
Ужва А.М. [53, с.1372]	Амортизація представляє собою частину витрат та оказує вплив на величину прибутку підприємства

Отже, на підставі даних приведених в таблиці 1.1 можна зробити висновок, що більшість науковців дотримуються думки, що амортизація являє собою обчислювальний у грошовому вираженні знос необоротних активів суб'єкта

господарювання в процесі їх використання для цілей виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг.

Слід наголосити, що поняття «знос» та «амортизація» різні між собою за змістом та характеристикою. Поняття «амортизація», яке використовується в обліку, розуміється не як фізичний знос або зниження ринкової вартості об'єкту, а як списання вартості виробничих активів протягом періоду їх корисного використання. Термін застосовується для відображення поступового списання вартості необоротних активів, зокрема основних засобів на витрати підприємства [12, с. 97].

Знос являє собою знецінення довгострокових виробничих матеріальних активів, що спричиняється втратою їх техніко-економічних характеристик. В економічних дослідженнях розрізняють три типи зносу: фізичний, моральний і вартісний знос (рис. 1.1).

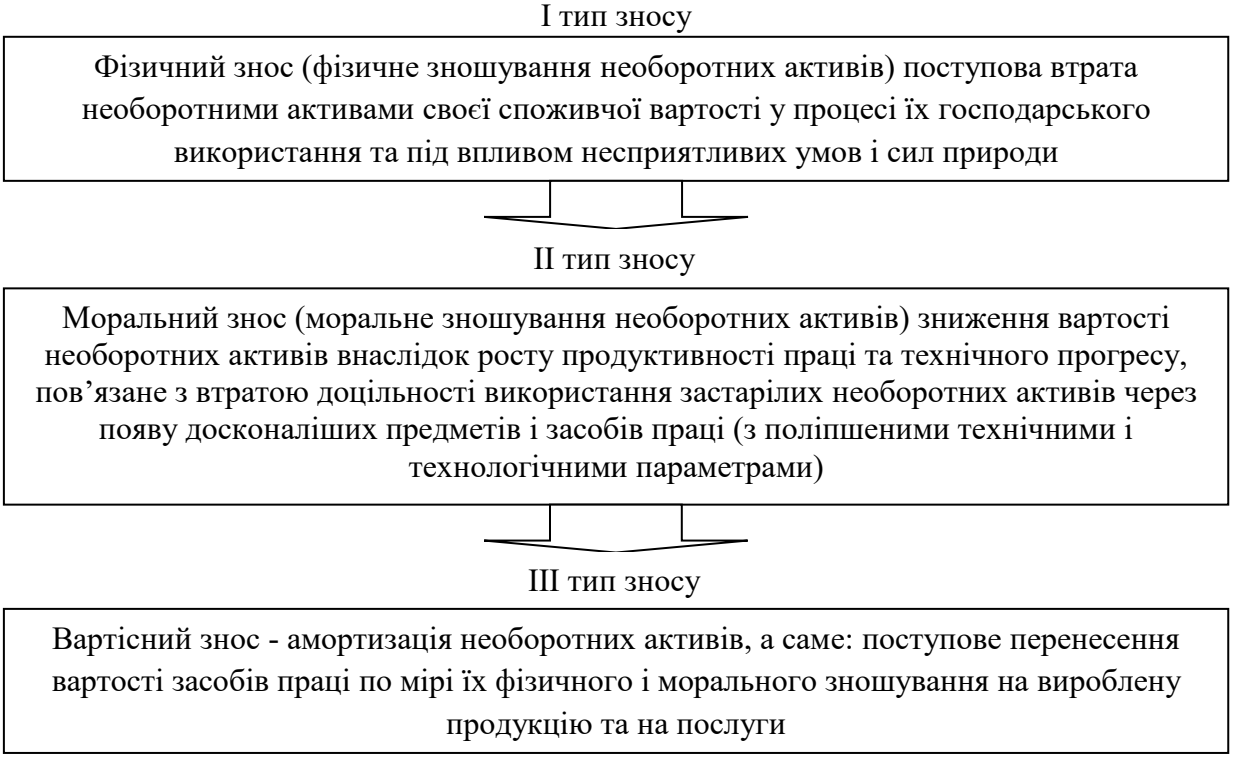

Рисунок. 1.1. Три типи зносу визначені в економічних дослідженнях

Джерело: [12]

На рівні суб'єкта господарювання амортизація суттєво впливає на ефективність його виробничої діяльності та є важливим джерелом економічного

розвитку. Кожне підприємство реалізує власну амортизаційну політику, яка в загальному розумінні формується за рахунок сукупності способів розрахунку сум зносу необоротних активів та управління ними [12, с. 110].

Амортизація виступає як суб’єктивне явище, тому що підприємство самостійно вирішує яким чином буде здійснено вказаний процес, а саме які методи будуть застосовані та яким чином відбудеться формування амортизаційного фонду тощо.

На рівні суб’єкта господарювання амортизація суттєво впливає на ефективність його виробничої діяльності та є важливим джерелом розвитку.

Кожен суб’єкт підприємництва формує власну амортизаційну політику, яка являє собою сукупність способів розрахунку сум амортизаційних відрахувань та управління ними.

Амортизаційна політика впливає на інвестиційно-інноваційну діяльність підприємств, до основних характеристик якої в сучасних економічних умовах належать: неповне використання існуючих виробничих потужностей підприємства через недостатнє інвестування; обмеження можливостей відновлення матеріально-технічної бази суб'єктів господарювання і підвищення рівня конкурентоспроможності виробленої продукції та наданих послуг; слабкий розвиток інвестиційної й інноваційної інфраструктур.

Ефективність амортизаційної політики на пряму залежить від того, наскільки виважено і обґрунтовано підприємство передбачило в наказі про облікову політику обрані варіанти методів нарахування амортизації обумовлені законодавчими вимогами. Роль, яка відведена амортизації у господарській діяльності підприємства відображена на (рис. 1.2).

Узагальнюючи вищевказані визначення, схиляємося до того, що амортизація - це процес систематичного розподілу первісної вартості необоротних активів, за вирахуванням ліквідаційної вартості, протягом терміну їх корисного застосування, що поступово переноситься на продукцію (роботи чи послуги), які виробляються суб'єктом господарювання.

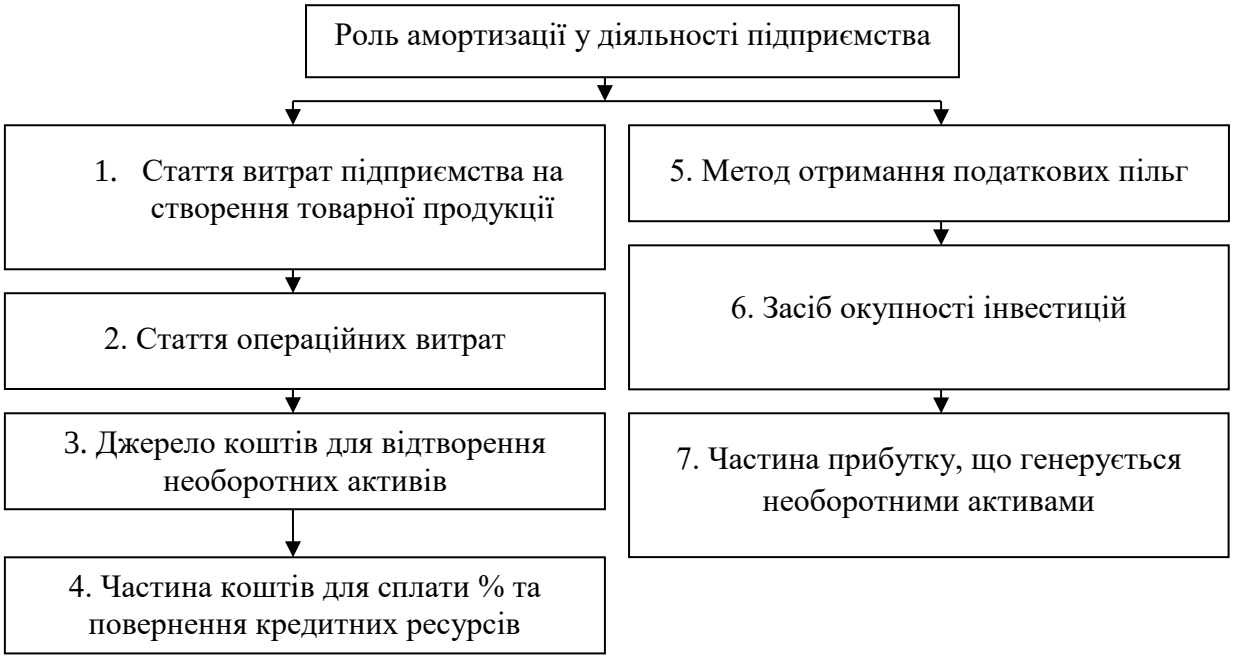

Рис. 1.2. Роль амортизації у господарській діяльності підприємства

Джерело:[52]

На нашу думку, наведене визначення є найбільш доречним, так як найповніше зазначає сутність даної облікової категорії, трактуючи її як систематичний розподіл вартості основних засобів, протягом визначеного терміну через однакові проміжки часу. Тобто амортизація нараховується за допомогою окремих методів бухгалтерського обліку (існує певна система).

Використання необоротних активів в господарській діяльності передбачає визначення інтенсивності їх експлуатації з метою майбутнього оновлення. Проте, цей показник хоча і характеризує ступень зносу, але не визначає суму амортизаційних відрахувань. Слід зауважити, що не для всіх господарських об’єктів можна визначити інтенсивність експлуатації. В процесі аналізу визначення категорії «амортизація» можна узагальнити основні підходи до трактування даного визначення: економічний, обліковий, фінансовий (рис. 1.3).

Виконані дослідження надали змогу виявити, що для реалізації сучасного обліково-аналітичного забезпечення операцій із необоротними активами підприємства амортизацію доцільно розглядати з трьох основних точок зору.

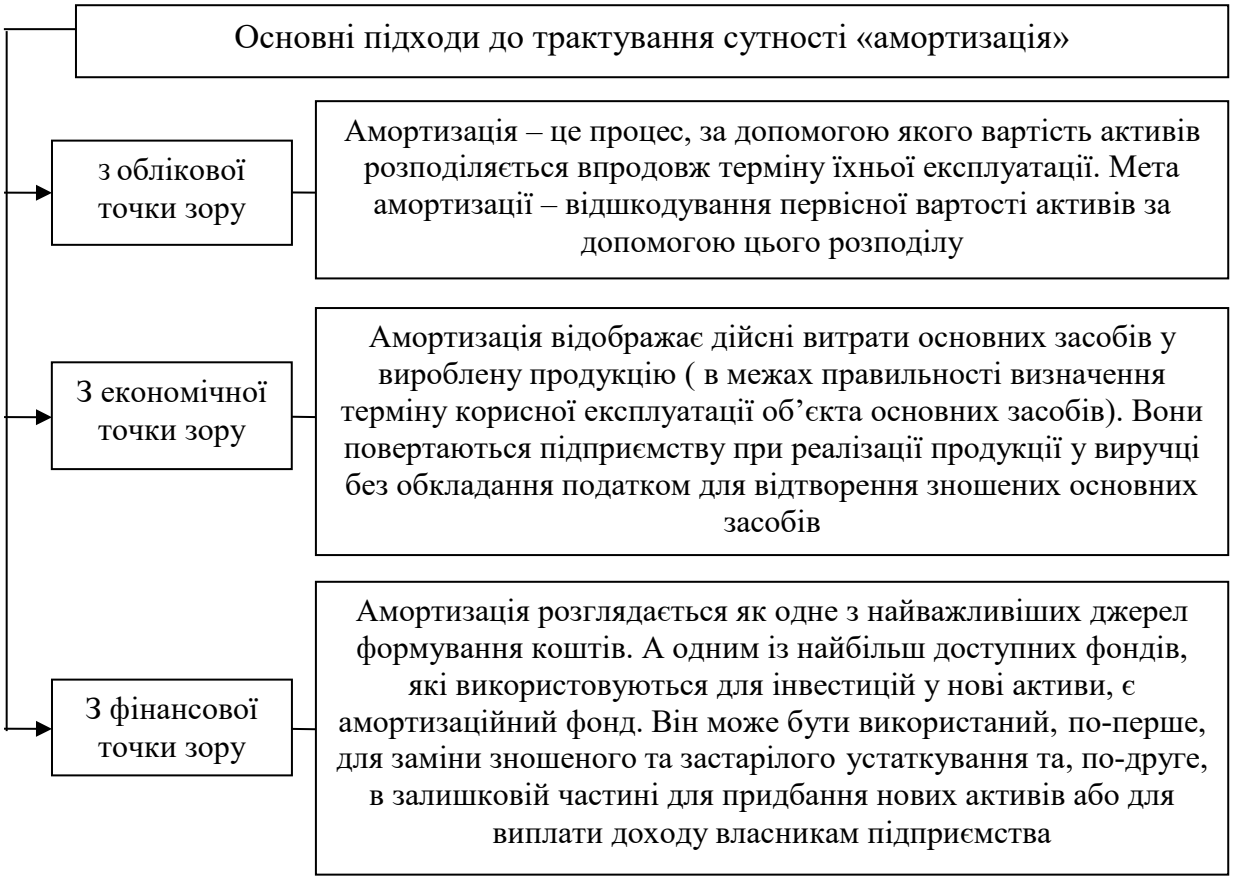

Рис.1.3. Основні підходи до трактування поняття «амортизація»

Джерело: [12, с. 98]

Зазначене сприяє сформуванню чіткого та повного уявлення щодо значення вказаного явища, як на рівні суспільства та і на рівні підприємства, що обумовлює прийняття дієвих управлінських рішень в напрямку оеалізації і контролю амортизаційної політики суб'єкта господарювання.

Вважаємо, що ефективне використання необоротних активів і забезпечення умов їх своєчасного оновлення повинно враховувати фізико-технологічні якості об’єкта необоротних активів та його експлуатаційні характеристики. Зазначений підхід дасть фахівцю з обліку критерії для розподілу первісної вартості об’єктів необоротних активів між звітними періодами і буде слугувати підставою для формування амортизаційної політики в залежності від умов використання вказаних зазначених об’єктів.

В першу чергу для вибору методу розподілу вартості об’єкта (методу амортизації) необоротних активів важливе адекватне визначення економічної сутності цього об’єкту. Отже, амортизація за ринкових умов господарювання

повинна виконувати такі функції, що обумовлюють формування амортизаційної політики суб'єкта господарювання (рис.1.4).

Рис. 1.4. Функції амортизації в умовах ринкової економіки

Джерело: [37]

На даний період в сучасній фаховій літературі немає єдиного трактування та визначення загальної кількості функцій амортизації (рис. 1.4), які впливають на формування амортизаційної політики підприємства.

Відтворювальна та розподільча функції амортизації досліджуються в контексті формування амортизаційного фонду підприємства, фіскальна функція визначена як елемент податкової політики країни, стимулююча функція виявляється у напрямку створення умов для прискорення темпів науково-технічного прогресу [13, с. 159-160].

Функція відшкодування коштів полягає у тому, що одним з її призначень виступає повернення капіталу, вкладеного підприємством в необоротні активи, шляхом поступового перенесення їх вартості на вартість виробленої готової продукції, виконаних робіт та послуг. Накопичувальна функція сприяє акумулюванню амортизаційних нарахувань у створеному підприємством амортизаційному фонді. Виявлення облікової функції зумовлено тим, що амортизація є засобом систематичного відображення процесу перенесення

вартості необоротних активів на готову продукцію, надані послуги чи виконані роботи [37, с. 197].

Роль амортизації у діяльності підприємства можна охарактеризувати [12]:

- як статтю умовно-змінних та умовно-постійних витрат, що входить до складу вартості готової та реалізованої продукції;
- відповідно до концепцій зносу та інвестиційної концепції, це джерело для фінансування процесів оновлення необоротних активів;
- у випадку, якщо необоротні активи придбані за рахунок кредитних ресурсів, амортизація відповідно до її функції відшкодування, є частиною тих коштів, які будуть використані для повернення кредитів і сплати відсотків;
- як частина грошового потоку, що генерується підприємством, амортизація є засобом окупності інвестицій в необоротні активи;
- відповідно до податкової концепції, амортизація є методом і інструментом для одержання пільг у сплаті податку на прибуток підприємства;
- у складі грошового потоку, відповідно до функцій регулювання та накопичення, амортизація являється частиною прибутку, що генерується необоротними активами протягом строку їх корисного функціонування.

Відображення операцій із необоротними активами в системі бухгалтерського обліку відбувається згідно НП(С)БО 7 «Основні засоби» [44], НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи» [45], МСБО 16 «Основні засоби» [24] та МСБО 38 «Нематеріальні активи» [25]. Розрахунок амортизації необоротних активів реалізується відповідно до методів нарахування амортизації, передбачених Національними П(С)БО.

Чимало об’єктів необоротних активів для відображення в системі бухгалтерського обліку і звітності потребують достовірного встановлення справедливої вартості, що з огляду на умовність існування в Україні активного ринку деяких необоротних активів становить доволі складну практичну проблему [53, с. 1373].

Перспективним у цьому напрямі є застосування міжнародних стандартів оцінки, які активно використовуються у вітчизняній оціночній діяльності під час

оцінювання справедливої вартості необоротних активів і ґрунтуються на основних методичних підходах: ринковому, витратному і доходному.

Необоротні активи мають значну питому вагу в загальній сумі активів підприємства, вони є одним із найважливіших об’єктів бухгалтерського обліку, що вимагає здійснення контролю за їх рухом, визначенням амортизації, формуванням і використанням амортизаційного фонду, проведенням ремонтів, модернізацією, оновленням застарілих і технічно недосконалих об'єктів.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів підприємства

В сьогоднішніх економічних умовах необхідна гнучка система амортизаційних відрахувань. З 01.04.2011 р. відповідно до вимог ІІІ розділу Податкового кодексу України було передбачено новий порядок визначення методів нарахування амортизації, об’єктів амортизації, класифікації основних засобів та їх оцінки.

Оскільки амортизація є інструментом державного регулювання економіки, розглянемо основні нормативно-правові акти, що регулюють її нарахування, відображення та використання в діяльності підприємства в (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Характеристика нормативно - правового регулювання обліку, контролю та аналізу амортизації та зносу основних засобів

№ з/п	Нормативний документ	Короткий зміст	Використання в обліково – аналітичному (контрольному) процесі
1	2	3	4
1	Податковий кодекс України (ПКУ) від 23.12.2010 №2856-VI	Формулює відповідно до п. 145.1.9 нарахування амортизації здійснюється з метою оподаткування за відповідними методами	Зазначено, що методи нарахування амортизації визначаються наказом про облікову політику з метою складання фінансової звітності

Продовження табл. 1.2

1	2	3	4
2	Цивільний кодекс України (ЦКУ): Закон України від 16.01.2003 №435 – IV редакція від 05.04.2015	Проголошує умови цивільної відповідальності суб'єктів господарювання, фізичних осіб підприємців та громадян	Використовується за умови виникнення аспектів цивільної відповідальності сторін правових відносин щодо операцій з необоротними активами
3	Митний кодекс України від 13.03.2012 №4495-VI	Визначає особливості оподаткування при експортно-імпортних операціях суб'єктів господарювання	Застосовується при обліковому відображенні надходження або вибуття необоротних активів за умови експортно-імпортних операцій
4	Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 №2341-III (у редакції 26.04.15 р.)	Формулює умови настання кримінальної відповідальності суб'єктів господарювання та фізичних осіб	Зазначає умови виникнення штрафних санкцій у випадках порушень кримінальної відповідальності щодо операцій з необоротними активами підприємства
5	Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IУ	Визначаються основні умови функціонування суб'єктів підприємницької діяльності та фізичних-осіб підприємців	Формулюються основні умови функціонування підприємства, особливості облікової політики та вибір альтернативних методів амортизації
6	Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція): ЗУ від 12.02.2015 №191-19	Зазначає особливості використання деяких об'єктів необоротних активів в сучасних умовах функціонування	З метою правильного застосування відповідних методів нарахування амортизації на об'єкти необоротних активів та їх відображення в обліку
7	Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України затверджений 16.07.1999 №996-XIV	Визначення основних методологічних положень ведення бухгалтерського обліку активів, зобов'язань, капіталу і господарських операцій суб'єктів підприємницької діяльності	Сформульовано засади відображення в обліку та звітності активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій пов'язаних з необоротними активами
8	Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 №2258-VIII	Формування законодавчих вимог щодо аудиторського (контрольного) процесу та особливостей його проведення на підприємствах різних форм власності	Використовується в контрольному процесі на підприємствах різних форм власності. Проголошує вимоги до проведення господарського контролю щодо нарахування амортизації на об'єкти

Продовження табл. 1.2

1	2	3	4
9	Про Державний бюджет України на 2020 рік: Закон України від 14.11.2019 № 294-IX	Затверджено доходи державного бюджету і видатки Державного бюджету	Застосовується підприємствами з метою формування ефективної амортизаційної політики
10	Про внесення змін до ПКУ та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон України від 28.12.2014 №71-VIII	Проголошено зміни щодо нарахування податків у відповідності до податкової реформи, зазначеної у вказаному законодавчому акті	З метою правильного нарахування підприємствами податку на прибуток, податку на додану вартість та деяких загальнодержавних податків
11	Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців: Закону України від 15.05.2003 № 755-IV	Формулює вимоги державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності та фізичних-осіб підприємців	Використовується для отримання дозволу на здійснення фінансово-господарської діяльності суб'єктами господарювання
12	Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємства: затв. Наказом МФУ від 20.10.2015 №897	Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємства, для використання даного документа суб'єктами господарювання всіх форм власності	З метою правильного відображення у затвердженій новій формі Декларації з податку на прибуток підприємства амортизаційних відрахувань суб'єктів господарювання
13	Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів МФУ з бухгалтерського обліку: затв. Наказом МФУ від 09.07.2021 №385	Формулює законодавчі зміни до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій	Використовується під час відображення в бухгалтерському обліку господарських засобів, зокрема необоротних активів та джерел формування
14	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності": затв. Наказом МФУ №73 від 07.02.2013	Формулює методологічні засади відображення господарських операцій в обліку і звітності, надає визначення важливих об'єктів обліку	Для визначення та оцінки активів, зокрема необоротних, капіталу та зобов'язань суб'єктів господарювання та їх відображення в обліку і звітності
15	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах": затв. Наказом МФУ №137 від 28.05.1999	Затверджує методичні підходи до виправлення помилок, які були самостійно виявлені працівниками суб'єкта господарювання та порядок внесення змін до фінансової звітності	Застосовується для правильного відображення в фінансовій звітності виправлень, пов'язаних з виявленням помилок обліковими працівниками підприємства

Продовження табл. 1.2

1	2	3	4
16	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”: затв. Наказом МФУ №92 від 27.04.2000	Обґрунтовує методологічні підходи до відображення в обліку і фінансовій звітності об’єктів основних засобів, зокрема тих, що належать суб’єктам господарювання різних форм власності	Використовується задля відображення в обліковій системі суб’єкта підприємництва об’єктів основних засобів та відображення їх у фінансовій звітності
17	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 “Нематеріальні активи”: затв. Наказом МФУ №242 від 18.10.1999	Затверджено методологічні підходи щодо відображення в обліковій системі та фінансовій звітності інформації про нематеріальні активи	З метою правильного відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності суб’єкта господарювання даних про наявні нематеріальні активи
18	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: затв. Наказом МФУ № 20 від 31.01. 2000	Визначається методологічне підґрунтя відображення в обліку та фінансовій звітності зобов’язань, зокрема перед постачальниками основних засобів	З метою відображення інформації про заборгованість перед постачальниками основних засобів, а також за послуги стосовно їх поліпшення
19	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”: затв. Наказом МФУ №246 від 20.10.1999	Сформульовані методологічні підходи до відображення в обліку та фінансовій звітності витрат підприємства, зокрема, пов’язаних з амортизаційними відрахуваннями	Для формування в обліковій системі та фінансовій звітності достовірної інформації про витрати, зокрема пов’язані з амортизаційними відрахуваннями
20	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» від 29.03.2021	Регулює методичні підходи щодо визнання, оцінки та особливостей відтворення в системі обліку і звітності операцій з основними засобами, зокрема щодо нарахування амортизації	Обґрунтовує підстави віддзеркалення в системі обліку і звітності операцій щодо нарахування амортизації основних засобів підприємства
21	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи» Від 29.03.2021	Формулює методику визнання, оцінки та особливостей відтворення в системі обліку і звітності операцій з нематеріальними активами	Створює підґрунтя відображення в системі обліку і звітності операцій щодо нарахування амортизації нематеріальних активів підприємства

Джерело: авторська розробка

Науковець М.Г. Чумаченко стверджує, що у чинних нормативних актах з бухгалтерського обліку, наприклад в пункті 4 НП(С)БО 7 «Основні засоби», наведено спрощене визначення поняття амортизації, а саме «систематичний

розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації)». Отже, він доводить, що зазначене поняття значно ширше і його слід розуміти разом з прибутком як джерело відтворення необоротних активів і як важливий фактор виконання в економіці України інноваційних процесів [58].

Поряд з цим, проф. С.Ф. Голов зауважує, що визначення амортизації, наведене в НП(С)БО 7, використовується у більшості іноземних джерел та разом з тим, доповнюється наступним змістом: «Амортизація за обліковий період вираховується прямо або непрямо із суми чистого прибутку або збитку за певний період» [6].

Зазначені автори підтверджують обґрунтованість потреб контролю за здійсненням інноваційно-інвестиційної діяльності й використання для цього амортизаційних відрахувань. Отже, С.Ф. Голов, погоджуючись в основному з думкою М.Г. Чумаченка стосовно визначення категорії «амортизація», зауважує, що причиною цього явища є не інертність мислення вітчизняних менеджерів (керівників) або нестача їх знань щодо ринкових вимог бізнес-середовища, а не гнучка фіскальна державна політика, яка не стимулює інвестиційну діяльність суб'єктів господарювання [6].

Потрібно відмітити, що така різноманітність поглядів характерна не лише для початкового періоду розвитку теорії амортизації, але й для сучасного періоду.

Одним з важливих результатів наукової діяльності є дисертація. Тематика наукових досліджень найбільш повно та достовірно визначає актуальні проблеми в науковій і практичній діяльності.

Одним з важливих результатів наукової діяльності є дисертація. Тематика наукових досліджень найбільш повно та достовірно визначає актуальні проблеми в науковій і практичній діяльності.

Протягом 1999-2012 рр. українськими науковцями було захищено 10 кандидатських дисертацій, які частково або повністю присвячені проблемам обліку, контролю і аналізу амортизації на підприємствах різних галузей.

Основна більшість з розглянутих дисертаційних робіт вітчизняних науковців припадає на 2004, 2008, 2010 рр., а менша на частина на період до 1999 р. та на 2002, 2009, 2011рр., а у 2012 р. – дослідження взагалі відсутні. Зростання актуальності вказаної теми пояснюється змінами (реорганізацією) облікової системи України на початку XXI ст. та затвердженням низки нормативних документів, стандартів і методичних рекомендацій. Поряд з тим, ці реформації були спричинені зорієнтованістю економічної політики України на досягнення міжнародного рівня. Зазначені зміни обумовили потреби розвитку та вдосконалення даної сфери дослідження, що й було досягнуто на початку XXI ст.

У 2018 р. науковцем Трачовою Д.М. була захищена дисертаційна робота на тему «Обліково-інформаційне забезпечення формування амортизаційної політики: теорія, методологія, організація» за результатами якої, зокрема було поглиблено трактування категорії «амортизація» та визначено, що це інституційно-обліковий процес акумулювання грошових засобів підприємства спрямований на розширене інноваційне відтворення необоротних активів, які належать суб'єкту господарювання [52].

На нашу думку, недосконалістю досліджень вітчизняних науковців є те, що ними були розглянуті проблеми амортизації в загальному, що не могли цілком висвітлити аспекти бухгалтерського обліку амортизації в різних галузях економіки.

Здійснивши аналіз одержаних результатів наведених в авторефератах дисертацій можна стверджувати, що одна з перших дисертацій була захищена у 1999 р. у Києві Н.Г. Виговською на тему «Удосконалення обліку амортизації: стан, проблеми, перспективи». Наукова новизна дослідження вирізняється тим, що автором вперше було розроблено проект удосконалення національного стандарту бухгалтерського обліку в напрямку виокремлення амортизації нематеріальних активів та основних засобів [4].

У 2004 р. С.М. Євтушенко у Києві захистив дисертацію на тему «Амортизація основних засобів у системі бухгалтерського обліку». Одержані

ним результати дослідження вирізнялися тим, що вперше для було запропоновано рекомендації для сільськогосподарських підприємств щодо застосування методів нарахування амортизації в залежності від виду об’єктів необоротних активів та стратегії розвитку підприємства, обґрунтовано методику формування ліквідаційної вартості необоротних активів, яка дає можливість значно поліпшити якісні характеристики облікової інформації та спростити процес визначення ліквідаційної вартості, розроблено та рекомендовано до впровадження регістр з обліку нарахування амортизації за виробничим методом, що дозволить поширити використання цього методу на підприємствах [10].

У 2008 р. було захищено дві дисертації: у Києві Я.В. Ошмаріним на тему «Облікове забезпечення амортизаційної політики підприємств АПК» та у Тернополі С.В. Хома на тему «Облік і аналіз амортизації основних засобів на підприємствах нафтогазовидобувного комплексу».

Ошмаріним Я.В. вперше було обґрунтовано, що сучасна амортизаційна політика, яка провадиться в Україні і заснована на ринкових принципах, є одним з механізмів приховування суб'єктами господарювання прибутків та засобом витрачання національного багатства в частині основного капіталу [32].

С.В. Хома розробила методичні основи щодо нарахування амортизації нафтових свердловин із застосуванням методу рекурентних норм, що надає змогу проводити розподіл вартості об’єктів з врахуванням закономірностей щодо зміни обсягів видобутку нафти та терміну корисного використання свердловини [55].

Науковець Кафка С.М. у своєму науковому дослідженні на тему «Бухгалтерський облік амортизації необоротних активів» запропонував методичні підходи до облікового відображення нарахування зносу, створення та використання амортизаційного фонду, що надасть змогу підприємству приймати дієві управлінські рішення щодо оновлення необоротних активів та сприятиме цільовому використанню грошових ззасобів амортизаційного фонду [12].

В науковій праці автора О.М. Вахнюк «Шляхи вдосконалення обліку та використання амортизації в сучасних ринкових умовах», також розглядаються

напрямки удосконалення бухгалтерського обліку амортизації основних засобів та рекомендується здійснення з цією метою відповідних заходів [3].

У статті Лазаренко Д.О. «Оптимізація амортизаційної політики та її роль в процесі відновлення основних засобів харчових підприємств» досліджено роль амортизаційної політики у застосуванні інвестиційно-інноваційної програми суб'єкта господарювання. Визначені найбільш ефективні методи нарахування амортизації в залежності від ефективності використання об’єктів необоротних активів [18].

Відтак, проаналізувавши нормативні джерела і наукову фахову літературу слід зазначити, що питанням нарахування амортизації необоротних активів приділена значна увага дослідниками, про що свідчить наявність значної кількості фахових видань, в яких висвітлюється окреслене питання.

Зауважимо, що в досліджених наукових літературних джерелах ґрунтовно розкриті питання методів нарахування амортизації необоротних активів, а також відображення цих операцій в бухгалтерському обліку.

Також значну увагу приділено практичним аспектам обліку операцій з нарахування амортизації основних засобів. Зокрема, приводиться перелік методів нарахування амортизації необоротних активів, їх недоліки та переваги.

Поряд з цим, більшість дослідників розкривають сутність поняття амортизації та розглядають відображення операцій у фінансовому обліку. Проте, документуванню господарських операцій з нарахування амортизації присвячено мало уваги. На наш погляд, це є недоліком, оскільки опрацьовування облікових операцій неможливе без їх правильного документального оформлення.

1.3. Організація і задачі обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів в умовах ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод»

Підприємство, яке будо обрано для дослідження - Приватне акціонерне товариство «Марганецький рудоремонтний завод» реалізує господарську

діяльність, в галузі металургійного виробництва і основна економічна діяльність підприємства пов'язана з литтям сталі, виробництвом труб зі сталі, виготовленням виробів з чавуну тощо.

Відмітимо, що протягом десяти місяців 2021 р. порівняно з таким же періодом 2020 р. виробництво сталі в Україні зросло на 5,5%, металопрокату на 5,4% та чавуну на 5%. Основні засоби в металургійній промисловості нашої країни характеризуються значною зношеністю, яка за останні п'ять років становила понад 50%. В той же час, вартість основних засобів металургійної промисловості в загальній вартості основних засобів в цілому по промисловості перевищує 10%, що зумовлює її значну роль у національному господарстві [31].

В результаті стагнації на світовому ринку металопродукції, зокрема лиття сталі, подальший розвиток національного металургійного виробництва повинен ґрунтуватися на пріоритетному розвитку підприємств, які працюють на внутрішньому ринку металопродукції, до складу яких належить Приватне акціонерне товариство «Марганецький рудоремонтний завод».

ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» розташоване в м. Марганець Дніпропетровської області, вул. Єдності, 162. Відповідно до Статуту Товариства затвердженого протоколом № 25 від 06.09.2020 предметом діяльності виступає заготівля і металургійна переробка металобрухту кольорових та чорних металів, виготовлення виробів з литого чавуну, сталі та кольорових металів, виробництво гірничошахтного устаткування та перевезення вантажів власним транспортом для забезпечення своєї господарської діяльності тощо (Додаток А).

Ідентифікаційний код ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод»: 05448389. Розмір статутного капіталу Товариства складає 8809772,40 гривень, який поділений на 6674070 штук простих акцій, номінальною вартістю 1,32 гривні кожна.

Вид економічної діяльності ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» за КВЕД 24.52 «Лиття сталі», цей клас включає види діяльності сталеливарного заводу, а саме:

- лиття напівфабрикатів зі сталі;

- лиття виливків зі сталі;
- виробництво фітингів для труб із литої сталі;
- виробництво відлитих безшовних труб зі сталі.

Середня кількість працівників досліджуваного підприємства у 2020 р. налічувала 281 особу.

Розглянемо обсяги реалізованої продукції по виду діяльності КВЕД 24.52 «Лиття сталі» згідно даних Державної служби статистики України [31] та ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» (Додатки Д, К, М) (табл.1.3).

Таблиця 1.3

Обсяги реалізованої продукції по виду діяльності КВЕД 24.52 «Лиття сталі»

Найменування об'єкту	Одиниця виміру	Обсяги реалізованої продукції		
		2018	2019	2020
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів по галузі	млн. грн.	492706,7	423533,6	397501,7
Лиття сталі на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод»	тис. грн.	157249	201444	152600

Джерело: [31]

Акціонери Товариства мають право:

- брати участь у розподілі прибутку Товариства і одержувати його частину (дивіденди);
- брати участь в управлінні Товариством;
- вийти у встановленому порядку з Товариства;
- здійснити відчуження часток у Статутному капіталі Товариства, цінних паперів, що засвідчують участь, у порядку, встановленому законодавством;
- вносити додаткові внески до Статутного капіталу Товариства в порядку, передбаченому рішенням Загальних зборів;
- одержувати інформацію про діяльність Товариства, знайомитись з даними бухгалтерського обліку, звітності та іншої документації.

Схема управління ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» наведена на (рис. 1.5).

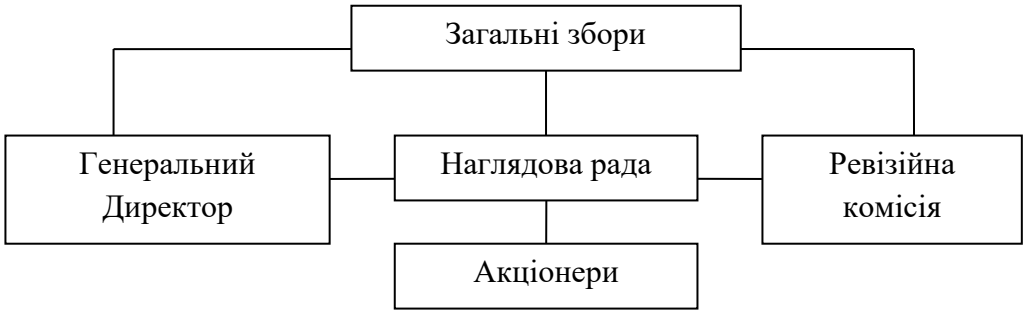

Рис. 1.5. Схема управління ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод»

На вимогу будь-кого з акціонерів Товариства може бути проведено аудиторську перевірку річної фінансової звітності ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» із залученням професійного аудитора, не пов’язаного майновими інтересами з Товариством чи з його акціонерами. Слід зауважити, що витрати, пов’язані з проведенням такої перевірки, покладаються на акціонера, на вимогу якого проводиться аудиторська перевірка.

Майно Товариства є власністю Товариства і складається із необоротних активів та обігових засобів, а також інших цінностей, вартість яких відображається в балансі Товариства.

ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» здійснює оперативний і бухгалтерський облік результатів своєї роботи. Питання організації бухгалтерського обліку у Товаристві покладається на Генерального Директора Товариства та Головного бухгалтера Товариства.

На Генерального Директора покладається обов'язок створення необхідних умов для достовірного ведення бухгалтерського обліку, а також забезпечення неухильного виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку правомірних вимог Головного бухгалтера Товариства щодо дотримання регламенту оформлення та подання до обліку первинних документів (Додаток А).

Основні задачі, пов'язані з нарахуванням амортизації необоротних активів і використанням амортизаційного фонду, які постають перед обліком, аналізом та внутрішнім контролем на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод», можливо схематично представити на рис. 1.6.

Рис. 1.6. Завдання обліку, аналізу, контролю необоротних активів та їх амортизації в умовах ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод»

Визначення завдань обліку об'єктів необоротних активів за місцями зберігання та класифікаційними групами дає можливість бухгалтерії ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» здійснювати контроль за наявністю необоротних активів у розрізі наступних класифікаційних ознак:

- за функціональним призначенням (виробничі, невиробничі);
- за видами (транспортні засоби, будинки та споруди тощо);
- за використанням (діючі, недіючі, на консервації);
- за належністю (на балансових або позабалансових рахунках).

Також до організації обліку відноситься: визначення форми організації бухгалтерського обліку, функції бухгалтерії, форма бухгалтерського обліку, Робочий план рахунків, коло матеріально-відповідальних осіб тощо.

ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» використовує журнально-ордерну форму обліку. В Наказі про облікову політику зазначено, що при нарахуванні амортизації основних засобів застосовується прямолінійний метод нарахування амортизації, а також встановлені терміни корисного використання основних засобів та нематеріальних активів (Додаток Б).

Внутрішній контроль операцій із необоротними активами, оптимальний вибір методів нарахування амортизації та шляхів використання акумульованих в амортизаційному фонді коштів, обумовлюють раціональне управління ризиками та створюють підстави інформативного забезпечення оптимальних напрямків стратегічного розвитку підприємства, зокрема в напрямку формування ефективної амортизаційної політики [14].

Якісне обліково-аналітичне забезпечення операцій із необоротними активами сприятиме поліпшенню контролю за нарахуванням зносу, формуванням та використанням амортизаційного фонду, що надасть змогу підприємству приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо оновлення необоротних активів та забезпечить цільове використання коштів амортизаційного фонду. Оптимізація амортизаційної політики передбачає застосування найбільш ефективних методів нарахування амортизації в залежності від інтенсивності використання об'єктів необоротних активів, що обумовлює її ключову роль в процесі відновлення необоротних активів підприємства.

Висновки до розділу 1

Проведене дослідження теоретико-прикладних проблем обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів на підприємстві дало підстави зробити наступні висновки.

1. Дискусійні питання з обліку амортизації та зносу необоротних активів на підприємстві є досить багатогранними. Проведений аналіз джерел дозволив сформулювати зазначені облікові категорії наступним чином:

– знос являє собою частину вартості майна суб'єкта господарювання, яка втілює моральну та фізичну ступінь його зношення;

– амортизація – характеризується як процес нарахування зносу у вартісному вираженні, отже поступове перенесення вартості необоротних активів, що задіяні у виробництві, на новостворений продукт;

2. У розглянутих наукових фахових джерелах більше уваги науковцями приділено практичним аспектам обліку операцій з нарахування амортизації та методам нарахування амортизації необоротних активів. Однак, документуванню цих операцій присвячено мало уваги, що на наш погляд, є недоліком, тому що достовірне опрацьовування облікових операцій неможливе без їх правильного документального оформлення.

3. ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» займається заготівлею, металургійною переробкою металобрухту кольорових та чорних металів, виготовленням виробів з литого чавуну, сталі та кольорових металів, виробництвом гірничошахтного устаткування, перевезенням вантажів власним транспортом для забезпечення своєї виробничої діяльності тощо. Аналіз результатів діяльності свідчить, що керівництву потрібно здійснити низку заходів щодо оновлення необоротних активів, зокрема основних засобів, стан яких відповідає загальногалузевим тенденціям, пов'язаним із значним ступенем їх зношення понад 50%, що негативно впливає на результати діяльності та визначити шляхи ефективного управління Приватним акціонерним товариством.

РОЗДІЛ 2
ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З НЕОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ В УМОВАХ ПАТ «МАРГАНЕЦЬКИЙ РУДОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД»

2.1. Документальне оформлення операцій із необоротними активами підприємства та визначенням їх амортизації

Формування первісної вартості основних засобів на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» здійснюється згідно НП(С)БО 7 [44] та Наказу «Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку на підприємстві» від 04.01.2021 № 1 (Додаток Б) на підставі первинних документів.

Майно та обладнання відображаються в обліковій системі ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» за собівартістю, за вирахуванням витрат на поточне обслуговування, накопиченого зносу та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності п. 3 Наказу підприємства від 04.01.2021 № 1.

Нарахування амортизації основних засобів починається з дати, коли він став придатним до застосування. Знос основних засобів на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» нараховується за прямолінійним методом згідно п. 3 Наказу «Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку на підприємстві» від 04.01.2021 № 1.

Також в цьому наказі п. 3 зазначено, що нематеріальні активи після первісного визнання оцінюються за собівартістю за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності.

Документальне оформлення операцій з необоротними активами та визначенням їх амортизації розглянемо окремо щодо основних засобів та нематеріальних активів. Відмітимо, що протягом періоду дослідження на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» відсутні інші необоротні матеріальні

активи. Для документального відображення обліку операцій з основними засобами та нарахування амортизації ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» протягом 2018-2020 років використовував документи, відображені у (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Фактографічна інформація щодо документального оформлення операцій з основними засобами та нарахування амортизації на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод»

Типова форма	*Назва документу*	*Використання в обліковому процесі*
ОЗ-1	Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів	Формується на кожен об'єкт ОЗ окремо, а на декілька тільки коли об'єкти однотипні, володіють однаковою вартістю і прийняті одночасно на відповідальне зберігання однією матеріально-відповідальною особою
ОЗ-2	Акт приймання-передачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів	Визначається технічна характеристика та первісна вартість об'єкту ОЗ. Актом оформляється приймання ОЗ після добудови, реконструкції або модернізації ОЗ
ОЗ-3	Акт на списання основних засобів	Після ліквідації ОЗ і створення актів на списання ОЗ перший примірник передається до бухгалтерської служби, де на його підставі розробиться запис в інвентарному списку ОЗ
ОЗ-4	Акт на списання автотранспортних засобів	Формується в двох примірниках, підписується членами комісії, затверджується керівником підприємства
ОЗ-5	Акт про установку, пуск та демонтаж будівельної машини	Складається при встановлені, запуску демонтажу будівельної машини, що була узятої на прокат
ОЗ-6	Інвентарна карта обліку основних засобів	Створюються записи на основі актів приймання передачі ОЗ та акту на списання ОЗ для обліку окремих об'єктів ОЗ
ОЗ-7	Опис інвентарних карток з обліку основних засобів	Використовується для реєстрації інвентарних карток ОЗ. Формується в одному примірнику в бухгалтерії підприємства
ОЗ-8	Картка обліку руху основних засобів	Використовується для обліку руху ОЗ за існуючими класифікаційними групами
ОЗ-9	Інвентарний список основних засобів	Використовуються в місцях експлуатації ОЗ для обліку об'єкта закріпленого за матеріально відповідальною особою
ОЗ-14, ОЗ-15, ОЗ-16	Розрахунок амортизацій основних засобів	Застосовується при нарахуванні зносу об'єктів основних засобів

Джерело: [47]

Зауважимо, що 22.10.2021 р. було затверджено Наказ Державної служби статистики України «Про скасування та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Державної служби статистики України, Міністерства статистики України та Державного комітету статистики України» за № 266 [50], яким було скасовано типові форми первинного обліку основних засобів та Наказ «Про затвердження типових форм первинного обліку» від 29.12.1995 року № 352.

Проте, протягом періоду дослідження 2018-2020 років, зазначені типові форми первинних документів, які використовувались на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод», були актуальними. Однак, в перспективі підприємство має можливість самостійно розробити форми первинного обліку для основних засобів і в цьому випадку обов'язково зазначити це в Наказі «Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку на підприємстві», а отже внести зміни до нього, або підприємство може також продовжувати використовувати форми первинного обліку основних засобів наведені в табл. 2.1, що відмічають експерти в галузі бухгалтерського обліку [7].

Організація руху об’єктів первинного обліку основних засобів зображена у операграмі, яка визначає відповідні дії та виконавців від початку до передачі документа в бухгалтерію для здійснення процесу поточного обліку (табл. 2.2).

Дослідження Наказу «Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку на підприємстві» від 04.01.2021 № 1 дозволило з'ясувати, в п. 1.11 визначено намір затвердити графік документообороту, який має бути розроблений в додатку 3 до цього наказу, проте в документації підприємства цей графік відсутній. Тому нами було розроблено Графік документообороту (Додаток П), який може бути запропонований бухгалтерії.

В п. 3 Наказу № 1 від 04.01.2021 зафіксовано, що залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації необоротних активів аналізуються наприкінці кожного звітного року і коригуються за необхідності.

Витрати на ремонт та відновлення необоротних активів відображаються на основі первинних документів у періоді, коли такі витрати підлягають капіталізації. Оборотно-сальдова відомість по рахунку 10 за 2020 р. наведена в

Додатку Н. Основні засоби знімаються з обліку при вибутті або у випадку, якщо від їх подальшого використання не очікується отримання економічних вигод.

Таблиця 2.2

Операграма акту приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод»

Технологічний етап	Назва роботи	Виконавець			
		Бухгалтер	Гол. бухгалтер	Комісія з прийняття об'єктів основних засобів	Директор
1	Огляд об'єкта основних засобів та складання Акта приймання-передачі у 2-х примірниках				
2	Підпис акта приймання-передачі				
3	Затвердження акта				
4	Перевірка та обробка інформації акта та внесення до інвентарної картки ОЗ				
5	Підпис головного бухгалтера про підтвердження прийняття об'єкта основних засобів на облік				

Організація первинного обліку об'єктів основних засобів на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» може бути визначена як процес вибору та суцільного упорядкування способів і прийомів збирання, обробки та передачі релевантної вихідної інформації про наявність, рух, збереження та застосування у господарській діяльності основних засобів, їх амортизації з метою прийняття управлінських рішень.

Враховуючи це, облікова документація призначена забезпечувати практичне функціонування бухгалтерського обліку, тому напрямки її удосконалення криються у сутності останнього. Ефективність та оптимальність бухгалтерського обліку на підприємстві як складової багаторівневої системи його управління, забезпечує не окремі операції або процедури, а системний підхід до організації як до етапу документування господарських операцій, так і облікового процесу в цілому, системне сприйняття, реєстрація та узагальнення облікової інформації. Отже, інформаційною основою усіх аналітичних,

облікових і контрольних процедур є облікова документація, тому основним завданням удосконалення організації обліку основних засобів та їх амортизації та зносу є формування складу та визначення змісту показників, які доцільно відображати, опрацьовувати та узагальнювати у системі обліку.

Процес заповнення регістрів обліку основних засобів схематично представлений у вигляді наступної схеми (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Схема заповнення облікових регістрів основних засобів

Джерело: [41]

Документування господарських операцій з руху основних засобів та нарахування амортизації, облікову реєстрацію та складання звітності на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» потрібно організувати як системну послідовність логічно взаємопов'язаних операцій облікового процесу, підпорядкованих проблемам управління підприємством, забезпечивши при цьому єдність підходів при формуванні показників первинних облікових документів, облікових регістрів і форм звітності, їх черговість та наступність.

Відповідно до Методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку затверджених наказом МФУ від 29.12.2000 № 356 [40],

підприємства можуть використовувати для відображення основних засобів та їх зносу, сум нарахованої амортизації регістри обліку вказані (в табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Облікові регістри для відображення необоротних активів суб'єкта господарювання

№ регістра	Назва документу	Найменування та призначення регістрів
4 журнал	Облік необоротних активів та фінансових інвестицій	Розділ 1 Журналу 4. Облік основних засобів, інших НМА, нематеріальних активів та зносу необоротних активів (за кредитом рахунків 10, 11, 12, 13, 19)
		Розділ 2 Журналу 4. Облік капітальних і фінансових інвестицій та інших необоротних активів (за кредитом рахунків 14,15,18, 35)
4.1	Відомість аналітичного обліку капітальних інвестицій	Відображено в аналітичному розрізі облік капітальних інвестицій
4.2	Відомість аналітичного обліку фінансових інвестицій	Відображено в аналітичному розрізі облік фінансових інвестицій
4.3	Відомість аналітичного обліку нематеріальних активів	Відображено в аналітичному розрізі облік нематеріальних активів

Джерело: [40]

Зауважимо, що під час дослідження Наказу «Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку на підприємстві» від 04.01.2021 № 1 ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» (Додаток Б) у Додатку 1 до цього наказу зазначено, перелік документів, які використовуються на підприємстві, однак журналу-ордеру 4 в цьому переліку немає. На нашу думку, обов'язково потрібно внести зміни до Додатку 1, адже на підприємстві журнально-ордерна форма обліку та значна кількість основних засобів, а також є в наявності нематеріальні активи. Вважаємо це недоліком, який потрібно усунути.

Далі перейдемо до дослідження документального оформлення операцій з нематеріальними активами та відображення їх амортизації.

До нематеріальних активів належать, які використовуються підчас господарської діяльності на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» відносяться такі, строк корисної експлуатації яких може бути визначеним або невизначеним. Нематеріальні активи з невизначеним строком корисної

експлуатації не амортизуються, а тестуються на предмет знецінення щорічно, або окремо на рівні одиниць, що генерують грошові потоки.

Строк та метод амортизації для нематеріальних активів з обмеженим строком корисного використання переглядаються в кінці кожного звітного періоду. Зміна очікуваного строку корисного використання або передбачуваної структури споживання майбутніх економічних вигод , втілених в активі, змінює строк або метод амортизації відповідно та враховується як зміна оціночних значень згідно п. 3 Наказу 1 від 04.01.2021 Товариства.

До нематеріальних активів належать досліджуваного підприємства зокрема належать: комп'ютерні програми, технологія виробництва, ліцензії тощо. Для документування операцій з обліку нематеріальних активів використовуються типові форми документів, які наведені в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Характеристика типових форм первинних документів з обліку нематеріальних активів

Форма документу	Назва документу	Характеристика документу
НА-1	Акт введення в господарський обіг об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів	Застосовується для оформлення операцій із введення у виробничий обіг і використання окремих придбаних об'єктів права інтелектуальної власності підприємств, незалежно від форм власності. Оформлюється в одному примірнику на кожний окремий об'єкт приймальною комісією.
НА-2	Інвентарна картка обліку об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів	Використовується для здійснення аналітичного обліку об'єктів права інтелектуальної власності. Оформлюється в одному примірнику та зберігається в бухгалтерії на кожен об'єкт чи групу об'єктів.
НА-3	Акт вибуття (ліквідації) об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів	Для оформлення вибуття об'єктів нематеріальних активів під час їх списання. Оформлюється у двох примірниках призначеною комісією, затверджує керівник підприємства чи особа, на те уповноважена.
НА-4	Інвентаризаційний опис об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів	Для фіксації даних інвентаризації окремо за кожним місцем знаходженням об'єктів права інтелектуальної власності та за кожною особою, відповідальною за використання об'єктів права інтелектуальної власності. Оформлюється в одному примірнику призначеною інвентаризаційною комісією.

Джерело: [42]

Нематеріальні активи з визначеним строком корисної експлуатації амортизуються на протязі цього строку та щорічно оцінюються на предмет знецінення, якщо мають місце ознаки знецінення цього нематеріального активу. Амортизація на підприємстві починається рахуватися, коли нематеріальний актив стає придатним до використання у спосіб визначений управлінським персоналом ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод». Амортизація припиняється на одну з двох дат, що відбулася раніше: на дату, з якої нематеріальний актив класифікується як утримуваний до продажу, або на дату, з якої припиняється визнання цього активу. Підприємство рівномірно амортизує нематеріальні активи із визначеним строком корисної експлуатації протягом терміну їх корисної експлуатації.

Аналіз первинних документів і регістрів обліку руху необоротних активів та нарахування амортизації, показав, що:

- з одного боку, вони містять застарілі показники, які не формують необхідної підсумкової, узагальнюючої інформації;
- з іншого – у них відсутні показники, які необхідні для складання звітності в умовах застосування НП(С)БО 7 «Основні засоби» [44].

Тому, на нашу думку, носії інформації з боку деяких необоротних активів потребують удосконалення щодо складу, так і до змісту. Зауважимо, на наш погляд, з документів, якими оформлюється рух основних засобів (Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів; Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів; Акт списання основних засобів) та регістрів обліку (інвентарної картки) необхідно виключити графи у яких, зазначається балансова вартість, код норми амортизаційних відрахувань, норму амортизаційних відрахувань на повне відновлення та капітальний ремонт, поправочний коефіцієнт, а додати такі:

- вартість основних засобів, передбачивши можливість зазначати усі можливі види оцінок (первісну, ліквідаційну, переоцінену, справедливу);
- група основних засобів;
- строк корисного використання (експлуатації) основних засобів;

− метод амортизації, що застосовується для кожного об'єкта;

− джерело капітальних інвестицій із детальною розшифровкою (власні кошти, цільове фінансування, внески до статутного капіталу, тощо);

− показники, що характеризують переоцінку (дооцінку, уцінку) як первісної вартості основних засобів, так і їх зносу.

Вилучення непотрібних показників зменшить обсяги зайвої роботи облікового підрозділу ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» та дозволить більше уваги приділити результативній інформації, яка безпосередньо впливає на прийняття дієвих управлінських рішень щодо наявності об'єктів необоротних активів та режиму їх використання, тобто підвищить ефективність обліку.

2.2. Синтетичний і аналітичний облік амортизації необоротних активів підприємства

Порядок бухгалтерського обліку нарахування амортизації необоротних активів регламентується Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [44], НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи» [45], Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку основних засобів затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 30.09.2003 № 561 [41] та Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку нематеріальних активів затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 16.11.2009 № 1327 [42].

Метою обліку необоротних активів та нарахування амортизації є створення належних умов для повного і своєчасного відображення в обліку господарських операцій підприємства пов’язаних з надходженням, зберіганням, використанням, нарахуванням внаслідок цього амортизації, реалізацією та ліквідацією об’єктів необоротних активів.

Окреслимо завдання бухгалтерського обліку необоротних активів, їх зносу та нарахування амортизації на (рис. 2.2).

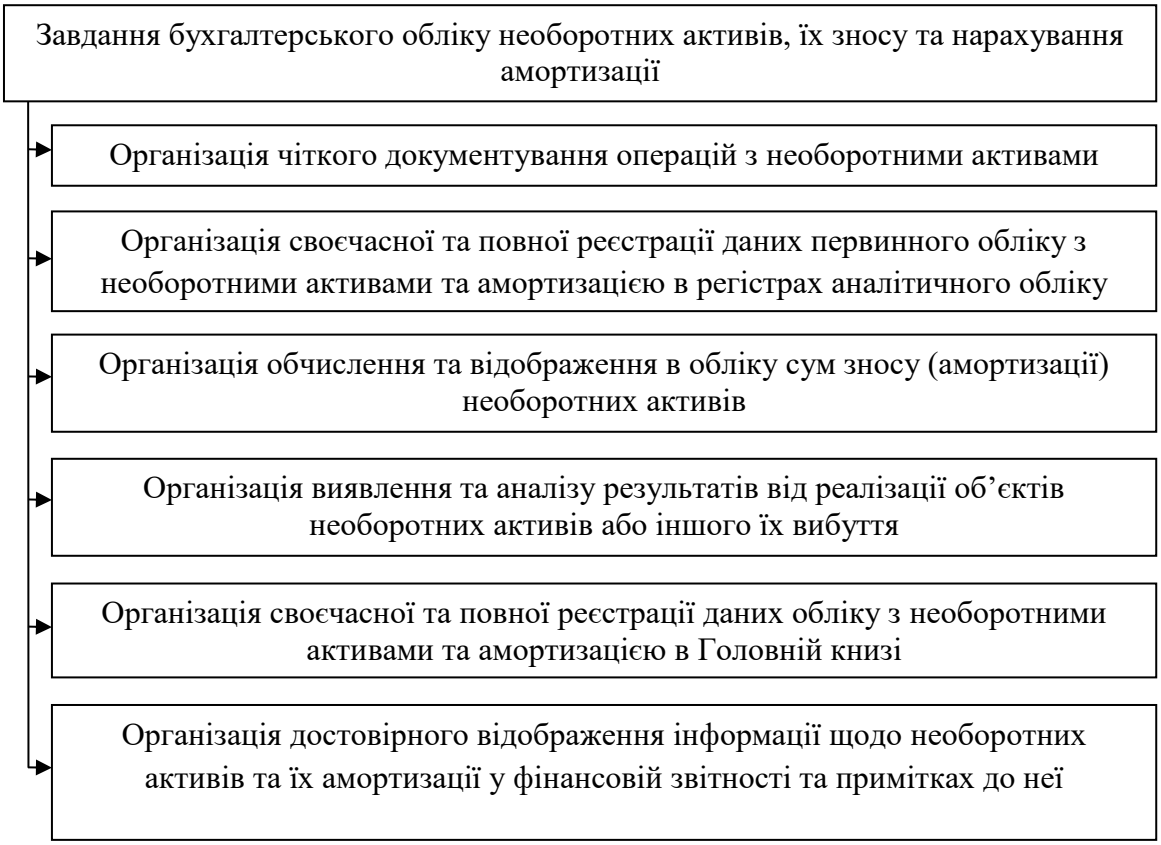

Рис. 2.2. Завдання бухгалтерського обліку необоротних активів, їх зносу та нарахування амортизації

Джерело : [12]

Здійснення на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» бухгалтерського обліку необоротних активів, їх зносу та нарахування амортизації повинно бути цілісною, єдиною системою взаємопов'язаних, взаємоузгоджених способів і методів обліку, що охоплюють весь комплекс облікових процедур з виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі облікової інформації для формування обґрунтованих управлінських рішень.

Об'єктом амортизації необоротних активів на підприємстві слугує первісна вартість об'єктів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості. Ліквідаційна вартість необоротних активів ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» прогнозується в сумі, яку Товариство очікує одержати після ліквідації (реалізації) необоротних активів за умови закінчення строку їх корисної експлуатації за мінусом витрат, виниклих в зв'язку з ліквідацією або продажем.

Схему обліку на підприємстві необоротних активів та нарахування амортизації наведено на рис. 2.3.

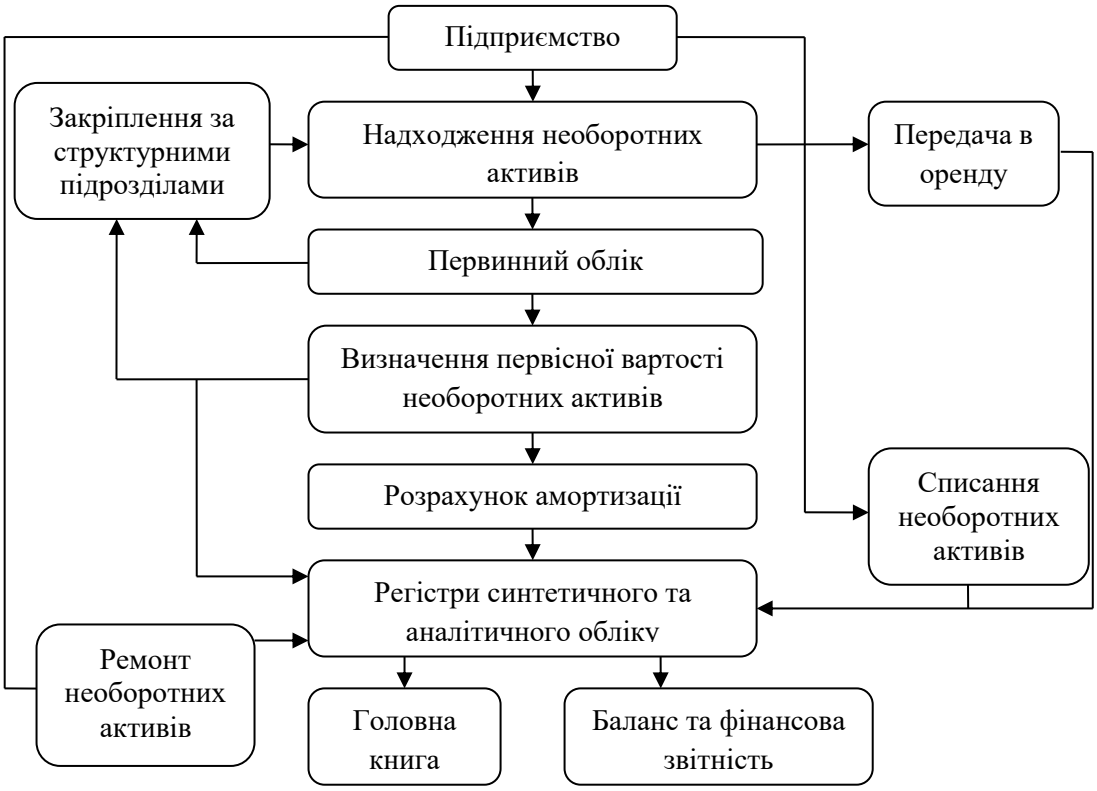

Рис. 2.3. Схема організації обліку необоротних активів на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод»

Нарахування амортизації відбувається на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» щомісячно за кожним об’єктом необоротних активів (основних засобів; інших необоротних матеріальних активів; нематеріальних активів) окремо протягом строку корисного використання (експлуатації) об’єкта, встановленого самостійно Товариством у разі визнання цього об’єкта активом (під час зарахування на баланс) та припиняється на період його модернізації, реконструкції, добудови, дообладнання та консервації тощо.

Метод амортизації згідно НП(С)БО 7 [44] та НП(С)БО 8 [45] обирається підприємством ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» самостійно з таких методів: (прямолінійний; зменшення залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивний; виробничий) з врахуванням передбачуваного способу одержання економічних вигід від його експлуатації. Метод амортизації переглядається підприємством в разі змін цього способу.

Нарахування амортизації на підприємстві ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» за новим методом розпочинається з місяця, наступного за місяцем прийняття рішення про переміну методу амортизації.

Для обліку необоротних активів ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» використовує такі рахунки 1-го класу згідно робочого плану рахунків підприємства відповідно до Додатку 2 до «Наказу про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку на підприємстві» № 1 від 04.01.2021:

- 10 «Основні засоби»;
- 12 «Нематеріальні активи»;
- 13 «Знос (амортизація) необоротних активів».

Відмітимо, що вище згадувалося про відсутність на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» інших необоротних матеріальних активів. Том, в робочому плані рахунків підприємства не використовується синтетичний рахунок 11 «Інші необоротні матеріальні активи».

Рахунки цього класу активні (крім рахунку 13), балансові.

Рахунок 13 «Знос (амортизація) необоротних активів» належить до складу регулюючих рахунків. Цей рахунок призначений для обліку суми, на яку необхідно зменшити залишок за основним рахунком з метою уточнення.

Регулюючи рахунки самостійного значення не мають, проте вони аналізуються разом з основними, що їх регулюють. Регулюючий синтетичний рахунок 13 відноситься до контрарних рахунків, а саме до контрактивних рахунків.

Отже, контрактивний регулюючий синтетичний рахунок (тобто протиставлений активним рахункам) 13 «Знос (амортизація) необоротних активів» щодо балансу пасивний і регулює активні основні балансові рахунки.

Відтак, необоротні активи на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» обліковуються на основному синтетичному рахунку 10 «Основні засоби» та синтетичному рахунку 12 «Нематеріальні активи» за первинною вартістю, до складу якої входять ціна згідно договору купівлі-продажу та витрати, пов’язані з придбанням об'єктів. В процесі господарського використання необоротні

активи (основні засоби та нематеріальні активи) поступово зношуються, внаслідок чого переносять свою вартість на новостворений продукт. Їх знос обліковують на окремому рахунку 13 «Знос (амортизація) необоротних активів».

Таким чином, щоб визначити реальну (залишкову) вартість об'єкту необоротних активів підприємства, необхідно від їх первинної вартості відняти суму амортизації. Отже, залишкова вартість цих необоротних активів розраховується шляхом віднімання від початкової вартості суми амортизації, накопиченої на окремому регулюючому контрактивному рахунку.

Для накопичення інформації про амортизовану вартість необоротних активів, що підлягають амортизації, передбачено у Робочому плані рахунків ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» рахунок 13 «Знос (амортизація) необоротних активів» (рис. 2.4).

Дебет	Рахунок 13 «Знос (амортизація) необоротних активів»	Кредит
Зменшення амортизації необоротних активів		Нарахування амортизації необоротних активів

Рис. 2.4. Зміст господарських операцій підприємства
за рахунком 13 «Знос (амортизація) необоротних активів»

Рахунок 13 «Знос (амортизація) необоротних активів» згідно Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку від 30.11.1999 за № 291 має такі субрахунки [46]:

- 131 «Знос основних засобів»;
- 132 «Знос інших необоротних матеріальних активів»;
- 133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»;
- 134 «Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів»;
- 135 «Знос інвестиційної нерухомості».

Проте, в Робочому плані рахунків згідно наказу №1 від 04.01.2021 по ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» (Додаток Б) застосовуються субрахунки:

- 131 «Знос транспортних засобів»;
- 132 «Знос інструментів, приладів та інвентаря»;
- 133 «Знос нематеріальних активів».

Зауважимо, що це є порушенням, адже назви субрахунків затверджені Міністерством фінансів України та наведені в Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку від 30.11.1999 за № 291 [46], тому підприємству ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» потрібно було використати аналітичні субрахунки з відповідними назвами, щоб дотриматись законодавчих вимог.

Аналітичний облік необоротних активів суб'єкти господарювання ведуть за інвентарними об’єктами. Кожному інвентарному об’єкту надається інвентарний номер, який наноситься на об’єкт і вказується в первинних документах і регістрах з обліку об’єктів необоротних активів. Облік ведуть також за видами необоротних активів, місцями їх експлуатації, або за матеріально відповідальними особами.

Нарахування амортизації основних засобів розглянемо у (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Відображення в обліку операцій з нарахування амортизації основних засобів на підприємстві

№	Зміст господарської операції підприємства	Дебет	Кредит
1.	Об'єктів виробничого призначення, враховуючи об’єкти узяті у фінансову оренду	23; 91	131
2.	Об'єктів, переданих у операційну оренду	949	131
3.	Об'єктів, що забезпечують збут продукції	93	131
4.	Об'єктів загальногосподарського призначення	92	131
5.	Об'єктів соціально-культурного та житлово-комунального призначення	949	131
6.	В сумі, пропорційній нарахованій амортизації, по об’єктах основних засобів, отриманих безоплатно або придбаних (створених) за рахунок цільового фонду, визнається дохід	424; 69	745
7.	Нарахована амортизацію основних засобів загальногосподарського призначення підприємством, що використовує рахунки класу 8 «Витрати за елементами» та класу 9	83 92	131 83

У бухгалтерському обліку ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» може переоцінювати об’єкт необоротних активів, якщо його залишкова вартість суттєво відрізняється від справедливої вартості на дату балансу. У разі переоцінки об’єкта необоротних активів Товариством на ту саму дату виконується переоцінка всіх об’єктів групи необоротних активів, до якої належить цей об’єкт.

Величина (сума) дооцінки необоротних активів враховується до складу додаткового капіталу підприємства ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод», а сума уцінки – до складу витрат, окрім випадків, коли дооцінюється раніше уцінені об’єкти або навпаки.

Проаналізуємо нарахування амортизації нематеріальних активів у відповідності до Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів від 16.11.2009 № 1327 [42] в табл. 2.6.

Відображення в обліку операцій з нарахування амортизації нематеріальних активів на підприємстві

Таблиця 2.6

№	Зміст господарської операції підприємства	Дебет	Кредит
1.	Відображення нарахування амортизації нематеріальних активів виробничого призначення	23; 91	133
2.	Нарахування амортизації нематеріальних активів, що використовуються адміністративним персоналом	92	133
3.	Відображення нарахування амортизації нематеріальних активів, що використовуються для збуту продукції підприємства	93	133
4.	Нарахування амортизації нематеріальних активів, що застосовуються на об'єктах житлово-комунального та соціально-культурного призначення	949	133
5.	Відображення нарахування амортизації нематеріальних активів, що використовуються для досліджень та розробок підприємства	941	133
6.	Визнання доходу від нематеріальних активів, що отримані безоплатно в сумі пропорційній величині нарахованої амортизації	424; 69	745

Суттєвим аспектом щодо відображення на рахунках бухгалтерського обліку величини амортизації та формування амортизаційного фонду підприємства виступає визначення суми амортизаційних нарахувань.

З метою формування ефективної амортизаційної політики підприємства в дисертаційній праці науковця Ошмаріна Я.В. були запропоновані такі бухгалтерські проведення щодо створення амортизаційного фонду суб'єкта господарювання в (табл.2.7) [32].

Таблиця 2.7

Кореспонденція рахунків з обліку формування та використання амортизаційного фонду підприємства

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	Перерахована сума на спеціальний рахунок після отримання виручки	315 "Поточний рахунок для відтворення необоротних активів"	311 "Поточні рахунки в національній валюті"
2	Здійснення капітальних інвестицій	15 "Капітальні інвестиції"	631 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"
3	Погашення заборгованості по здійснених капітальних інвестиціях (використано амортизаційний фонд)	631 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"	315 "Поточний рахунок для відтворення необоротних активів"

Джерело: [46]

Отже, на підприємстві ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» облік руху необоротних активів та нарахування амортизації проводиться з окремими відхиленнями від нормативних вимог, а саме: відсутності в наявності графіку документообороту, зазначеного в Наказі «Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку», а також невідповідності наведених в робочому плані рахунків підприємства субрахунків до синтетичного рахунку 13 «Знос (амортизація) необоротних активів» вимогам Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку.

На нашу думку, основні шляхи удосконалення організації обліку амортизації необоротних активів підприємства полягають у наступному :

- вибір оптимального за складом та обсягом облікового забезпечення амортизаційної політики підприємства, що буде сприяти реалізації завдань, поставлених перед обліком необоротних активів та відображенням їх амортизації;
- розроблення та впровадження удосконалених форм носіїв облікової інформації, найбільш прийнятних до змісту, структури та характеру інформації;
- формування раціональних схем документообороту, які дозволять із мінімальними затратами трудових, матеріальних та фінансових ресурсів забезпечити своєчасне виконання поставлених завдань щодо ефективного відновлення необоротних активів;
- визначення раціональної технології вирішення облікових завдань щодо відображення нарахування амортизації необоротних активів та використання амортизаційного фонду, що забезпечать гармонійне функціонування облікового механізму досліджуваного підприємства.

2.3. Відображення амортизації необоротних активів підприємства у фінансовій і податковій звітності

Необоротні активи мають значну питому вагу в загальній сумі активів ПАТ «Маранецький рудоремонтний завод», вони виступають одним із найважливіших об’єктів фінансового обліку та аналізу, що вимагає контролю за їх рухом, організації синтетичного й аналітичного обліку, визначенням зносу (амортизації), проведенням ремонту, або модернізації, оновлення морально та фізично застарілих і технічно недосконалих об'єктів.

З метою поліпшення інвестиційного забезпечення підприємства, виходячи з існуючих альтернатив перспективного розвитку, необхідне достовірне відображення в системі обліку і звітності руху необоротних активів та нарахування амортизації, що сприятиме розвитку принципів саморегулювання

амортизаційної політики та формуванню привабливого інвестиційного іміджу досліджуваного підприємства.

Зауважимо, що амортизаційна політика в межах нашої країни, на відміну від країн з розвинутою ринковою економікою, відіграє украй незначну роль у процесі капітальних інвестицій та регулярного відновлення необоротних активів українських підприємств.

В зв’язку з наведеним, визначення найбільш ефективних методів нарахування амортизації в залежності від ефективності використання об'єктів необоротних активів та відображення в звітності підприємства шляхів реалізації амортизаційної політики є важливим напрямом дослідження.

У сучасних наукових економічних дослідженнях не вистачає якісних критеріїв (техніко-економічних) для формування обліково-амортизаційної політики суб'єктів господарювання. Серед кількісних показників використовується лише грошовий вимірник, що характеризує первісну (або залишкову) вартість та показник, що характеризує термін корисного використання об'єктів необоротних активів. Ліквідаційна вартість таких активів в багатьох випадках не використовується або дорівнюється нулю.

Протягом всього періоду виробничої експлуатації об'єкти необоротних активів поступово втрачають свою корисність, що характеризується зменшенням їх економічної вигоди в сумі перевищення залишкової вартості необоротного активу над сумою очікуваного відшкодування від його використання [54].

Тому застосування необоротних активів в господарській діяльності підприємства передбачає визначення інтенсивності їх експлуатації з ціллю їх майбутнього оновлення. Але цей показник (інтенсивність експлуатації) хоча і характеризує ступінь зносу, все ж не ідентифікує суму амортизаційних відрахувань. Крім того, не для всіх об'єктів необоротних активів можливо визначити інтенсивність експлуатації.

Ми вважаємо, що ефективне використання необоротних активів і забезпечення своєчасного їх оновлення повинно врахувати фізико-технічні якості об'єкта та його експлуатаційні характеристики. Такий підхід сприятиме

формуванню критеріїв для розподілу первісної вартості необоротних активів між звітними періодами і буде підґрунтям для формування амортизаційної політики підприємства в залежності від умов використання об'єктів необоротних активів.

Базою для вибору методу розподілу вартості об'єкта (методу амортизації) необоротних активів є чітке визначення економічної суті об'єкту. Економічне групування зазначених об'єктів за їх видами майже відповідає групуванню в плані рахунків бухгалтерського обліку [15].

Згідно із українським фінансовим законодавством метод амортизації обирається суб'єктом господарювання самостійно з урахуванням очікуваного способу одержання економічних вигод від його використання та економічної ролі в ринковому середовищі.

Отже, вид об'єкту необоротних активів, його роль і спосіб використання визначають залежність суми амортизації від двох таких критеріїв:

1. Часу корисного використання у виробничих цілях.
2. Інтенсивності експлуатації.

Бухгалтерський облік ідентифікує чотири методи амортизації, що ставлять суму зносу в залежність від часу корисного використання (прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний). Всі окреслені методи (часові) не враховують ступінь фізичного зносу об'єктів необоротних активів за результатами їх експлуатації в процесі виробничої діяльності.

При такому різноманітті часових методів досить незрозумілим виглядає наявність лише одного (виробничого) методу, який ставить економічний знос об'єктів необоротних активів в пряму залежність від ступеню експлуатації.

З позиції економічної ефективності саме залежність суми нарахованого зносу від інтенсивності господарського використання об'єктів виявляється більш раціональним способом розподілу вартості необоротних активів. Тому, що сума економічного (облікового) зносу буде максимально відповідати реальному фізичному зносу об'єкта необоротних активів.

Вважаємо, доцільно більш детально опрацювати теорію виробничого методу і тим самим розширити практику його застосування.

В разі використання виробничого методу постає проблема вибору показника, який має визначати ступінь інтенсивності експлуатації необоротних активів. Це може бути абсолютний показник, що може використовуватись у якості ставки амортизації або відносний показник, що корегує ступінь зносу.

Наприклад. для вантажного автомобілю, що належить підприємству, мірою експлуатації є кількісний показник, що визначає його пробіг (пройдений шлях). Проте, застосування цього критерію у якості ставки амортизації не враховує ступінь завантаженості автомобіля і порожній пробіг. А для транспорту спеціалізованого призначення пробіг взагалі має другорядне значення після обсягу виконаних робіт.

Отже, сума амортизації необоротного активу за цією методикою розраховується за формулою 2.1 [18]:

$$A = V \times C_A \times k \qquad (2.1)$$

де, V – обсяг виробництва (виконаних робіт, послуг);

C_A – абсолютна виробнича ставка амортизації за одиницю обсягу;

k – коригуючий коефіцієнт, що враховує відносний показник (%).

Таким чином, вибір методу амортизації має враховувати залежність способу використання необоротних активів від міри інтенсивності експлуатації з урахуванням часу корисного використання для виробничих цілей.

На нашу думку, в даний період типові документи, що відображають нарахування амортизації не відповідають потребам користувачів облікової інформації. Потрібно рекомендувати ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» застосовувати в своїй господарський діяльності внутрішній документ щодо нарахування амортизації, сформований відповідно до обраної методики нарахування амортизації. Тому, пропонуємо використовувати форму внутрішньої звітності, яку потрібно включити до Наказу «Про облікову політику

та організацію бухгалтерського обліку на підприємстві, а саме: «Звіт про суми нарахованої амортизації та напрями формування і використання амортизаційного фонду» в (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Звіт про суми нарахованої амортизації та напрями формування і використання амортизаційного фонду

I. Нарахування амортизації необоротних активів						
№ з/п	Об'єкти	Первісна вартість	Рахунок	Термін експлуатації	Метод амортизації	Сума (грн.)
1	Верстат	23128,25	10	6	прямолінійний	12997,91
	І т.д.					
II. Створення амортизаційного фонду						
№ з/п	Норма віднесення до амортизаційного фонду (%)		Виручка від реалізації продукції (тис. грн.)		Сума віднесена до амортизаційного фонду (тис. грн.)	
1	10%		956,7		97,12	
III. Використання амортизаційного фонду						
№ з/п	Об'єкти основних засобів		Поліпшення/ ремонт	Сума виконаних робіт, тис. грн.	Сума використаного амортизаційного фонду	
1	Вантажний автомобіль		ремонт	12,5	26,32	

Джерело: [12]

На наш погляд, наведена форма внутрішньої звітності надає більше інформації про об’єкт необоротних активів та суму нарахованої амортизації. Визначення амортизаційного фонду є важливим напрямком діяльності підприємства щодо оновлення необоротних активів.

Без формування такого фонду підприємство не зможе контролювати напрями використання амортизаційних відрахувань, що негативно вплине на стан необоротних активів підприємства.

Наприкінці кожного звітного періоду вся інформація щодо необоротних активів, їх знос та нарахування амортизації фіксується у формах фінансової звітності підприємства (Додатки В, Д, Ж, К, Л, М) на (рис. 2.5).

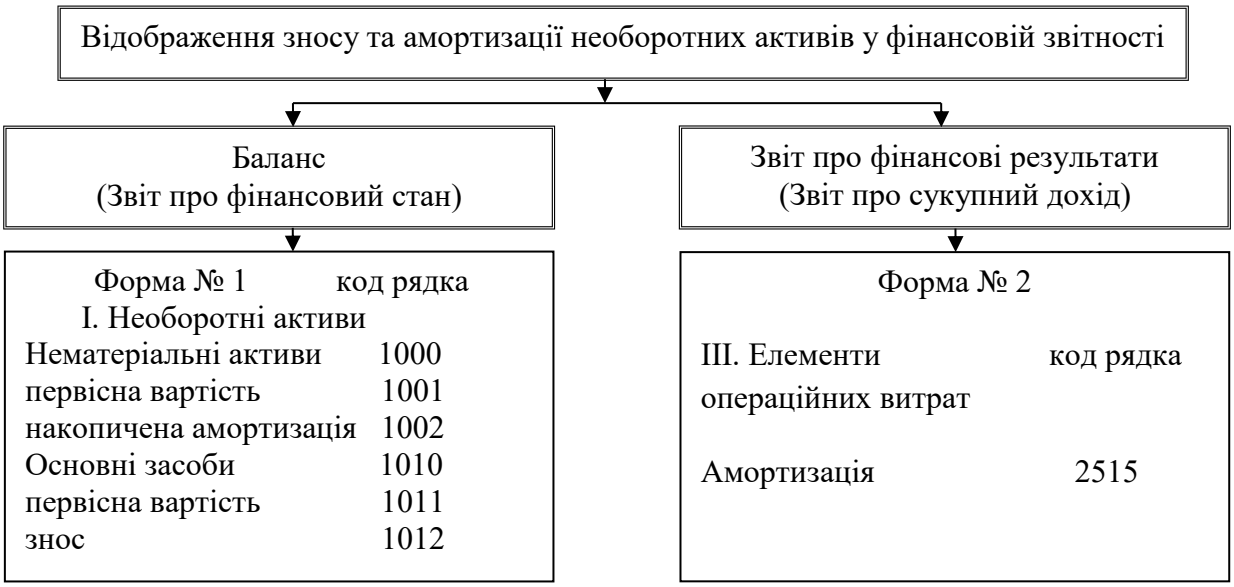

Рис. 2.5. Відображення у фінансовій звітності підприємства необоротних активів, їх зносу та амортизації

Джерело: [22]

Наприкінці року на підприємстві формується повний комплект фінансової звітності, зокрема Примітки до річної фінансової звітності за формою № 5 відповідно до Наказу Міністерства фінансів України від 29.11.2000 № 302 [49].

У першому розділі цих Приміток наводиться інформація щодо стану необоротних активів підприємства за їх видами, а також їх зносу на початок і кінець року, а також величина нарахованої амортизації за звітний рік.

Другий розділ Приміток до річної фінансової звітності містить інформацію щодо стану основних засобів підприємства за їх видами, а також їх зносу на початок і кінець року, а також величина нарахованої амортизації за звітний рік.

Підприємство відображає інформацію щодо необоротних активів та нарахування їх амортизації у фінансовій звітності відповідно до вимог Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності згідно Наказу МФУ від 28.03.2013 № 433 [22]. Зауважимо, що класифікація основних засобів та інших необоротних матеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування складається з 16 груп [33].

З прийняттям Податкового кодексу відбулося наближення методики розрахунку і відображення в бухгалтерському обліку амортизації відповідно до

облікового законодавства. Отже, на сучасному етапі в бухгалтерському обліку та в податкових розрахунках використовуються п’ять основних методів нарахування амортизації, а саме: прямолінійний, кумулятивний, зменшення залишкової вартості, прискорене зменшення залишкової вартості та виробничий.

Для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток здійснюється відображення амортизації необоротних активів в Податковій Декларації з податку на прибуток підприємства, форма якої регламентована Наказом МФУ від 20.10.2015 № 897 [48]. У Додатку АМ до рядка 1.2.1 додатка РІ та до рядка 03 РІ Податкової Декларації з податку на прибуток підприємства наведена інформація щодо нарахованої амортизації основних засобів та нематеріальних активів окремо по кожному об'єкту необоротних активів за звітний період.

Податковий кодекс України у Розділі ІІІ ст. 138 регламентує різниці, які виникають під час нарахування амортизації необоротних активів (НА) та їх вплив на об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємства в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Різниці, що виникають під час нарахування амортизації необоротних активів та їх вплив на результат оподаткування податком на прибуток

Фінансовий результат до оподаткування зростає	Фінансовий результат до оподаткування зменшується
На суму нарахованої амортизації НА згідно НП(С)БО або МСФЗ	На суму нарахованої амортизації НА для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток
На суму уцінки та втрат від зменшення корисності НА, врахованих до витрат звітного періоду НА згідно НП(С)БО або МСФЗ	На суму залишкової вартості окремого об'єкта НА, у разі ліквідації чи продажу такого об'єкта, враховуючи законодавчі вимоги ст. 138.2 ПКУ
На суму залишкової вартості окремого об'єкта НА, визначеного згідно НП(С)БО або МСФЗ, у випадку ліквідації чи продажу	На суму дооцінки НА у межах попередньо віднесених до витрат уцінки згідно НП(С)БО або МСФЗ
На суму витрат на ремонт, модернізацію, реконструкцію або інші покращення невиробничих НА віднесених до витрат згідно НП(С)БО або МСФЗ	На суму вигід від відновлення корисності НА у межах попередньо віднесених СГ до своїх витрат втрат від зменшення корисності згідно НП(С)БО або МСФЗ
	На суму первісної вартості об'єкта невиробничих НА та витрат, у разі продажу цього НА, але не більше суми доходу отриманої від продажу

Джерело: [33, ст. 138]

Порядок розрахунку амортизації нематеріальних активів для цілей визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток базується на методах розрахунку амортизаційних відрахувань, визначених НП(С)БО або МСФЗ.

Зауважимо, що для нарахування амортизації згідно п. 138.3.1 ПКУ застосовується вартість необоротних активів без врахування їх уцінки або дооцінки, виконаної відповідно до положень облікових стандартів [33].

Амортизація необоротних активів не нараховується у період їх невикористання у виробничий діяльності підприємства, зокрема під час їх добудови, дообладнання чи консервації.

Згідно ст.138.3.2 Податкового кодексу не підлягають амортизації, а проводяться за рахунок інших джерел, такі об'єкти:

- вартість гудвілу;
- витрати на добудову, дообладнання, ремонт чи інші поліпшення невиробничих необоротних активів підприємства;
- витрати на самостійне вироблення чи придбання невиробничих необоротних активів підприємства.

ПКУ у Розділі III ст. 138 п. 138.3.3 регламентовано мінімальні терміни амортизації основних засобів та інших необоротних активів, за виключенням випадків, коли підприємством застосовується виробничий метод нарахування амортизації.

Обліковому підрозділу суб'єкта господарювання потрібно зважувати на вимоги ПКУ у таких випадках, коли терміни корисної експлуатації основних засобів за даними бухгалтерського обліку менше ніж мінімально допустимі терміни амортизації основних засобів та інших необоротних активів зазначені Податковим кодексом і тому, для цілей визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток користуватися вимогами Розділі III ст. 138 п. 138.3.3.

У випадку, коли на підприємстві строк корисної експлуатації основних засобів дорівнює або більше, ніж визначений ПКУ, тоді для визначення амортизації застосовуються терміни корисної експлуатації визначені в бухгалтерському обліку суб'єкта господарювання.

Що стосується нематеріальних активів, то ПКУ строк корисної експлуатації не регламентується, а встановлюється підприємством самостійно, проте цей термін не може становити менше двох та більше десяти років згідно пункту 138.3.4 Податкового Кодексу України [33].

Отже, для стимулювання підвищення оптимальної ефективності використання необоротних активів на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» необхідно реалізувати наступні важливі заходи на законодавчому рівні:

- передбачити можливість формування спеціального резервного фонду оновлення необоротних активів суб’єктів господарювання;
- спрогнозувати можливість відстроченої амортизації, коли у випадку виникнення збитків підприємство може не нараховувати знос об'єктів необоротних активів, а переносити його на більш сприятливий період без обмеження в строках;
- для стимулювання розширеного відтворення необоротних активів, а не лише заміщення внаслідок зносу, ввести для підприємств додаткову пільгу на приріст капітальних вкладень.

Висновки до розділу 2

Виконане дослідження напрямків удосконалення обліку амортизації та зносу необоротних активів надає можливість зробити наступні висновки.

1. В цілому організація обліку нарахування амортизації необоротних активів на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» здійснюється у відповідності до вимог чинних нормативно-правових актів України та НП(С)БО, методичних рекомендацій тощо.

2. Головному бухгалтеру ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» потрібно врахувати виявлені окремі недоліки в Наказі про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку на підприємстві щодо розробки Графіка документообороту та заміни визначених в робочому плані рахунків підприємства субрахунків до рахунку 13 «Знос (амортизація) необоротних

активів» на відповідні аналітичні субрахунки.

3. Встановлено, що носії інформації з боку необоротних активів потребують удосконалення щодо складу, так і до змісту. На наш погляд, з документів необхідно виключити графи у яких, зазначали балансову вартість, код норми амортизаційних відрахувань, норму амортизаційних відрахувань на повне відновлення та капітальний ремонт, поправочний коефіцієнт, а додати такі: вартість необоротних активів, передбачивши можливість зазначати усі види оцінок; групу необоротних активів; строк корисного використання; метод амортизації; джерело капітальних інвестицій; показники, що характеризують дооцінку, уцінку необоротних активів.

4. Шляхи удосконалення обліку амортизації необоротних активів полягають у наступному: вибір оптимального облікового забезпечення, розроблення та запровадження удосконалення форм носіїв облікової інформації, формування ефективних схем документообороту, визначення раціональної технології вирішення облікових задач.

5. Організація побудови інформаційної підсистеми «Облік необоротних активів», що включатиме визначення зносу та нарахування амортизації, комп’ютеризованої інформаційної системи обліку надає можливість формування облікових звітних документів, як для внутрішнього так і для зовнішнього користування. Зазначене створює нові можливості для раціонального використання необоротних активів підприємства та ефективного управління ними.

РОЗДІЛ 3
ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ АМОРТИЗАЦІЇ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В УМОВАХ ПАТ «МАРГАНЕЦЬКИЙ РУДОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД»

3.1. Аналіз ефективності використання необоротних активів підприємства з врахуванням визначення амортизації

Економічний аналіз визначається як науковий метод пізнання сутності економічних процесів та явищ, що засновується на розділенні їх на складові та вивченні конкретного явища чи процесу в усій розмаїтості зв'язків та залежностей. Отже, доцільно розглядати необоротні активи, їх знос та нарахування амортизації у складі основного капіталу суб'єкта господарювання.

Основний капітал підприємства – це частина активів підприємства, до яких належать основні засоби, довгострокові фінансові інвестиції, нематеріальні активи, незавершене будівництво. Тому для оцінки необоротних активів перш за все треба звернутися до балансу ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» (Дод. В, Ж, Л), за даними якого визначити динаміку і проаналізувати питому вагу необоротних активів у валюті балансу, що дасть уявлення про їх місце в фінансово-господарській діяльності підприємства. Подальший аналіз їх складу і характеристика кожної складової в динаміці допоможіть виявити якість управління підприємством в напрямку його технічного розвитку.

В аналітичній роботі, залежно від призначення аналізу, використовують кількісні (натуральні одиниці) й вартісні оцінки необоротних активів, передбачені НП(С)БО. Вимір у натуральних одиницях необхідний під час проведення аналізу технічного складу, оцінки потужностей, виробничих площ та ін.

Види вартісної оцінки необоротних активів залежно від їх стану наступні: первісна вартість, переоцінена вартість, залишкова вартість, справедлива вартість, амортизована вартість, ліквідаційна вартість. Аналізуючи основні засоби підприємства, як важливу складову необоротних активів, спочатку треба визначити динаміку змін за ряд періодів (років). При цьому корисно зіставити темпи їх зміни з динамікою змін вартості продукції або обсягів виробництва.

У табл. 3.1 показана динаміка і структура основних засобів в складі необоротних активів підприємств, а також доходу від реалізації продукції за трирічний період.

Таблиця 3.1

Динаміка необоротних активів та основних показників господарської діяльності ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» за 2018-2020 рр.

(тис. грн.)

Назва показника	Роки			Відхилення 2020 року від			
				2018 року		2019 року	
	2018	2019	2020	абсол., +/-	відн., %	абсол., +/-	відн., %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	157249	201444	152600	-4649	-2,96	-48844	-24,25
Нематеріальні активи	96	46	28	-68	-70,83	-18	-39,13
Основні засоби	103422	121121	124793	21371	20,66	3672	3,03
Незавершені капітальні інвестиції	111	2710	4902	4791	4316,22	2192	80,88
Інші фінансові інвестиції	-	-	40	40	-	40	-

Аналіз фінансових показників табл. 3.1 дозволяє визначити зміни у складі необоротних активів підприємства. За досліджуваний період основні засоби мали тенденцію до зростання, як і незавершені капітальні інвестиції. Нематеріальні активи ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» навпаки мали тенденцію до зменшення. Чистий дохід від реалізації продукції підприємства був нестабільним: спочатку зростав у 2019 р. порівняно з 2018 р. на 44195 тис. грн., але порівняно з 2020 р. знизився на 4649 тис. грн. або на 2,96%, при цьому в

даний період. У 2020 р. відбулося зменшення доходу відносно попереднього року при одночасному зростанні залишкової вартості основних засобів, що свідчить про уповільнення ефективності використання останніх. Проте, такі зміни можуть бути також викликані зовнішніми несприятливими обставинами, зумовленими соціально-економічними наслідками пандемії COVID-19.

Наступним етапом аналізу необоротних активів виступає дослідження основних засобів, які є найбільш вагомою їх складовою, для чого потрібно визначити коефіцієнт накопичення амортизації за формулою (3.1).

Коефіцієнт накопичення амортизації:

$$К_{ам} = А_{ОЗ} / ПВ_{ОЗ}, \quad (3.1)$$

де: $К_{ам}$- коефіцієнт накопичення амортизації;

$А_{ОЗ}$ - сума амортизації (зносу) основних засобів підприємства;

$ПВ_{ОЗ}$ - первісна вартість основних засобів.

Зазначений коефіцієнт накопичення амортизації показує інтенсивність акумуляції коштів для оновлення основного капіталу підприємства. Його величина залежить від терміну експлуатації основних засобів: чим він довший, тим вищий цей коефіцієнт. При оцінюванні накопичення амортизації основних засобів слід визначати технічний стан об'єктів, який погіршується у міру продовження терміну експлуатації. Необхідно також встановити, чи не є швидке зростання $К_{ам}$ (коефіцієнту накопичення амортизації) результатом прискореної амортизації основних засобів.

$$К_{ам\ 2018} = 43958 / 147380 = 0,30$$

$$К_{ам\ 2019} = 60380 / 181501 = 0,33$$

$$К_{ам\ 2020} = 78910 / 203703 = 0,39$$

Розрахований коефіцієнт накопичення амортизації основних засобів характеризує ступінь спрацювання основних засобів ПАТ «Марганецький

рудоремонтний завод», чим нижчим буде значення цього коефіцієнту, тим вищої оцінки заслуговує стан основних засобів, їх відповідність сучасним вимогам. Проте на підставі проведеного розрахунку спостерігається тенденція до зростання зазначеного коефіцієнту, отже термін експлуатації основних засобів збільшується, однак стан основних засобів погіршується та потребує в майбутньому оновлення.

Для подальшого аналізу необоротних активів, їх зносу та нарахування амортизації потрібно визначити структуру та динаміку активів ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» в (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Структура та динаміка необоротних та оборотних активів ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» за 2018-2020 рр.

(тис. грн.)

Показники	Вихідні дані			Відхилення (+/-) 2020 року від			
	2018	2019	2020	2018		2019	
				сума	%	сума	%
Нематеріальні активи	96	46	28	-4649	-2,96	-48844	-24,25
Основні засоби	103422	121121	124793	-68	-70,83	-18	-39,13
Незавершені капітальні інвестиції	111	2710	4902	21371	20,66	3672	3,03
Інші фінансові інвестиції	-	-	40	4791	4316,22	2192	80,88
Необоротні активи всього	103629	123877	129763	26134	25,22	5886	4,75
Оборотні активи всього	64783	101277	121375	56589	87,35	20098	19,84
Загальна сума активів	168412	225154	251138	82726	49,12	25984	11,54
Частка необоротних активів в загальній структурі активів (%)	61,53	55,02	51,67	-9,86	-16,02	-3,35	-6,09

На основі проведених розрахунків спостерігається наступна тенденція: необоротні активи в загальній сумі активів протягом періоду дослідження поступово зростали, разом з цим відбувалося зростання оборотних активів підприємства, а однак частка необоротних активів в загальній структурі активів знижувалась. Відтак, скорочення частки необоротних активів свідчить про

погіршення матеріально-технічного устаткування підприємства. Оскільки в основному нематеріальні активи ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» сформовані за рахунок основних засобів, то забезпечення їх належного стану – важливий напрям подальшої діяльності підприємства.

Наступним етапом аналізу основних засобів, як важливої частини необоротних активів, їх зносу та нарахування амортизації вважається визначення коефіцієнту реальної вартості основних засобів ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» за формулою (3.2).

$$К_{рвоз} = ЗВ_{ОЗ} / АК_{П}, \quad (3.2)$$

де: $К_{рвоз}$ - коефіцієнт реальної вартості основних засобів підприємства;

$ЗВ_{ОЗ}$ - залишкова вартість основних засобів;

$АК_{П}$ - сума активів, що належать підприємству.

Наведений коефіцієнт відображає питому вагу основних засобів у загальному капіталі підприємства.

$$К_{рвоз\ 2018} = 103422 / 168412 = 0,61$$

$$К_{рвоз\ 2019} = 121121 / 225162 = 0,54$$

$$К_{рвоз\ 2020} = 124793 / 251138 = 0,50$$

Цей коефіцієнт визначається як відношення вартості основних засобів за вирахуванням їхнього зносу до вартості майна підприємства (активів). Вказаний коефіцієнт має бути не меншим 0,5. Проте на досліджуваному підприємстві даний показник не відповідає нормативному значенню.

Необоротні активи ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» перебувають у постійному вартісному обороті протягом господарської діяльності. На початковій стадії необоротні активи (основні засоби та нематеріальні активи) беруть участь у процесі виробництва продукції, переносячи них частину своєї вартості. В цьому зв’язку відбувається амортизація конкретного об’єкта необоротних активів до закінчення періоду його

експлуатації. Під час реалізації продукції сума амортизації накопичується на підприємстві, а через деякий час спрямовується на придбання нових або відновлення діючих необоротних активів. Отже, для забезпечення нормальних умов господарювання та підвищення його ефективності основні засоби, як вагома частина необоротних активів підприємства, повинні бути у відповідному технічному стані, що підлягає оцінці на підставі наступних показників: коефіцієнт зносу (зношеності) та коефіцієнт придатності в (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Показники зміни технічного стану основних засобів ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» за 2018-2020 рр.

Показники	Вихідні дані			Відхилення (+/-) 2020 року від			
	2018	2019	2020	2018		2019	
				сума	%	сума	%
1. Первісна вартість основних засобів, тис. грн.	147380	181501	203703	56323	38,22	22202	12,23
2. Знос основних засобів, тис. грн.	43958	60380	78910	34952	79,51	18530	30,69
3.Залишкова вартість основних засобів, тис. грн.	103422	121121	124793	21371	20,66	3672	3,03
2. Коефіцієнт зносу (ряд.2 : ряд. 1)	0,30	0,33	0,39	0,09	30,0	0,06	18,18
3. Коефіцієнт придатності (ряд. 3 : ряд. 1)	0,70	0,67	0,61	-0,09	-12,86	-0,06	-8,96

З таблиці 3.3 видно, що коефіцієнт зносу на кінець звітного періоду зріс у 2020 р. порівняно з 2018 р. на 0,09 та порівняно з 2019 р. на 0,06, а коефіцієнт придатності зменшився на таку ж величину внаслідок зростання у 2020 р. порівняно з 2018 р. на 34952 тис. грн. зносу основних засобів при зростанні їх первісної вартості за аналогічний період на 56323 тис. грн.

Обидва вказаних показника використовують в аналізі для дослідження якісного стану основних засобів як в цілому, так і за окремими їх видами на початок і кінець звітного періоду. Чим меншою є величина коефіцієнта зносу та більшою величина коефіцієнта придатності, тим кращим є технічний (якісний стан) об’єктів основних засобів. Проте, на ПАТ «Марганецький рудоремонтний

завод» коефіцієнт зносу зростав, а коефіцієнт придатності зменшувався, що свідчить про негативні зміни щодо технічного стану основних засобів протягом періоду дослідження.

Ефективність використання основних засобів підприємства оцінюється за системою натуральних і вартісних показників, основними серед яких виступають фондомісткість та фондовіддача. Під час укрупненого аналізу об'єктом є всі виробничі основні засоби, а з ціллю поглиблення – окремі види основних засобів основного виду діяльності підприємства.

Фондоозброєність – цей показник характеризує забезпеченість основними засобами виробничого персоналу і розраховується по формулі (3.3):

$$Фо = \frac{СВоз}{Ч}, \quad (3.3)$$

де: $Ф_о$ – фондоозброєність підприємства;

$СВ_{оз}$ – середньорічна вартість основних засобів;

Ч – чисельність працівників.

$$Ф_{о2018} = 71836 / 237 = 303,10$$

$$Ф_{о2019} = 112272 / 267 = 420,49$$

$$Ф_{о2020} = 122957 / 281 = 437,57$$

Фондомісткість – показник, що визначає рівень середньорічної вартості основних засобів на одиницю вартості виробленої продукції. Цей показник є величиною оберненою до фондовіддачі і розраховується за формулою (3.4):

$$Фм = \frac{СВоз}{В}, \quad (3.4)$$

де: $Ф_м$ – фондомісткість підприємства;

$СВ_{оз}$ – середньорічна вартість основних засобів;

$В$ – вартість виробленої продукції, виконаних робіт послуг.

$$Ф_{м2018} = 71836 / 157249 = 0,46$$

$$Ф_{м2019} = 112272 / 201444 = 0,56$$

$$Ф_{м2020} = 122957 / 152600 = 0,81$$

Показник рентабельність (збитковість) основних засобів розраховується по формулі (3.5):

$$Роз = \frac{Прибуток(збиток)}{СВоз} x100, \quad (3.5)$$

де: $P_{оз}$ – рентабельність (збитковість) основних засобів;

$СВ_{оз}$ – середньорічна вартість основних засобів.

Вказаний показник зазначає суму прибутку (збитку) від діяльності до оподаткування, що припадає на 100 грн. вкладених в основні засоби.

$$P_{оз\ 2018} = 135 / 71836 = 0,19$$

$$P_{оз\ 2019} = 878 / 112272 = 0,78$$

$$P_{оз\ 2020} = 649 / 122957 = 0,53$$

Коефіцієнт оборотності основних засобів:

$$К_{ОБ.ОЗ} = В_{реал.прод.} / СВ_{ОЗ}, \quad (3.6)$$

де: $К_{ОБ.ОЗ}$ – коефіцієнт оборотності основних засобів;

$В_{реал.прод.}$ – вартість реалізованої продукції (товарів, послуг);

$СВ_{ОЗ}$ – середньорічна вартість основних засобів.

$$К_{ОБ.ОЗ2018} = 157249 / 71836 = 2,19$$

$$К_{ОБ.ОЗ2019} = 201444 / 112272 = 1,79$$

$$К_{ОБ.ОЗ2020} = 152600 / 122957 = 1,24$$

Цей коефіцієнт званий також коефіцієнтом фондовіддачі визначає ефективність використання основних засобів. Спостерігається така тенденція, чім вище значення цього коефіцієнту, тим ефективніше підприємство використовує власні основні засоби. Низький рівень фондовіддачі свідчить про недостатній обсяг реалізації або занадто високу величину капітальних вкладень підприємства. Потрібно відмітити, що вказаний коефіцієнт має сильно виражену галузеву специфіку. Значення цього коефіцієнта залежить від оцінки вартості активів і обраного підприємством методу нарахування амортизації [21].

Показники ефективності використання основних засобів ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» за 2018-2020 рр. наведені в (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Динаміка показників ефективності застосування основних засобів ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» за 2018 – 2020 рр.

Найменування показника	Роки			Відхилення 2020 р. від	
	2018	2019	2020	2018 р.	2019 р.
Фондовіддача формула (3.6)	2,19	1,79	1,24	-0,95	-0,55
Фондомісткість формула (3.4)	0,46	0,56	0,81	0,35	0,25
Коефіцієнт накопичення амортизації формула (3.1)	0,30	0,33	0,39	0,09	0,06
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів формула (3.2)	0,61	0,54	0,50	-0,11	-0,04
Коефіцієнт рентабельності (збитковості ОЗ) формула (3.5)	0,19	0,78	0,53	0,34	-0,25

Аналіз ефективності використання основних засобів ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» свідчить, що основні її показники у 2020 р. дещо погіршилися. Зменшення доходу від реалізації продукції у 2020 р. призвело до зниження фондовіддачі у 2020 р. порівняно з 2018 р. на 0,95 тис. грн. та порівняно з 2019 р. на 0,55 тис. грн. Фондомісткість основних засобів основного виду економічної діяльності у 2020 р. порівняно з 2018 і 2019 р. зросла на 0,35 тис. грн. та на 0,25 тис. грн. відповідно, що також свідчить про зниження ефективності використання основних засобів.

Коефіцієнт накопичення амортизації збільшується, а коефіцієнт реальної вартості навпаки зменшується, що є негативними змінами, адже зростання коефіцієнту накопичення амортизації свідчить про погіршення стану основних засобів, а зниження коефіцієнту реальної вартості основних засобів свідчить про зниження питомої ваги основних засобі в загальному капіталі підприємства.

Отже, поліпшити використання необоротних активів підприємства можливо за умови підвищення виробничих потужностей, дотримання пропорційності і змінності їх у роботі. Зауважимо, що збільшення обсягів виробництва відбувається завдяки ефективному використанню основних засобів. Таким чином, проблема ефективності використання основних засобів постає на перший план в процесі удосконалення роботи підприємства.

3.2. Внутрішній контроль амортизації необоротних активів на підприємстві

Внутрішній контроль ефективності використання ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» необоротних активів, раціональний вибір методів нарахування амортизації та шляхів використання акумульованих коштів обумовлюють раціональне управління ризиками та створюють підстави інформативного забезпечення оптимальних напрямків стратегічного розвитку Приватного акціонерного товариства.

Внутрішній контроль амортизації необоротних активів підприємства являє собою процес визначення безгосподарності, зловживань та відхилень від запланованих показників. Цей вид контролю організовує власник (керівник) підприємства, але виконує бухгалтерська служба, проте, на підприємстві ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод», доцільно створити окремий підрозділ внутрішнього контролю.

Метою внутрішнього контролю амортизації (вартісного зносу) є уточнення обґрунтованості відображення амортизації необоротних активів на рахунках бухгалтерського обліку.

Важливість здійснення контролю за амортизацією необоротних активів Приватного акціонерного товариства, пов’язується з тим, що від розрахованої суми амортизації залежить величина прибутку, який є внутрішнім джерелом фінансування ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод».

Отже, завдання внутрішньогосподарського контролю полягають у наступному:

- зменшення ризиків у проведенні операцій, пов’язаних з ефективним використанням необоротних активів;
- перевірка виконання законів, інших нормативних актів, а також облікової політики підприємства;
- вивчення стану бухгалтерського обліку, його моніторинг та розробка заходів щодо удосконалення зазначеної системи в цілому;

− дослідження оперативної й бухгалтерської інформації, враховуючи оцінку її достовірності, класифікацію цієї інформації, складання на цій підставі звітності та спеціальне дослідження окремих статей звітності, наприклад амортизації (зносу) необоротних активів;

− перевірка наявності, стану і умов забезпечення збереження майна підприємства, а також напрямків його використання;

− оцінка застосовуваного на підприємстві програмного забезпечення та технічних засобів;

− складання звітів та обґрунтування висновків при проведенні перевірки з визначенням причин та винних осіб;

− розробка заходів щодо усунення виявлених недоліків та надання пропозицій з підвищення ефективності господарювання.

Необхідність виконання внутрішнього контролю амортизації (вартісного зносу) необоротних активів пов’язана з наступними внутрішніми та зовнішніми факторами, характеристика яких наведена в (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Основні причини необхідності проведення внутрішнього контролю амортизації необоротних активів

Фактори впливу	Передумови внутрішнього контролю	Значення контролю
1	2	3
внутрішні	Недостовірність інформації, яка надходить до облікових працівників щодо вартості необоротних активів, які підлягають амортизації	- виявлення фактичної вартості об’єктів, які підлягають амортизації; - встановлення відхилень між фактичною та реальною вартістю об’єктів, що допоможіть уникнути помило к в майбутньому
	Недостовірність даних, які надаються обліковим працівникам відносно виду та якості об’єктів необоротних активів, які підлягають амортизації	- встановлення достовірної якісної характеристики об’єкту необоротних активів з ціллю недопущення завищення його реальної вартості
	Прогнозована зацікавленість підприємства в завищенні вартості оцінки об’єктів, що підлягають амортизації з ціллю збільшення вартості активів	- об’єктивний фаховий погляд на відповідність оцінки об’єктів необоротних активів, що підлягають амортизації, з ціллю попередження виправлень в обліку;

Продовження табл. 3.5

1	2	3
зовнішні	Недосконаліть діючого законодавства, регулюючого амортизаційну політику на підприємстві	- узгодженість дій підприємства стосовно вимог законодавства, оперативний контроль додержання норм чинного законодавства;
	Застосування досягнень науково-технічного прогресу з метою підвищення економічності та ефективності використання об'єктів необоротних активів, що підлягають амортизації	- достовірність оцінки об'єктів з врахуванням морального зносу, що прискорює процеси оновлення необоротних активів на підприємстві; - попередження завищення нормативних строків використання об'єктів необоротних активів, як передумови забезпечення підприємства новітнім обладнанням
	Нестабільність господарських взаємовідносин в умовах ринку	- убезпечує раціональне управління ризиковими операціями та перспективу повноцінного інформативного забезпечення розрахунку раціональних напрямків стратегічного розвитку підприємства

Джерело : [54]

Внутрішній контроль на підприємстві виступає як сукупність заходів, що вживають всередині суб'єкта підприємницької діяльності та які забезпечують виявлення та запобігання операцій з господарськими засобами і дій посадових осіб, що суперечать цілям його діяльності, або законодавчим вимогам [54].

Функції системи внутрішнього контролю на підприємстві визначаються керівництвом або власником залежно від специфіки його фінансово-господарської діяльності, обсягів, показників та структури управління [60].

Задля оптимального функціонування системи внутрішнього контролю амортизації необоротних активів на підприємстві необхідна її належна організація в розрізі окремих елементів, що надає можливість обґрунтувати етапи проведення та виявити можливості застосування різноманітних контрольних заходів на різних етапах.

Перелік основних питань внутрішнього контролю операцій щодо амортизації необоротних активів наведено в (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Перелік основних питань внутрішнього контролю операцій щодо амортизації необоротних активів

Досліджувані питання	Джерела інформації
Детальна перевірка даних реєстрів обліку необоротних активів, їх підрахунок	Інвентарні картки обліку необоротних активів, відомості, журнали, машинограми
Перевірка даних інвентаризації необоротних активів і порівняння її результатів з даними аналітичного обліку	Інвентаризаційні описи та інвентарні картки обліку необоротних активів
Аналіз правильності нарахування амортизації згідно з відповідними нормами та методами	Відомості, таблиці амортизаційних відрахувань, нормативні документи
Перевірка правильності віднесення нарахованої амортизації на відповідні рахунки з обліку витрат	Відомості розподілу амортизаційних відрахувань
Перевірка обґрунтування розподілу витрат, пов'язаних з покращенням необоротних активів (ремонт, реконструкція і т. п.) і відображення цього на відповідних рахунках	Проектно-кошторисна документація, приймально-здавальні акти, інші первинні документи, дані аналітичного обліку рахунків витрат
Розгляд необхідності переоцінки необоротних активів та перевірка правильності її проведення	Відомості переоцінки, висновки експертів

Отже, початковий етап контролю слід розпочинати з дослідження головної стратегії та основних принципів управління, що обумовлює мету перевірки, окреслення прийомів та способів перевірки, а також визначення раціональних контрольних заходів.

Організаційний контроль створює підстави розподілення способів і методів виконання операцій щодо амортизації необоротних активів, а також здійснюється організаційний розподіл контрольних функцій між персоналом. Зазначені заходи обумовлені необхідністю уникнення конфлікту інтересів та дотримання принципу об'єктивності при виконанні контролю операцій з амортизації необоротних активів підприємства.

Необхідною складовою системи внутрішнього контролю є фактичний контроль за документацією. Поряд з цим, використання технічних засобів та

відповідних процедур упереджує порушення під час реалізації операцій з амортизації необоротних активів.

Наступним кроком внутрішнього контролю є розподіл обов'язків. На цьому етапі з метою недопущення зосередження контрольних функцій у одного робітника відбувається розподіл операцій з необоротними активами (з початку операції до її повного завершення), що дає змогу упередити факти викривлення інформації в обліку та уникнути зловживань.

Надання відповідних повноважень передбачає здійснення операцій щодо амортизації необоротних активів тільки тим робітникам підприємства, що мають на це повноваження та дозвіл до використання конфіденційної інформації та зобов'язані забезпечити збереження цієї інформації для цілей стратегічного планування.

Виконання операцій пов'язаних з амортизацією необоротних активів з дозволу (санкціонування) уповноважених на те посадових осіб – важливий етап внутрішнього контролю.

Наявність у кожного співробітника підприємства особистого рівня доступу до облікової та іншої інформації, що зберігається у внутрішній базі даних суб'єкта господарювання, обумовлене контролем за доступом та використанням внутрішніх інформаційних джерел підприємства.

Контроль за виконанням облікових та інших господарських операцій зумовлює забезпечення постійного контролю засобами проведення періодичних перевірок правильності та своєчасності здійснення операцій з амортизації необоротних активів підприємства, а також правильності виконання арифметичних підрахунків.

Прийняття обґрунтованих управлінських рішень за результатами поточного та послідуючого контролю облікових та інших господарських операцій з амортизації необоротних активів є важливою складовою, а також результатом внутрішнього контроль підприємства щодо операцій з необоротними активами [60].

Узагальнюючим заходом повинна бути реалізація контролю за виконанням прийнятих рішень, визначенням їх ефективності та дієвості, аналіз результативності проведених заходів, пов'язаних з оптимізацією операцій з амортизації необоротних активів підприємства [54].

Отже, ціллю внутрішньогосподарського контролю операцій з нарахування амортизації необоротних активів є об'єктивний збір і оцінка свідчень про економічні події і дії з метою визначення ступеня відповідності цих тверджень прийнятим нормам бухгалтерського і податкового обліку та надання результатів контролю зацікавленим користувачам.

Важливим моментом внутрішнього контролю є перевірка відповідності нарахування та відображення зносу необоротних активів обраній обліковій політиці ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» (Додаток Б), а також перевірка правильності щомісячного нарахування зносу.

Модель системи внутрішнього контролю операцій з амортизації необоротних активів підприємства наведена в (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

Модель системи внутрішнього контролю операцій з амортизації необоротних активів

№	Елементи контролю	Призначення елементів внутрішнього контролю
1	2	3
Система внутрішнього контролю		
1.	Організаційний контроль	Організаційне розподілення контролюючих функцій щодо методів і способів виконання операцій з амортизації необоротних активів
2.	Фактичний контроль за документацією	Застосування технічних процедур та засобів що попереджують порушення під час виконання операцій з амортизації необоротних активів
3.	Розподіл функціональних обов'язків	Розподілення операцій з необоротними активами між декількома співробітниками з метою недопущення зосередження всіх контрольних функцій за їх виконанням у одного працівника підприємства
4.	Формулювання відповідних повноважень	Передбачає здійснення операцій з амортизації необоротних активів тільки працівниками наділеними відповідними повноваженнями
5.	Санкціонування	Надає дозвіл на виконання операцій з амортизації необоротних активів лише за умови одержання санкції (дозволу) уповноважених на те осіб

Продовження табл. 3.7

1	2	3
6.	Контроль за доступом та застосуванням внутрішньої інформації підприємства	Можливість використання кожним співробітником підприємства особистого доступу до бази інформаційних джерел підприємства
7.	Контроль за виконанням операцій	Періодичні та постійні перевірки правильності та своєчасності виконання операцій з амортизації необоротних активів, правильності виконання арифметичних підрахунків
8.	Затвердження рішень щодо результатів контролю	Затвердження обґрунтованих управлінських рішень за результатами видів контролю (поточного та послідуючого) операцій з амортизації необоротних активів
9.	Контроль виконання прийнятих управлінських рішень	Проведення постійного контролю за виконанням прийнятих управлінських рішень, вивчення їх ефективності та дієвості, аналіз результативності вжитих засобів оптимізації операцій підприємства з амортизації (вартісного зносу) необоротних активів

Отже, необоротні активи формують матеріально-технічну базу ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод». Першочерговим завданням обґрунтування методики внутрішнього контролю є конкретизація його об’єктів. Подальша диференціація об’єктів в економічних дослідженнях пов’язана з вивченням внутрішнього контролю окремих видів ресурсів, процесів та результатів діяльності.

Відтак, можна визначити організацію внутрішнього контролю амортизації (вартісного зносу) необоротних активів, як набір дій, окреслених керівником (власником) та спрямованих на поліпшення обґрунтованості відображення процесу нарахування зносу необоротних активів підприємства в бухгалтерському обліку та усунення зловживань і порушень законодавчих вимог, а також постійне удосконалення системи внутрішнього контролю на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод».

3.3. Напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів

В умовах сучасного бізнес-середовища, інформаційні технології оформлені таким чином, що забезпечують інтеграцію усіх сфер діяльності бізнесу, зокрема обліку необоротних активів суб'єкта господарювання, з ресурсними та інформаційними базами. В даний час інформаційна діяльність сфокусована на програмних комплексах, що суттєво трансформують ресурсні, інформаційні та виробничі потужності.

Значна роль інформаційних технологій в господарській діяльності підприємств обумовила активізацію досліджень всіх аспектів їх функціонування, засобів реалізації та результатів [16, 56].

Найбільшого поширення у вітчизняній практиці отримали системи Enterprise Resource (ERP) ядром яких є система бухгалтерського обліку, що свого часу було революційним для систем такого класу, налаштованих виключно на управління ресурсами без розвинутого інструментарію управління фінансами з підтримкою контролю та планування. Аналіз основних характеристик та порівняння сучасних інформаційних систем та технологій, застосовуваних в бухгалтерському обліку наведено в (Додаток Р).

Отже, кращим прикладом самоорганізації є обліково-аналітична система, яка виконує інформаційну, аналітичну та контрольну функції та відповідні їм завдання, що забезпечують досягнення мети.

Автоматизовані системи бухгалтерського обліку спричинили якісну зміну його властивостей в напрямку виконання операцій введення даних, їх зберігання обробки та виведення інформації, а також вирішення завдань безперервної обробки великих обсягів даних. Якісні зміни в кожній системі пояснюються потребою отримання реального результату. Методологія сучасного програмного продукту заснована на системі збалансованих показників, що дозволяє в режимі реального часу відстежити зміни, своєчасно відреагувати на них та внести

необхідні коригування. Модель комп'ютерної форми обліку зображена на (рис.3.4).

Рис. 3.4. Блок-схема комп'ютерної форми обліку

В умовах сучасних автоматизованих інформаційних систем та продуктів бухгалтерський облік реалізовує комплекси задач з усіх розділів обліку і синтетичних рахунків.

В цьому контексті програмний продукт «Парус – Підприємство 7.40» виступає як потужна інформаційна система, що здатна виконувати значний обсяг облікових завдань.

Наведемо перелік та характеристику основних задач обліку необоротних активів, їх зносу та нарахування амортизації на підприємстві в (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Комплекс задач обліку необоротних активів та нарахування амортизації на підприємстві в умовах інформаційних систем

Комплекс задач	Призначення комплексу задач	Вихідна інформація	Вхідна інформація
Облік необоротних активів (НА)	Облік наявності, надходження і вибуття НА, визначення зносу, нарахування амортизації, облік витрат на ремонт та поліпшення НА	Залишок НА на кінець звітного періоду (первісна вартість), суми амортизаційних відрахувань, залишкова вартість НА	Норми амортизаційних відрахувань, залишок НА на початок звітного періоду, надходження і вибуття НА, первісна вартість НА

Сучасна комп'ютерна програма «Парус – Підприємство 7.40 з ціллю поліпшення облікового процесу виконує наступні функції:

1. Настроювання словників.
2. Введення залишків по рахунках обліку.
3. Формування платіжних документів
4. Робота з господарськими операціями.
5. Ведення відомості руху товарно-матеріальних цінностей.
6. Формування відомості розрахунків з дебіторами і кредиторами.
7. Друкування оборотно-сальдової відомості.
8. Друк Головної книги.
9. Підготовка до закриття облікового періоду та друкування балансу.

Автоматизовані процеси з обліку необоротних активів, їх зносу та нарахування амортизації розпочинаються з заповнення спеціальних довідників програми «Парус – Підприємство 7.40».

У комп'ютеризованих системах обліку, які охоплюють масові господарські операції (облік основних засобів, нематеріальних, фінансових та трудових

ресурсів), помітно спрощується та прискорюється робота зі створення первинного документа і введення інформації про використання кодування.

За допомогою використання пункту меню «Параметри амортизації» можливо виконувати розрахунок амортизації основних засобів з використанням встановленого обліковою політикою (Додаток Б) методу нарахування амортизації. У підсистемі «Облік необоротних активів» відслідковуються причинно-наслідкові зв’язки початку і закінчення документообороту в межах бізнес-середовища, при цьому передбачається, що інформація вводиться в підсистему один раз і повністю виключається дублювання операцій і документів.

Таким чином, організація побудови інформаційної підсистеми «Облік необоротних активів», що включаю визначення зносу та нарахування амортизації, комп’ютеризованої інформаційної системи обліку надає можливість формування облікових звітних документів для внутрішнього і для зовнішнього користування. Форми звітів можуть бути стандартними, а також є процедура генерації даних, які може формувати користувач (за допомогою адміністратора системи).

Інтенсивний розвиток інформаційних технологій та електронно-обчислювальної техніки здійснив значний вплив на ефективність контролю господарській діяльності та вдосконалення його методів.

Відмітимо, що облікові системи, які застосовують у комп’ютерному середовищі, сприяють проведенню контрольних перевірок. Такий прийом методики контролю із застосуванням комп'ютерних систем відомий під назвою «CAATs – Computer – Assisted Audit Techniques» [56].

Існують дві складові даної програми, які використовуються при здійсненні внутрішнього контролю, зокрема об’єктів необоротних активів, їх зносу та нарахування амортизації:

- програмне забезпечення контролю;
- контрольні дані.

Перша складова комп'ютерної програми використовується для перевірки змісту файлів; друга складова застосовується з ціллю перевірки функціонування комп'ютерних програм підприємства.

Щоб надати достовірні висновки у відповідності до цієї програми, необхідно контролеру оволодіти технічними знаннями обробки даних.

Задля оволодіння методикою використання програмного забезпечення в контролі можна використати аналітичну перевірку, за допомогою якої дослідити записи господарських операцій, які збираються у файлах комп'ютера, або скористатись методом контролю, що свідчить про законність, достовірність, повноту та якість результатів перевірки записів у облікових регістрах.

На якість прийняття рішень в процесі контролю і удосконалення інформаційного забезпечення впливають такі обставини:

- збільшення кількості факторів, які враховуються контролером при дослідженні виявлених проблем;
- поглиблення аналізу господарських операцій, що здійснюються контролером при перевірці;
- чітке і досконале формування висновків фахівця з контролю.

Забезпечення вказаних вимог потребує комплексності технологій і використання електронної обробки даних, які впливають на перспективність контрольної перевірки.

Сучасні комп'ютерні технології обробки інформації в контрольному середовищі сприяють удосконаленню контрольного процесу та науковому обґрунтуванню його висновків.

Контроль за напрямками обліку нарахування амортизації необоротних активів доцільно проводити за допомогою програми «ТУРБО Бухгалтер» версії 5, в якій за сприяння інтерфейсу Windows фахівець з контролю формує в одному вікні звіт по журналу господарських операцій підприємства в розрізі рахунків бухгалтерського обліку. На платформі «ТУРБО Бухгалтер» сформована програма «ТУРБО Аудит», що застосовується у контрольному процесі на (рис. 3.5).

Рис. 3.5. Основні результати використання програми «Турбо Аудит»

При складанні висновку фахівець з контролю застосовує стандартні форми. Робочі листи і анкети виступають підґрунтям для складання аналітичної частини висновку контролера.

Отже, методика проведення контрольної перевірки в умовах комп'ютеризації є основним напрямом удосконалення контролю для ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод».

Аналітична обробка даних на підставі облікової інформації є доволі трудомістким процесом, що обумовлено її значим обсягом і потребою оперативного одержання економічних даних.

Серед програмних продуктів аналітичного спрямування найбільшого розвитку набули програми ретроспективного аналізу, який проводиться на базі даних фінансової звітності підприємства, що є основним інформаційним ресурсом.

До таких програмних продуктів відносяться програми “Експрес-аналіз фінансового стану підприємства”, а також Програма АВЕРС, “ІНЕК-АФСП”, “ІНЕК-Аналітик” на (рис. 3.6).

Рис. 3.6. Інформаційні програмні продукти, що виконують аналітичні задачі суб'єкта господарювання

Отже, запровадження для господарських цілей інформаційних технологій дає низку переваг, а саме:

- зростання рівня якості контрольного та аналітичного процесів, що забезпечують інформацією користувачів;
- зростання достовірності та повноти використання економічної інформації, яка потрібна управлінському персоналу;
- підвищення творчого змісту праці керівного персоналу;
- прямоточне одержання оперативної інформації, яка потрібна для прийняття дієвих управлінських рішень;
- зростання ефективності роботи кожного працівника і всього підприємства загалом;
- зменшення витрат часу на одержання завдань від керівництва, їх виконання та проведення зворотної комунікації.

Висновки до розділу 3

1. В системі економічних наук існує нерозривний взаємозв'язок між обліком та аналізом, перший формує інформаційну базу для аналізу, який у свою чергу є його завершальним етапом. Важливе значення економічного аналізу в підготовці інформації для планування і прогнозування результатів діяльності ПАТ «Марганецькій рудоремонтний завод» та оцінювання якості й обґрунтованості планових показників, у перевірці та об’єктивному оцінюванні виконання їх. Велику роль відводять аналізу у справі визначення та використання резервів підвищення ефективності діяльності, зокрема щодо нарахування амортизації необоротних активів, а також формування і використання амортизаційного фонду, в конкурентному ринковому середовищі на підставі використання передового досвіду та науково-технічного прогресу.

2. Згідно з міжнародним досвідом доведено, що мета і напрямки контрольної діяльності в сфері комп'ютерних інформаційних систем та технологій не змінюються, коли йдеться про перевірку середовища електронної обробки даних, проте, прикладна програма (програмний продукт) може поставити виконавця перед необхідністю використання комп'ютера як засобу контролю. Ці різноманітні варіанти застосування комп'ютерної системи відомі як методики контрольного процесу при сприянні комп'ютера.

3. Введення інформаційних технологій та програмних продуктів в обліку, аналізі та контролі значно полегшує працю керівної ланки підприємства, підвищує обґрунтованість управлінських рішень, які приймаються, а в кінцевому результаті виграє від цього суб'єкт господарювання, підвищується його рентабельність та конкурентоспроможність в ринковому середовищі. Бухгалтерські програми допомагають при контрольній перевірці та аналізі діяльності підприємства, зокрема щодо нарахування амортизації необоротних активів, а також формування та цільового використання амортизаційного фонду.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі здійснено теоретичне узагальнення і розв’язання науково-практичного завдання визначення організації та методики обліку, аналізу та внутрішнього контролю амортизації необоротних активів на підприємстві.

Проведені дослідження надали можливість сформувати такі висновки:

1. Дискусійні питання з обліку амортизації та зносу необоротних активів на підприємстві є досить багатогранними. Проведений аналіз наукових джерел дозволив сформулювати зазначені облікові категорії наступним чином:

- знос являє собою частину вартості майна підприємства, яка відображає моральну та фізичну ступінь його зношення;
- амортизація – виступає як процес систематичного розподілу первісної вартості необоротних активів, за вирахуванням ліквідаційної вартості, протягом терміну їх корисного застосування, що поступово переноситься на продукцію (роботи чи послуги), які виробляються підприємством.

2. В даний час розвитку національної економіки необхідна гнучка система амортизаційних відрахувань. Оскільки амортизація є інструментом державного регулювання економіки, існує значна кількість нормативно-правових актів, що регулюють її нарахування, відображення в обліку та використання в діяльності підприємства. Дослідивши нормативні джерела і наукову фахову літературу слід зазначити, що питанням нарахування амортизації необоротних активів приділена суттєва увага з боку дослідників, проте сучасні економічні виклики, обумовлюють необхідність удосконалення нормативних джерел, що регламентують організацію обліку необоротних активів, нарахування амортизації та формуванні і використання амортизаційного фонду суб'єкта господарювання.

3. Кваліфікаційна робота виконувалася на матеріалах Приватного акціонерного товариства «Марганецький рудоремонтний завод», предметом діяльності якого виступає заготівля і металургійна переробка металобрухту

кольорових та чорних металів, виготовлення виробів з литого чавуну, сталі та кольорових металів, виробництво гірничошахтного устаткування тощо. Основні задачі щодо нарахування амортизації необоротних активів і використання амортизаційного фонду, пов'язані з обліком і контролем цих об'єктів за місцями зберігання та класифікаційними ознаками; правильністю і своєчасність відтворення руху необоротних активів та нарахування і відображення амортизації на рахунках обліку та у звітності; ремонтом, модернізацією необоротних активів та аналізом раціонального використання коштів на поставлені цілі.

4. У розглянутих наукових джерелах більша увага приділяється практичним аспектам обліку операцій з нарахування амортизації необоротних активів. Однак, документуванню цих операцій присвячено мало уваги, що на наш погляд, є недоліком, тому що опрацьовування облікових операцій нереальне без їх правильного документального оформлення. Документальні носії інформації стосовно окремих об'єктів необоротних активів потребують удосконалення щодо складу, так і до змісту. Відміна деяких типових форм первинних документів з відображення руху основних засобів та нарахування амортизації, зумовлюють формування підприємством внутрішніх документів щодо основних засобів, які потрібно зазначити в Наказі про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку. Головному бухгалтеру Товариства необхідно усунути виявлені недоліки в цьому наказі щодо розроблення графіку документообороту та включення журналу 4 до складу облікових регістрів, які формуються на ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод».

5. Дослідження робочого плану рахунків ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод» виявило в ньому невідповідність найменувань синтетичних субрахунків з обліку нарахування амортизації, субрахункам затвердженим в Плані рахунків бухгалтерського обліку. Керівнику облікового підрозділу необхідно виправити виявлені недоліки і заміни визначені в робочому плані рахунків синтетичні субрахунки до рахунку 13 «Знос (амортизація) необоротних активів» на відповідні аналітичні субрахунки.

6. Інформація щодо руху необоротних активів та нарахування амортизації узагальнюється у звітності підприємства. Величина первісної і залишкової вартості необоротних активів, накопиченої амортизації відтворюється в Балансі (Звіті про фінансовий стан) підприємства. Нарахована амортизація за відповідний звітний період відображається в складі елементів операційних витрат у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід). Примітки до річної фінансової звітності розкривають інформацію щодо нарахованої амортизації за рік, а також величини накопиченої амортизації на початок і кінець року в розрізі класифікаційних груп необоротних активів. Податкова декларація про прибуток підприємства містить інформацію про порядок розрахунку амортизації для визначення об'єкта оподаткування. Застосування форми внутрішньої звітності щодо нарахування амортизації, формування і використання амортизаційного фонду підприємства сприятиме контролю за напрямами використання амортизаційних відрахувань, що позитивно вплине на стан необоротних активів підприємства.

7. Для забезпечення нормальних умов господарювання та підвищення його ефективності необоротні активи підприємства, повинні бути у відповідному технічному стані, що підлягає оцінці на підставі показників: коефіцієнт зносу та коефіцієнт придатності. Чим меншою є величина коефіцієнта зносу та більшою величина коефіцієнта придатності, тим кращим є технічний об’єктів необоротних активів. Коефіцієнт зносу на кінець звітного періоду зріс у 2020 р. порівняно з 2018 р. на 0,09 та порівняно з 2019 р. на 0,06, а коефіцієнт придатності зменшився на таку ж величину. Отже, зазначене свідчить про негативні зміни щодо технічного стану необоротних активів протягом періоду дослідження, що потребує дієвих управлінських рішень щодо підвищення ефективності використання необоротних активів.

8. Важливість здійснення контролю за амортизацією необоротних активів, пов’язується з тим, що від розрахованої суми амортизації залежить величина прибутку, який є внутрішнім джерелом фінансування підприємства. Організацію внутрішнього контролю амортизації (вартісного зносу)

необоротних активів, можна охарактеризувати як набір дій, окреслених керівником (власником) та спрямованих на поліпшення обґрунтованості відображення процесу нарахування зносу необоротних активів в бухгалтерському обліку та усунення зловживань і порушень законодавчих вимог, а також постійне удосконалення системи внутрішнього контролю на підприємстві.

9. Шляхи удосконалення обліку амортизації та зносу необоротних активів полягають у наступному: вибір оптимального облікового забезпечення, розроблення та запровадження удосконалення форм носіїв облікової інформації, формування раціональних схем документообороту, визначення раціональної технології вирішення облікових завдань. Організація побудови інформаційної підсистеми «Облік необоротних активів», що включаю визначення зносу та нарахування амортизації, комп’ютеризованої інформаційної системи обліку надає можливість формування облікових звітних документів, як для внутрішнього так і для зовнішнього користування. Зазначене створює нові можливості для контролю і аналізу в комп'ютерному середовищі руху необоротних активів та нарахування їх амортизації для ефективного управління цими об'єктами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Березовська О.О., Овсюк Н.В. Вплив амортизації необоротних активів на формування амортизаційної політики підприємства. Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення: матер. ІІ міжн. наук.-техн. конф. (21 жовтня 2021 р., м. Київ). К. : НАУ. С. 238-240.

2. Бондарчук Н.В., Ніколайчук Ю.М. Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною безпекою підприємства. *Ефективна економіка.* 2016. № 12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5410

3. Вахнюк О.М. Шляхи вдосконалення обліку та використання амортизації в сучасних ринкових умовах. *Збірник тез доповідей на ІІ Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції*: Облік, аналіз і контроль в умовах сучасних концепцій управління економічним потенціалом і ринковою вартістю підприємства 23-24 січня 2014 р. Житомир: ПП Рута. 2014. С.26 – 27.

4. Виговська Н.Г. Удосконалення обліку амортизації: стан, проблеми, перспективи. *Наукове видання*. Житомир: ЖІТІ. 2008. 340 с.

5. Гнилицька Л.В. Обліково-аналітична інформація як визначальний чинник забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.* Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2011. №3 (157). С. 57-65.

6. Голов С.Ф. Дискусійні аспекти амортизації. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 5 . С. 30 – 37.

7. Горобцов С. Скасування типових форм щодо ОЗ та запасів: новий наказ Держстату. *Дебет – Кредит*. 2021. URL: https://news.dtkt.ua/accounting/primary-documents/72828 (дата звернення 29.10.2021).

8. Данилишин Б.М. Що відбувається з українською економікою, банками та держфінансами. *Економічна правда*. 12.10.2021. URL:

https://www.epravda.com.ua/columns/2021/10/12/678653/ (дата звернення: 12.10.2021).

9. Делиболтоян А.Э. Направления развития амортизационной политики. *Фінанси, облік і аудит*: зб. наук. пр. КНЕУ, 2013. Вип. 20/1. С.133 – 139.

10. Євтушенко С.М. Амортизація основних засобів у системі бухгалтерського обліку. Автореферат на здобуття наук. ступеня к. е. н., спец. 08.06.04. Київ: Національний аграрний університет КМУ. 2004. 26 с.

11. Жук Н. Л. Облік основних засобів в ринкових умовах: монографія. Київ : Видавництво ТОВ «Всеукраїнський інститут права і оцінки», 2018. 286 с.

12. Кафка С.М. Бухгалтерський облік амортизації необоротних активів. *Бухгалтерський облік, контроль і аналіз: проблеми теорії та методології*: монографія / під заг. ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. Київ. 2013. С. 94 – 122.

13. Косова Т.Д. Амортизація як інвестиційний ресурс підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2003. № 9(27). С. 157 – 166.

14. Косова Т.Д., Овсюк Н.В., Березовська О.О. Обліково-аналітичне забезпечення операцій із необоротними активами в системі формування і контролю амортизаційної політики підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 60/21. URL: http://www.market-infr.od.ua/uk/60-2021

15. Кононенко Ю.М. Особливості використання методів нарахування амортизації в процесі відновлення основних засобів. *Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» ВТЕІ КНТЕУ*. Вінниця: Видавничо-редакційний відділ ВТЕУ КНТЕУ, 2015. Вип.22. С. 243 -249.

16. Костяник Н.В. Розвиток форм обліку з використанням інформаційних комп'ютерних технологій. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. №8 (98). С. 259 – 265.

17. Кутер М.И. Амортизация в учетных книгах средневековья. *Фінанси, облік і аудит: зб. наук. пр. КНЕУ*. Вип. 20/1. 2013. С. 266 – 278.

18. Лазаренко Д.О. Оптимізація амортизаційної політики та її роль в процесі відновлення основних засобів харчових підприємств. *Сучасні проблеми*

регіонального розвитку: Збірник статей. Т.2. Пловдив, Болгарія: Академічне видання аграрного університету. 2014. С. 106 – 110.

19. Марчук У.О. Роль функцій обліку та контролю в управлінні діяльністю підприємств. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Економічні науки. Вип. 6. 2014. С. 171 – 174.

20. Марчук У.О. Внутрішньогосподарський контроль в системі управління сільськогосподарськими підприємствами: дис. канд. екон. наук.: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». К. 2013. 284 с.

21. Мних Є.В. Економічний аналіз: Підручник. К.: Центр навчальної літератури. 2003. – 346 с.

22. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів від 28.03.2013 № 433. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/card/v0433201-13 (дата звернення 20.10.2021).

23. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів від 11.04.2013 № 476. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0476201-13#Text (дата звернення 30.09.2021)

24. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 "Основні засоби" від 29.03.2021. URL: https://www.mof.gov.ua/storage/files/IAS%2016_ukr_2020.pdf

25. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 "Нематеріальні активи" від 29.03.2021. URL: https://www.mof.gov.ua/storage/files/IAS%2038_ukr%202020.pdf

26. Моссаковський В.Б. Стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку в Україні: монографія . К.: Інтерпрес ЛТД. 2009. 326 с.

27. Муравський В.В. Еволюція форм бухгалтерського обліку з погляду забезпечення ефективних комунікацій. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*. Збірник наукових праць. К.: ПП «Рута», 2013. С. 266 – 270.

28. Николайчук Я.М. Теорія джерел інформації: монографія. Тернопіль: ТзОВ «Терног раф», 2010. 536 с.

29. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://www.rada.gov.ua

30. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: http://www.sfs.gov.ua/

31. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/

32. Ошмарін Я.В. Облікове забезпечення амортизаційної політики підприємств АПК: автореферат на здобуття наук. ступеня к.е.н., спец. 08.00.09. Київ: національний аграрний університет, 2008. 25 с.

33. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17. (дата звернення 02.10.2021).

34. Понедільчук Т.В., Пащенко А.М. Проблемні аспекти формування амортизаційної політики підприємства. Інвестиції: практика та досвід, 2021. № 17. С. 51 – 54.

35. Порядок подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text (дата звернення 05.10.2021).

36. Пиріжок С. Є. Нормативно-правове регулювання обліку експлуатації та вибуття основних засобів. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. 2019. № 1(59). С. 160-162.

37. Приймак Н.С. Амортизація та її функції у господарській діяльності підприємства. Наукові праці КНТУ. Економічні науки. 2009. Вип. 16. Ч. 1. С. 194 – 201.

38. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення 03.11.2021).

39. Про затвердження Змін до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства фінансів України від 13 червня 2016 року № 544. Наказ Міністерства фінансів України від 29.10.2020. № 649. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1143-20#Text (дата звернення 03.11.2021).

40. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 № 356. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text (дата звернення 02.10.2021).

41. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів : Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 № 561. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text (дата звернення 12.10.2021)

42. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів : Наказ Міністерства фінансів України від 16.11.2009 № 1327. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1327201-09#Text

43. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів від 07.02.2013 №73. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text

44. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби": Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text (дата звернення 10.10.2021).

45. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи": Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 № 242. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text (дата звернення 09.10.2021).

46. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text

47. Про затвердження типових форм первинного обліку: Наказ Міністерства статистики України від 29.12.1995 року № 352. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0352202-95#Text (дата звернення 01.10.2021; втрата чинності 22.10.2021).

48. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств. Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.2015. № 897. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15#n20 (дата звернення 01.10.2021).

49. Про Примітки до річної фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.2000 № 302. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00#Text (дата звернення 10.11.2021)

50. Про скасування та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Державної служби статистики України, Міністерства статистики України та Державного комітету статистики України : Наказ Державної служби статистики України від 22.10.2021 № 266. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0266832-21#Text (дата звернення 10.11.2021).

51. Сторожук Т.М. Облікова політика підприємства: сутність та призначення. *Науковий вісник*. 2009. № 3. С. 78 – 84.

52. Трачова Д.М. Обліково-інформаційне забезпечення амортизаційної політики: теорія, методологія, організація : дис… докт. екон. наук : 08.00.09 . Інститут аграрної економіки. Київ. 2018. 472 с.

53. Ужва А.М. Обліково-аналітичне забезпечення нематеріальних активів підприємства у сучасних умовах: стан та напрями вдосконалення. Економіка і суспільство. 2018. Вип. 19. С. 1371 – 1375.

54. Федоронько Н.І. Облік і внутрішньогосподарський контроль необоротних матеріальних активів на підприємстві : дис… канд. екон. наук : 08.00.09 . Тернопільський національний економічний університет. Тернопіль. 2011. 192 с.

55. Хома С.В. Облік і аналіз амортизації основних засобів на підприємствах нафтогазовидобувного комплексу: автореферат на здобуття наук. ступеня к.е.н., спец. 08.00.09. Тернопіль: Тернопільській національний економічний університет. 2008. 27 с.

56. Хорунжак Н.М. Перспективи розвитку інформаційних технологій в обліку. *Збірник наук. праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки*. Вип. 30: У тьох частинах. Черкаси: ЧДТУ, 2012. Частина ІІ. С. 134 – 139.

57. Чмерук М. Щодо методів амортизації об'єктів основних засобів та малоцінних необоротних матеріальних активів. *Все про бухгалтерський облік.* 2013. №86. С.47 – 54.

58. Чумаченко М.Г. Ще раз про амортизацію як важливе джерело інвестиційної діяльності підприємства. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2014. №11. С. 42 – 48.

59. Шацька З.Я. Особливості проведення стратегічного аналізу на вітчизняних підприємствах. *Бухгалтерський облік, контроль і аналіз: проблеми теорії та методології*: монографія / під заг. ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. К. 2013. С. 569 – 575.

60. Щирська О.В. Складові елементи системи внутрішнього контолю в розрізі операцій з амортизації основних засобів. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*: міжнар. зб. наук. пр. / відп. ред. д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинець. Вип. 3(24). Житомир: ЖДТК. 2012. С. 545 - 548.

Додаток А

ЗАТВЕРДЖЕНО
Загальними зборами акціонерів
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО
ТОВАРИСТВА "МАРГАНЕЦЬКИЙ
РУДОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД"
Протокол № 25 від 06 вересня 2020 року

СТАТУТ

ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "МАРГАНЕЦЬКИЙ РУДОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД" (НОВА РЕДАКЦІЯ)

Ідентифікаційний код: 05448389

м. Марганець 2020 рік

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "МАРГАНЕЦЬКИЙ РУДОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД" (далі – "Товариство") створене і діє відповідно до чинного законодавства України, цього Статуту та внутрішніх положень Товариства.

1.2. ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "МАРГАНЕЦЬКИЙ РУДОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД" до зміни типу мало найменування ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "МАРГАНЕЦЬКИЙ РУДОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД". ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "МАРГАНЕЦЬКИЙ РУДОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД" є правонаступником ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "МАРГАНЕЦЬКИЙ РУДОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД", яке до приведення своєї діяльності у відповідність з Законом України "Про акціонерні товариства" мало найменування ВІДКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "МАРГАНЕЦЬКИЙ РУДОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД", що засноване відповідно до рішення регіонального відділення Фонду державного майна України у Дніпропетровській області від "17" жовтня 1994 року №12/09 -АО шляхом перетворення державного підприємства "Марганецький рудоремонтний завод" у відкрите акціонерне товариство.

1.3. Тип Товариства – Приватне акціонерне товариство.

1.4. Найменування Товариства:

- повне:

українською мовою: ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "МАРГАНЕЦЬКИЙ РУДОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД";

російською мовою: ЧАСТНОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО "МАРГАНЕЦКИЙ РУДОРЕМОНТНЫЙ ЗАВОД".

- скорочене:

українською мовою: ПрАТ "МРРЗ";

російською мовою: ЧАО "МРРЗ".

1.5. Місцезнаходження Товариства: Україна, 53401, Дніпропетровська область, м.Марганець, вул. Слюсті, 162.

1.6. Товариство створено без обмеження строку його діяльності.

2. МЕТА ТА ПРЕДМЕТ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВАРИСТВА

2.1. Товариство створюється з метою здійснення підприємницької діяльності для одержання прибутку в інтересах акціонерів Товариства, максимізації добробуту акціонерів у вигляді зростання ринкової вартості акцій Товариства, а також отримання акціонерами дивідендів.

2.2. Предметом діяльності Товариства є:

- заготівля, переробка, металургійна переробка металобрухту кольорових та чорних металів;
- виробництво гірничошахтного устаткування та запасних частин до нього;
- виконання капітальних ремонтів механічної частини гірничошахтного устаткування;
- перевезення вантажів власним транспортом для забезпечення своєї виробничої діяльності;
- розробка, виробництво та реалізація товарів народного споживання та продукції виробничо-технічного призначення будь-яких галузей народного господарства, в тому числі продукції машинобудування, електронної продукції, приладів та обладнання, запасних частин, комплектуючих, машин та агрегатів, а також виробів побутового призначення, в тому числі товарів для дому, господарських товарів, швейних виробів, меблів, предметів особистого вжитку, створення та експлуатація виробничих ділянок, цехів та майстерень;
- здійснення оптової та роздрібної торгівлі, товарообмінної діяльності та зустрічної торгівлі, комісійної та консигнаційної торгівельної діяльності, створення та експлуатація магазинів оптової та роздрібної торгівлі, створення ринків та організація їх діяльності, організація торгівлі в кіосках та виносної торгівлі, а також оптової та роздрібної торгівлі

11. ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО СТАТУТУ ТОВАРИСТВА

11.1. Прийняття рішення про внесення змін до цього Статуту відноситься до виключної компетенції Загальних зборів.

11.2. Зміни до цього Статуту підлягають державній реєстрації в порядку, встановленому чинним законодавством України.

11.3. Внесення змін та доповнень до статуту оформлюється шляхом викладення цього Статуту у новій редакції.

11.4. Кожна нова редакція цього Статуту набуває чинності з моменту її затвердження Загальними зборами, якщо інше не буде зазначено в рішенні Загальних зборів.

11.5. Кожна нова редакція цього Статуту викладається у письмовій формі, прошивається, пронумеровується та підписується уповноваженими Загальними зборами особами. Справжність підписів уповноважених осіб на цьому Статуті нотаріально засвідчується.

11.6. Якщо інше не передбачено законодавством України, зміни до цього Статуту, що стосуються відомостей, включених до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, набирають чинності для третіх осіб з для їх державної реєстрації у встановленому порядку.

11.7. Якщо будь-яке з положень цього Статуту є або стане недійсним, це не є наслідком недійсності цього Статуту в цілому.

12. ОБЛІК ТА ЗВІТНІСТЬ

12.1. Товариство здійснює оперативний і бухгалтерський облік результатів своєї роботи, а також веде статистичну звітність і подає її в установленому порядку та обсязі органам статистики.

12.2. Перший фінансовий рік починається з дати державної реєстрації Товариства і закінчується 31 грудня цього ж року; наступні фінансові роки визначаються у відповідності з календарними роками.

12.3. Питання організації бухгалтерського обліку у Товаристві покладається на Генерального Директора Товариства та Головного бухгалтера Товариства.

12.4. На Генерального Директора покладається обов'язок створення необхідних умов для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечення неухильного виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку, правомірних вимог Головного бухгалтера Товариства щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.

13. ПРИПИНЕННЯ ТОВАРИСТВА ТА ВИДІЛ

13.1. Товариство припиняється в результаті передання всього свого майна, прав та обов'язків іншим підприємницьким товариствам - правонаступникам (шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення) або в результаті ліквідації.

13.2. Добровільне припинення Товариства здійснюється за рішенням Загальних зборів у порядку, передбаченому чинним законодавством України. Інші підстави та порядок припинення Товариства визначаються чинним законодавством України.

13.3. Злиття, приєднання, поділ, виділ та перетворення Товариства здійснюються за рішенням Загальних зборів, а у випадках, передбачених законом, - за рішенням суду або відповідних органів влади.

13.4. У випадках, передбачених законом, поділ Товариства або виділ з його складу одного чи кількох акціонерних товариств здійснюється за рішенням відповідних державних органів або за рішенням суду.

13.5. Законом може бути передбачено одержання згоди відповідних державних органів на припинення Товариства шляхом злиття або приєднання.

13.6. Товариство не може одночасно здійснювати злиття, приєднання, поділ, виділ та/або перетворення.

13.7. Акції Товариства у разі його припинення внаслідок поділу, конвертуються в акції товариств-правонаступників та розміщуються серед їх акціонерів.

Акції Товариства у разі його припинення внаслідок злиття або приєднання конвертуються в акції товариства-правонаступника та розміщуються серед його акціонерів.

Акції Товариства у разі його припинення внаслідок перетворення, конвертуються в частки (паї) підприємницького товариства-правонаступника та розподіляються серед його учасників.

При виділі акції Товариства, з якого здійснюється виділ, конвертуються в акції цього Товариства і товариства, що виділилося, та розміщуються між акціонерами Товариства, з якого здійснюється виділ.

Порядок конвертації акцій Товариства у разі його припинення в акції новоствореного (новостворених) товариства встановлюється чинним законодавством України.

13.8. Злиття, поділ або перетворення Товариства вважається завершеним з дати внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань запису про припинення Товариства та про реєстрацію підприємницького товариства-правонаступника (товариств-правонаступників).

Приєднання Товариства до іншого акціонерного товариства вважається завершеним з дати внесення запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань про припинення Товариства.

Виділ з Товариства вважається завершеним з дати внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань запису про створення акціонерного товариства, що виділилося.

13.9. Добровільна ліквідація Товариства здійснюється за рішенням Загальних зборів у порядку, передбаченому чинним законодавством України. Інші підстави та порядок ліквідації товариства визначаються чинним законодавством України.

Рішення про ліквідацію Товариства, обрання ліквідаційної комісії, затвердження порядку ліквідації, а також порядку розподілу між акціонерами майна, що залишилося після задоволення вимог кредиторів, приймають Загальні збори, якщо інше не передбачено законом.

З моменту обрання ліквідаційної комісії до неї переходять повноваження Наглядової ради та Генерального Директора. Ліквідаційний баланс, складений ліквідаційною комісією, підлягає затвердженню Загальними зборами.

Ліквідація Товариства вважається завершеною, а Товариство таким, що припинилося, з дати внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань запису про проведення державної реєстрації припинення Товариства в результаті його ліквідації.

13.12. Якщо при ліквідації Товариства воно є платоспроможним, вимоги його кредиторів та акціонерів задовольняються у такій черговості:

1) у першу чергу задовольняються вимоги щодо відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншими ушкодженнями здоров'я або смертю, та вимоги кредиторів, забезпечені заставою;

2) у другу чергу - вимоги працівників, пов'язані з трудовими відносинами, вимоги автора про плату за використання результату його інтелектуальної, творчої діяльності;

3) у третю чергу - вимоги щодо податків, зборів (обов'язкових платежів);

4) у четверту чергу - всі інші вимоги кредиторів;

5) у п'яту чергу - виплати за простими акціями, які підлягають обов'язковому викупу;

6) у шосту чергу - розподіл майна між акціонерами - власниками простих акцій товариства пропорційно до кількості належних їм акцій.

Вимоги кожної черги задовольняються після повного задоволення вимог кредиторів (акціонерів) попередньої черги.

13.13. У разі недостатності майна Товариства під час його ліквідації для розподілу між усіма кредиторами (акціонерами) відповідної черги майно розподіляється між ними пропорційно сумам вимог (кількості належних їм акцій) кожного кредитора (акціонера) цієї черги.

Голова Загальних зборів _____ І.П. Короголєський

Секретар Загальних зборів _____ О.С. Білоус

Місто Марганець Дніпропетровської області, Україна, **десятого вересня дві тисячі двадцятого року.**

Я, **КУЧУГУРНИЙ М.А.**, приватний нотаріус Марганецького міського нотаріального округу Дніпропетровської області, засвідчую справжність підпису **Корогодського Ігоря Петровича, Білоус Олени Семенівни,** які зроблено у моїй присутності.

Особи **Корогодського Ігоря Петровича, Білоус Олени Семенівни,** які підписали документ, встановлено, їх дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за №: 408409

Стягнуто плати в гривнях відповідно до ст. 31 Закону України "Про нотаріат".

ПРИВАТНИЙ НОТАРІУС

Додаток Б

Н А К А З

по ПрАТ «МРРЗ»

м. Марганець № 1 від « 04 » січня 2021р.

«Про облікову політику

та організацію бухгалтерського

обліку на підприємстві».

На виконання вимог Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI, Міжнародних стандартів фінансової звітності а також з метою дотримання підприємством єдиної методики відображення господарських операцій та забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності,-

Н А К А З У Ю :

1. Організація бухгалтерського обліку

1.1. Доручити забезпечення бухгалтерського обліку на підприємстві бухгалтерській службі на чолі з головним бухгалтером.

1.2. Застосовувати на підприємстві журнально-ордерну систему обліку.

1.3. Для повної та реальної картини здійснюваних господарських операцій та їх результатів дозволити головному бухгалтеруі своїм розпорядженням затверджувати додаткову систему субрахунків і регістрів аналітичного обліку.

1.4. Бухгалтерам проставляти на первинних документах, що відображаються в обліку, відмітку про їх обробку у вигляді кореспонденції рахунків, дати, підпису.

1.5. Складати щомісяця журнали-ордери та інші облікові регістри. Роздруківки з комп'ютерної програми підписувати бухгалтером, який відповідає за складання облікового документа.

1.6. Дані журналів-ордерів, інших облікових регістрів і додаткових довідок головному бухгалтеру відображати в Головній книзі підприємства (оборотному балансі), що є підставою для складання Балансу підприємства.

1.7. Керівникам структурних підрозділів заводу створити умови для достовірного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання працівниками, причетними до складання первинних документів, правомірних вимог бухгалтерської служби щодо дотримання порядку їх оформлення та подання до обліку. Зазначені особи несуть відповідальність за достовірність таких документів та своєчасність їх складання. За порушення правомірних вимог бухгалтерської служби щодо складання первинних документів обліку та недостовірність відображення в них даних притягувати винних спеціалістів до дисциплінарної та матеріальної відповідальності..

У випадку, якщо документ, підписаний спеціалістом, складений з порушенням законодавчих та нормативних вимог, або зовсім не складений і це призвело до штрафних санкцій до підприємства – питання про відповідальність такого спеціаліста розглядається на засіданні Правління товариства за участю представників трудового колективу.

1.8. Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності провести інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до Положення від 02.09.2014 №879 «Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов’язань». Для здійснення інвентаризації і прийняття рішення за її результатами створити постійно діючу інвентаризаційну комісію у складі, згідно додатка 5 до цього наказу.

1.9. Провадити не рідше одного разу на квартал раптову ревізію каси. Для здійснення ревізіїії і прийняття рішення за її результатами створити постійно діючу інвентаризаційну комісію у складі, згідно додатка 4 до цього наказу.

1.10. Перелік осіб, уповноважених отримувати товарно-матеріальні цінності від імені підприємства, наведено в додатку 2 до цього наказу.

1.11. Затвердити графік документообігу (додаток 3 до цього наказу).

2. **Про облікову політику підприємства**

Дозволяю змінити облікову політику, якщо:

– зміняться вимоги Міністерства фінансів України;

– зміняться статутні вимоги підприємства;

– нові (запропоновані й обґрунтовані фахівцями підприємства) положення облікової політики забезпечують більш достовірне відображення господарських операцій.

Використовувати оцінки та припущення, які впливають на суми, що визнаються у окремій фінансовій звітності, та на балансову вартість активів і зобов’язань протягом наступного фінансового року. Розрахунки та судження постійно переглядати. Вони повинні базуватися на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво товариства також повинно використовувати професійні судження при застосуванні облікової політики.

Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у окремій фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року включають:

Термін корисного використання основних засобів та нематеріальних активів.

Основні засоби

Товариство класифікує актив як основний засіб, якщо це матеріальний об'єкт, що його:

а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей;

б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду.

Собівартість об'єкта основних засобів визнається активом, якщо і тільки якщо:

а) є ймовірність, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з об'єктом, надійдуть до Товариства;

б) собівартість об'єкта можна достовірно оцінити.

Майно та обладнання відображаються за собівартістю, за вирахуванням витрат на поточне обслуговування, накопиченого зносу та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності. Балансова вартість майна та обладнання переглядається на предмет зменшення корисності у разі виникнення подій чи обставин, які б вказували на ймовірність того, що балансова вартість такого активу не може бути відшкодована.

Нарахування амортизації активу починається з дати, коли він став придатним для використання. Знос нараховується за прямолінійним методом протягом таких строків корисної служби:

Земля	Не амортизується
Будівлі та споруди	50-100 років
Виробниче обладнання та	2-15 років
Транспортні засоби	5-10 років
Офісні меблі та обладнання	До 10 років
Інші	5-15 років
Поліпшення орендованих основних засобів	Протягом найменшого з двох строків: строку оренди чи строку корисної експлуатації

Витрати на проведення ремонту орендованого основного засобу визнаються в балансовій вартості об'єкта основних засобів, якщо задовольняють критерії визнання, та амортизується на протязі строку оренди, використовуючи принцип пріоритету змісту над формою (якщо договір оренди укладено на один рік, існує можливість та вірогідні наміри автоматичної пролонгації, для розрахунку амортизації приймається строк

корисної експлуатації). При розірванні довгострокового договору оренди балансова вартість покращень (за вирахуванням накопиченої на той момент амортизації) має бути списана на витрати поточного періоду.

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів аналізуються наприкінці кожного звітного року і коригуються за необхідності. Витрати на ремонт та відновлення відображаються у періоді, в якому такі витрати були понесені, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

Основний засіб знімається з обліку при його вибутті або у випадку, якщо від його подальшого використання не очікується отримання економічних вигід. Прибуток або збиток від вибуття активу (розраховується як різниця між чистими надходженнями від вибуття та балансовою вартістю активу), включається в той період, в якому визнання активу припиняється.

Встановити перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг)

Підприємство самостійно визначає перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг).

Витрати, пов’язані з виробництвом продукції (робіт, послуг), групуються за статтями калькуляції, номенклатура яких може включати:

– сировину та матеріали;
– купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, роботи і послуги виробничого характеру сторонніх підприємств та організацій;
– паливо й енергію на технологічні цілі;
– зворотні відходи (вираховуються);
– основну заробітну плату;
– додаткову заробітну плату;
– відрахування на загальнообов’язкове державне соціальне страхування;
– витрати на утримання та експлуатацію устаткування;
– втрати від браку;
– інші прямі витрати;
– змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати.

Номенклатура статей калькуляції підприємства може враховувати особливості технології та організації виробництва підприємства, питому вагу окремих видів витрат у собівартості продукції.

У випадку придбання одного об'єкту основних засобів, що складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожну з цих частин визнавати в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів.

З метою забезпечення єдиної системи організації бухгалтерського обліку та додержання єдиної облікової політики, для якісного та

достовірного складання фінансової звітності всім структурним підрозділам неухильно виконувати даний наказ, узгоджуючи дії з головним бухгалтером заводу.

8. Покласти відповідальність :

- за ціноутворення виробленої продукції заводу – на начальника ПЕВ;
- за вірність оформлення відправних документів за відвантажувану продукцію - на головного бухгалтера.

9. Відповідальність за виконання даного наказу покласти :

- з питань виробничо-технічного характеру – на головного інженера:
- з питань фінансово-господарського характеру – на головного бухгалтера.

10. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Генеральний директор **І.П. Корогодський**

Наказ вносить :
Головний бухгалтер **С.О Житня**

Візи :
Головний інженер **А.В.Деркач**
Начальник ПЕВ **О.В.Березовська**

Розсилається : в діло, бух., гол.інж., ПЕВ, виробничі цехи.

Продовження дод. Б

Додаток до наказу №1 від «04» січня 2021р.

«Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку на підприємстві»

Робочий план рахунків ПрАТ «МРРЗ»

Синтетичні рахунки (рахунки першого порядку)		Субрахунки (рахунки другого порядку)		Рахунки третього порядку	
код	назва	код	назва	код	назва
1	2	3	4	5	6
10	Основні засоби	105	Транспортні засоби		
		106	Інструменти, прилади та інвентар		
12	Нематеріальні активи				
13	Знос (амортизація) необоротних активів	131	Знос транспортних засобів		
		132	Знос інструментів, приладів та інвентаря		
		133	Знос нематеріальних активів		
20	Виробничі запаси	203	Паливо		

26	Готова продукція				
28	Товари	282	Товари в торгівлі		
		286	Необоротні активи та групи вибуття		
30	Готівка	301	Готівка в національній валюті		
31	Рахунки в банках	311	Поточні рахунки в національній валюті	3111	Інші рахунки
		312	Поточні рахунки в іноземній валюті		
		313	Інші рахунки в банку в національній валюті		
36	Розрахунки з покупцями та замовниками	361	Розрахунки з вітчизняними покупцями		
37	Розрахунки з різними дебіторами	371	Розрахунки за виданими авансами		
		372	Розрахунки з підзвітними особами		
		377	Розрахунки з іншими дебіторами		
40	Зареєстрований (пайовий) капітал	401	Статутний капітал		
42	Додатковий капітал				
43	Резервний капітал				
44	Нерозподілені прибутки				

51	Довгострокові векселі видані	511	Довгострокові векселі, видані в національній валюті		
53	Довгострокові зобов'язання з оренди	531	Зобов'язання з фінансової оренди		
61	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	611	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті		
62	Короткострокові векселі видані	621	Короткострокові векселі, видані в національній валюті		
63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками		
64	Розрахунки за податками й платежами	641	Розрахунки за податками	6411	Податок на додану вартість
				6412	Податок на прибуток
				6413	Податок з доходів фіз.осіб
				6414	Амортизація
				6415	Патент
				6416	Комунальний податок
				6419	Податок на забруднення ПС
				64110	Військовий збір
		643	Податкові зобов'язання		
		644	Податковий кредит		

65	Розрахунки за страхуванням	651	За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування		
66	Розрахунки за виплатами працівникам	661	Розрахунки за заробітною платою		
		662	Розрахунки з депонентами		
67	Розрахунки з учасниками	671	Розрахунки за нарахованими дивідендами		
68	Розрахунки за іншими операціями	681	Розрахунки за авансами одержаними		
		684	Розрахунки за нарахованими відсотками		
		685	Розрахунки з іншими кредиторами		
70	Доходи від реалізації	702	Дохід від реалізації товарів		
		703	Дохід від реалізації робіт і послуг (комісія)	7031	Дохід від реалізації робіт і послуг
		704	Вирахування з доходу		
71	Інший операційний дохід	713	Дохід від операційної оренди активів		

73	Інші фінансові доходи	732	Відсотки одержані		
74	Інші доходи	741	Дохід від реалізації фінансових інвестицій		
79	Фінансові результати	791	Результат операційної діяльності		
		793	Результат іншої діяльності		
90	Собівартість реалізації	902	Собівартість реалізованих товарів		
92	Адміністративні витрати	921	Адміністративні витрати		
93	Витрати на збут				
94	Інші витрати операційної діяльності	944	Сумнівні та безнадійні борги		
		943	Собівартість реалізованих виробничих запасів		
		948	Визнані штрафи, пені, неустойки		
		949	Інші витрати операційної діяльності		
95	Фінансові витрати	952	Інші фінансові витрати		
98	Податок на прибуток				

Додаток В

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

		КОДИ
	Дата (рік, місяць, число)	2021 01 01
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Марганецький рудоремонтний завод"	за ЄДРПОУ 05413358
Територія	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за КОАТУУ 1211300000
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ 230
Вид економічної діяльності	Лиття сталі	за КВЕД 24.52
Середня кількість працівників	281	
Адреса, телефон	Сдності, буд. 162, м. МАРГАНЕЦЬ, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 53401	22187

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	46	28
первісна вартість	1001	252	281
накопичена амортизація	1002	206	253
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 710	4 902
Основні засоби	1010	121 121	124 793
первісна вартість	1011	181 501	203 703
знос	1012	60 380	78 910
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	40
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**123 877**	**129 763**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	61 301	91 718
Виробничі запаси	1101	57 900	78 461
Незавершене виробництво	1102	1 127	6 892
Готова продукція	1103	2 274	6 365
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	36 559	26 636
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	6	127
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 809	4 017
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 226	-1 377
Готівка	1166	-	1
Рахунки в банках	1167	1 226	-1 378
Витрати майбутніх періодів	1170	33	28
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	343	226
Усього за розділом II	**1195**	**101 277**	**121 375**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	**-**	**-**
Баланс	**1300**	**225 154**	**251 138**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8 810	8 810
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 440	1 440
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 713	4 390
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**13 963**	**14 640**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**-**	**-**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	55 563	55 414
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	10	-
товари, роботи, послуги	1615	22 724	32 840
розрахунками з бюджетом	1620	1 422	463
у тому числі з податку на прибуток	1621	68	14
розрахунками зі страхування	1625	654	862
розрахунками з оплати праці	1630	2 001	2 067
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	3 006	3 110
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	125 811	141 742
Усього за розділом III	**1695**	**211 191**	**236 498**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	**-**	**-**
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	**-**	**-**
Баланс	**1900**	**225 154**	**251 138**

Керівник ЕП Корогодський Ігор Петрович — **Корогодський Ігор Петрович**

Головний бухгалтер ЕП Житня Світлана Олександрівна — **Житня Світлана Олександрівна**

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток Д

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2021	01	01
за ЄДРПОУ	05448389		

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Марганецький рудоремонтний завод"**

(найменування)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2020 р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	152 600	201 444
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(152 388)	(196 616)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	212	4 828
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	11 834	9 025
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(5 842)	(7 907)
Витрати на збут	2150	(2 995)	(2 401)
Інші операційні витрати	2180	(2 465)	(2 422)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	744	1 123
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	46	133
Інші доходи	2240	337	2 078
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(79)	(68)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(254)	(2 115)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	794	1 151
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(145)	(273)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	649	878
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	649	878

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	94 095	117 263
Витрати на оплату праці	2505	25 195	25 649
Відрахування на соціальні заходи	2510	6 050	6 112
Амортизація	2515	19 718	20 155
Інші операційні витрати	2520	18 305	23 887
Разом	**2550**	163 363	193 066

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	6674070	6674070
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	6674070	6674070
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,09724	0,13155
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,09724	0,13155
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Електронний підпис ЕП

Керівник ЕП Корогодський Ігор Петрович — Корогодський Ігор Петрович

Головний бухгалтер ЕП Житня Світлана Олександрівна — Житня Світлана Олександрівна

Додаток Ж

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

		КОДИ
	Дата (рік, місяць, число)	2019 01 01
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Марганецький рудоремонтний завод"	за ЄДРПОУ 05413350
Територія	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за КОАТУУ 1211300000
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ 230
Вид економічної діяльності	Лиття сталі	за КВЕД 24.52
Середня кількість працівників	[1] 267	
Адреса, телефон	Сдності, буд. 162, м. МАРГАНЕЦЬ, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 53401	22187

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	V
за міжнародними стандартами фінансової звітності	

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2019 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	96	46
первісна вартість	1001	252	252
накопичена амортизація	1002	156	206
Незавершені капітальні інвестиції	1005	111	2 710
Основні засоби	1010	103 422	121 121
первісна вартість	1011	147 380	181 501
знос	1012	43 958	60 380
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**103 629**	**123 877**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	42 553	61 309
Виробничі запаси	1101	37 552	57 902
Незавершене виробництво	1102	325	1 129
Готова продукція	1103	4 676	2 278
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	16 299	36 559
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	2	6
у тому числі з податку на прибуток	1136	2	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	834	1 809
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 263	1 226
Готівка	1166	1	-
Рахунки в банках	1167	2 262	1 226
Витрати майбутніх періодів	1170	8	33
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	2 824	343
Усього за розділом II	**1195**	**64 783**	**101 285**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**168 412**	**225 162**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8 810	8 810
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 440	1 440
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 571	3 721
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**12 821**	**13 971**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	262	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	47 385	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**47 647**	**-**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	55 563
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	10
товари, роботи, послуги	1615	16 574	22 724
розрахунками з бюджетом	1620	401	1 422
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	68
розрахунками зі страхування	1625	586	654
розрахунками з оплати праці	1630	1 312	2 001
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	1 607	3 006
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	87 464	125 811
Усього за розділом III	**1695**	**107 944**	**211 191**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	**-**	**-**
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	**-**	**-**
Баланс	**1900**	**168 412**	**225 162**

Керівник ЕП Корогодський Ігор Петрович — **Корогодський Ігор Петрович**

Головний бухгалтер ЕП Житня Світлана Олександрівна — **Житня Світлана Олександрівна**

Електронний підпис ЕП

Визначається за порядком, встановленим центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток К

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2020	01	01
за ЄДРПОУ	05448389		

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Марганецький рудоремонтний завод"**

(найменування)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2019 р.

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	201 444	157 249
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(196 994)	(147 133)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	4 450	10 116
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	9 025	579
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(7 519)	(4 994)
Витрати на збут	2150	(2 401)	(3 759)
Інші операційні витрати	2180	(2 422)	(2 172)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1 133	-
збиток	2195	(-)	(230)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	133	262
Інші доходи	2240	2 078	187
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(68)	(75)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(2 115)	(7)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1 161	137
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(273)	(2)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	888	135
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	888	135

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	117 266	105 166
Витрати на оплату праці	2505	25 649	17 083
Відрахування на соціальні заходи	2510	6 112	3 730
Амортизація	2515	20 155	12 472
Інші операційні витрати	2520	23 887	19 689
Разом	**2550**	193 069	158 140

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	6674070	6674070
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	6674070	6674070
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,13305	0,02023
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,13305	0,02023
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник ЕП Корогодський Ігор Петрович — Корогодський Ігор Петрович

Головний бухгалтер ЕП Житня Світлана Олександрівна — Житня Світлана Олександрівна

Електронний підпис ЕП

Додаток Л

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

		КОДИ
	Дата (рік, місяць, число)	2018 12 31
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Марганецький рудоремонтний завод"	за ЄДРПОУ 05483388
Територія	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за КОАТУУ 1211300000
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ 230
Вид економічної діяльності	Лиття сталі	за КВЕД 24.52
Середня кількість працівників [1]	237	
Адреса, телефон	Єдності, буд. 162, м. МАРГАНЕЦЬ, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 53401	22187

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	146	96
первісна вартість	1001	252	252
накопичена амортизація	1002	106	156
Незавершені капітальні інвестиції	1005	129	111
Основні засоби	1010	40 249	103 422
первісна вартість	1011	71 996	147 380
знос	1012	31 747	43 958
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-7	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**40 517**	**103 629**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	48 620	42 553
Виробничі запаси	1101	42 224	37 552
Незавершене виробництво	1102	501	325
Готова продукція	1103	5 664	4 676
Товари	1104	231	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	20 151	16 299
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	46	2
у тому числі з податку на прибуток	1136	46	2
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	853	834
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	18 841	2 263
Готівка	1166	-	1
Рахунки в банках	1167	18 841	2 262
Витрати майбутніх періодів	1170	2	8
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 211	2 824
Усього за розділом II	**1195**	**89 724**	**64 783**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**130 241**	**168 412**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8 810	8 810
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 440	1 440
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 436	2 571
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**12 686**	**12 821**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	423	262
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	32 417	47 385
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**32 840**	**47 647**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	21 719	16 574
розрахунками з бюджетом	1620	234	401
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	341	586
розрахунками з оплати праці	1630	718	1 312
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	1 156	1 607
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	60 547	87 464
Усього за розділом III	**1695**	**84 715**	**107 944**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**130 241**	**168 412**

Керівник ЕП Корогодський І.П. **Корогодський Ігор Петрович**

Головний бухгалтер ЕП Житня С.О. **Житня Світлана Олександрівна**

Визначається згідно з порядком, встановленим центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток М

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2019	01	01
за ЄДРПОУ	05448389		

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Марганецький рудоремонтний завод"**

(найменування)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2018 р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	157 249	170 914
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(147 133)	(162 481)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	10 116	8 433
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	579	971
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(4 994)	(3 802)
Витрати на збут	2150	(3 759)	(2 922)
Інші операційні витрати	2180	(2 172)	(2 192)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	-	488
збиток	2195	(230)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	262	125
Інші доходи	2240	187	3
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(75)	(106)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(7)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	137	510
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(2)	(189)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	135	321
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	135	321

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	105 166	154 013
Витрати на оплату праці	2505	17 083	9 750
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 730	2 136
Амортизація	2515	12 472	3 970
Інші операційні витрати	2520	19 689	16 157
Разом	**2550**	158 140	186 026

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	6674070	6674070
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	6674070	6674070
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,02023	0,04810
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,02023	0,04810
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник ЕП Корогодський І.П. Корогодський Ігор Петрович

Головний бухгалтер ЕП Житня С.О. Житня Світлана Олександрівна

Додаток Н

ПрАТ «Марганецький рудоремонтний завод»

Оборотно-сальдова відомість по рахунку 10 за 2020 р.

Виведені дані: БО (дані бухгалтерського обліку)

Рахунок	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
Податк. призн.	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Основні засоби						
10	180 772 690,49		23 793 943,25	1 458 782,31	203 107 851,43	
ПДВ	180 772 690,49		23 793 943,25	1 458 782,31	203 107 851,43	
Ethernet-конвертер	1 190,00			1 190,00		
Meizu PRO 6S 4/LTE 64Gb Grey	8 599,17			8 599,17		
А/кран КС 2562А (МАЗ 500) 49/79 г/п10т	21 402,57				21 402,57	
Авто-погруз. БВ2733 г/п3,2	14 550,80				14 550,80	
Авто-погруз. ДВ-1788-33-20	38 426,68				38 426,68	
Авто-погруз.4014М г/п 5т,высота 3,3м	11 964,04				11 964,04	
Автобус КАВЗ 685"М"	22 833,33				22 833,33	
Автоклав для плавки капрона 709/00/00 t=220 С; вес 62 кг	10 176,81				10 176,81	
Автомат абразивно-отрезной м.8В242; Скорость раб.подачи круга 2,5м/мин	21 335,45				21 335,45	
Автоматич.система контроля уч-та электр.	28 774,50				28 774,50	
Автомобиль Daewoo Lanos	47 441,80				47 441,80	
Автомобиль ВАЗ-11183	42 676,83				42 676,83	
Автомобиль ГАЗ 3302-415У	61 208,33				61 208,33	
Автомобиль КРАЗ 256Б1 г/п12,5т	27 276,21				27 276,21	
Автомобиль КРАЗ-250 г/п14,6т АТО	31 629,08				31 629,08	
Автомобиль КРАЗ-256Б1 г/п12,5т	18 582,75				18 582,75	
Автомобиль МАЗ 54323	10 209,17				10 209,17	
Автомобиль САЗ-3502 г/п3,2т	2 311,23				2 311,23	
автомобіль Renault Dokker	372 666,66				372 666,66	
автомобіль Renault Logan	299 558,33				299 558,33	
автомобіль Skoda Octavia A7	512 775,00				512 775,00	
автомобіль TOYOTA LAND CRUISER 150 3.956L WAGON A/T Суфікс 2С			977 999,37		977 999,37	
автомобіль TOYOTA RAV 4	746 666,67			746 666,67		
автомобіль VW Golf SportWagen S 2/0 TDI			396 000,00		396 000,00	
Агрегат вентил.пылеулавлив.ЗИЛ-900М рег.№1055	655,81				655,81	
Агрегат вентил.пылеулавлив.ЗИЛ-900М рег.№3566	655,81				655,81	
Агрегат вентил.пылеулавлив.ЗИЛ-900М вес 160кг	653,63				653,63	

Агрегат вентил.пылеулавлив.ЗИЛ-900М вес 160кг рег.№1056	655,81				655,81	
Агрегат вентил.пылеулавлив.ЗИЛ-900М СПГОУ-1063	655,81				655,81	
Агрегат вентиляцион. модель	548,93				548,93	
Агрегат наплавочный под фмосам вертик.ход головки 400мм габ.1050/810 2300 мм	7 878,02				7 878,02	
Алкотест.	1 900,00				1 900,00	
Алкотон 01 су	1 600,00				1 600,00	
Альтанка для відпочинку лив. Цеху	684 985,83				684 985,83	
Альтанка для відпочинку мех.цеху	386 988,83				386 988,83	
апарат для механізованого дугового зварювання "Патон" ПС-351.2	32 583,33				32 583,33	
апарат для механізованого дугового зварювання "Патон" ПС-351.2	33 459,00				33 459,00	
апарат для механізованого дугового зварювання "Патон" ПС-351.2	33 459,00				33 459,00	
Арочный свод под трубу (теплопункт)	202 199,11		270 130,00		472 329,11	
Холодильник Норд	1 008,48				1 008,48	
Центрифуга. Загруж.масса 10кг вес205кг	660,07				660,07	
Циклоны ЦН-10,800мм	1 553 789,11				1 553 789,11	
Чайный ковш для разливки стали	108 860,66				108 860,66	
Шкаф для хранения кислород. балонов	895,69				895,69	
Шкаф пекарский т.ЭШ-3М;Ин=220/380в N=16,2квт	1 318,10				1 318,10	
Шкаф ЭМВМ пекарск габ 1438/1110/1610 вес 810 кг	1 125,43				1 125,43	
Шнековий змішувач Spartan 320P для лужно-фенольного процесу (комплектація)			1 581 429,98		1 581 429,98	
Эл. тельфер 10642г/п Нпод=6м, скорость подъема 8м/сек	5 367,47				5 367,47	
Эл. тельфер г/п 3,2 тн высота подъема 12 м	3 233,44				3 233,44	
Эл.гидравлическая установка(гидроочистка)	2 385 786,50				2 385 786,50	
Эл.котел 250л. Ин=30квт.время подогрев.60 мин.тКПЭ250	8 986,91				8 986,91	
Эл.кранбалка г/п ,5м,h=12и,вес1490кг	2 684,82				2 684,82	
Эл.кранбалка г/п 3,2т	2 546,38				2 546,38	
Эл.кранбалка г/п 3тн,13,5м вес=2000кг	3 054,38				3 054,38	
Эл.кранбалка г/п 3тн,13,5м,вес=2000кг	3 148,96				3 148,96	
Эл.кранбалка г/п 3тн,5м,h5м,вес-3700кг	3 917,35				3 917,35	
Эл.кранбалка г/п 5тн ,17м,вес4,5тн	5 471,53				5 471,53	
Эл.кранбалка г/п тн;14м,Н-8м	5 735,39				5 735,39	

Эл.печь СНЗ-6,5*13*4/10№6 с щитом КЗР 242РГА Р=72 квт.t=1000 С	32 568,10				32 568,10	
Эл.печь СНЗ-6,5/13/4/10 №5 с щитом КЗР 242РГА Р=72 квт,t-1000 С	73 070,91				73 070,91	
Эл.печь СНО-6,124/10Н2 №4 с щитом НЗР 242; Ин=380в,t=1000 С	27 977,55				27 977,55	
Эл.печь сопротивл.т.Г-30А со щитом управлен.ИЗРП-241;Ин=30квт;t=1300 с	2 500,00				2 500,00	
Эл.печь СШЗ-6-30/7М1 №8	13 483,33				13 483,33	
Эл.печь СШЗ 6,6/7 М1 №1 t=700,вес 250кг Ин=380 в,37,2 квт	53 891,59				53 891,59	
Эл.печь СШЦМ 6,3019 ИЗ№2, Рн=153квт Габ.600/400 мм	33 145,51				33 145,51	
Эл.печь СШЦМ-6/20/9М№9 Р=103 квт,Ин=380в	45 077,58				45 077,58	
Эл.сковорада РЕ-0,5 габ.900/500/2000 раб.пов 0,5м, производит 250 колет	6 330,56				6 330,56	
Эл.счетчик т3ФСА4-195	735,00				735,00	
Эл.таль г/п 0,5т.с высота 3м,скорость 8мм/мин	856,78				856,78	
Эл.таль г/п 2тн	7 130,81				7 130,81	
Эл.таль г/п 3,2т Н=12м,вес 360кг	3 093,61				3 093,61	
Эл.тельфер 2тс. Скорость подъема 11м/мин; Вес 440кг.	1 995,43				1 995,43	
Эл.тельфер г/п 2т.с	1 592,77				1 592,77	
Эл.тельфер гидроч.3,2т hподъема 8м	2 858,37				2 858,37	
Эл.тельфер Т 500-921,г/п5тн вес 485кг	5 361,27				5 361,27	
Элеватор горелой земли,производит32м3/ч Эл.двиг.НО 2/51/4/93,ширина ленты 400мм	417 712,00				417 712,00	
Элеватор сырого песка,32м3/ч, ширина ленты 360мм	14 763,51				14 763,51	
Электрический котел "ЭКО-2-30/6" 30кВт	5 642,29				5 642,29	
Электрический котел "ЭКО-2-30/6" 30кВт(насос)	8 007,28				8 007,28	
Электрический котел ЭКО-2-30 30кВт(насос)	10 949,00				10 949,00	
Электролебедка приводная О=20т	52 178,89				52 178,89	
Электроталь ТВ4 г/п 0,5т вес 170кг	3 694,13				3 694,13	
Электроталь ТЭ3521 г/п 0,5тн h подъема 6м,вес 350кг	3 714,13			3 714,13		
Электроталь УСП г/п 0,5тн,вес 170кг hпод 6м	960,92				960,92	
Электротельфер 3тн h=6м,вес-350кг, усилие8240м	5 520,55				5 520,55	
Электротельфер Г/П3 т.с.	11 650,00				11 650,00	
Электротельфер ТЭ3-521,г/п3тн; 8м/мин, вес=515кг	9 321,46				9 321,46	
Разом	180 772 690,49		23 793 943,25	1 458 782,31	203 107 851,43	

Додаток П

ГРАФІК ДОКУМЕНТООБІГУ

ПАТ «Марганецький рудоремонтний завод»

Назва документу	Створення		Перевірка		Обробка		Передача до архіву	
	Дата	Відпов. особа	Дата	Відпов. особа	Дата	Відпов. особа	Термін	Відповідальні
Договори, угоди	У разі потреби	Голова зборів	По мірі укладання	Ревізійна комісія	Упродовж місяця	Гол. бухгалтер	–	Гол. бухгалтер
Корінці, копії ордерів, рахунків, накладних, квитанцій, чекових книжок	–	Бухгалтер	Щодня	Гол. бухгалтер	Щодня	Гол. бухгалтер	–	–
Протоколи зборів, засідань	–	Голова зборів		Голова зборів		Голова зборів	–	Голова зборів
Особові рахунки працюючих	–	Бухгалтер	–	Гол. бухгалтер	–	Бухгалтер	75 років	Гол. бухгалтер
Відомості на видачу з/плати, допомоги та ін.	1 раз на місяць		1 раз на місяць		1 раз на місяць	Бухгалтер	3 роки	Гол. бухгалтер
Довіреності	У разі потреби	–	По мірі складання	–	Упродовж місяця	–	–	–
Бухгалтерські звіти і баланси	Щокварталу	Гол. бухгалтер	Щокварталу	Голова зборів	–	–	Постійно	Голова зборів
Установчі документи	З моменту створення	Голова зборів	По мірі складання	Ревізійна комісія	Упродовж місяця	Голова зборів	–	Голова зборів
Договори про матеріальну відповідальність	У разі потреби	Гол. бухгалтер	По мірі складання	Голова зборів	–	Гол. бухгалтер	5 років	Гол. бухгалтер

Банківська виписка	Перевірка надходження грошових коштів	Гол. бухгалтер	По мірі складання	Гол. бухгалтер	-	Гол. бухгалтер	3 роки	Гол. бухгалтер
Вимога на отримання ТМЦ зі складу в експлуатацію або у виробництво	У міру необхідності протягом дня	За місцем вимагання ТМЦ	По мірі складання	МВО	Того ж або наступного дня	Гол. бухгалтер	3 роки	Гол. бухгалтер
Довіреність на отримання ТМЦ	Щодня	1. Головний бухгалтер. 2. Матеріально відповідальна особа	По мірі складання	Гол. бухгалтер	Наступного дня після отримання ТМЦ	Гол. бухгалтер	3 роки	Гол. бухгалтер
Накладна на відпуск товару	За наявності товару протягом дня	1. Головний бухгалтер, 2. Завідуючий складом товару. 3. Комірник з товарів	По мірі складання	Гол. бухгалтер	Не пізніше наступного дня після відвантаження	Гол. бухгалтер	3 роки	Гол. бухгалтер
Видатковий ордер на отримання грошових коштів з каси	При наявності цільових грошових коштів у касі протягом дня	Гол. бухгалтер	По мірі складання	Гол. бухгалтер	Наступного дня після видачі грошових коштів	Гол. бухгалтер	5 роки	Гол. бухгалтер

Закінчення дод. П

Авансовий звіт з первинними документами	Згідно діючих положень про витрачені підзвітні кошти	Підзвітна особа	В день отримання від підзвітної особи	Гол. бухгалтер	В день отримання від підзвітної особи	Гол. бухгалтер	3 роки	Гол. бухгалтер
Прибуткові накладні	Щодня	Завідувач складу	Щодня	Гол. бухгалтер	Щодня	Гол. бухгалтер	3 роки	Гол. бухгалтер
Вимоги на внутрішнє переміщення товарів	У міру необхідності протягом дня	Завідувач складу	У міру необхідності протягом дня	Гол. бухгалтер	У міру необхідності протягом дня	Гол. бухгалтер	3 роки	Гол. бухгалтер
Платіжне доручення	У міру необхідності протягом дня	Гол. бухгалтер	У міру необхідності протягом дня	Гол. бухгалтер	У міру необхідності протягом дня	Гол. бухгалтер	3 роки	Гол. бухгалтер
Посвідчення про відрядження	До початку відрядження	Бухгалтер, Відряджений працівник	Не пізніше 3-х банківських днів після повернення 3 відрядження	Гол. бухгалтер	Наступного дня після подання посвідчення про відрядження	Гол. бухгалтер	3 роки	Гол. бухгалтер
Товарно-транспортна накладна	Перед відпуском товару зі складу	Завскладу (комірник)	У день відпуску товару зі складу	Гол. бухгалтер	Наступного дня після відпуску товару зі складу	Гол. бухгалтер	Через 3 роки за умови завершення перевірки податковими органами	Гол. бухгалтер

Додаток Р

Класифікація бухгалтерських інформаційних систем за функціональними характеристиками

№	Назва	Характеристики	Приклади
1.	Міні-бухгалтерія	Ведення фінансового обліку на малих підприємствах	«Міні-бухгалтерія» (фірма 1С, м. Москва), «Фінанси без проблем» (фірма «Хакерс-Дизайн», м. Маріуполь)
2.	Інтегрована бухгал-терська система	Ведення всіх основних функцій бухгалтерського обліку на малих і середніх підприємствах	«Інотек» (фірма «Інотек», м. Москва), «Модуль Пі» (м. Мінськ)
3.	Бухгалтер-ський кон-структор	Створення прикладної системи з універсальної заготовки	«1С:Бухгалтерія» (фірма «1С»), «Акцент-бухгалтерія» (фірма «Імпакт»), «Універсал» (ТОВ «СофтПро»)
4.	Бухгалтер-ський комплекс	Реалізація функцій як окремих розділів обліку, так і бухгалтерського обліку в цілому	«Бест-4» (фірма «Інтелект-Сервіс», Росія), «Аргос», (фірма «Інфософт» м. Москва)
5.	Бухгалтерія - офіс	Бухгалтерська система у складі системи автоматизації управління підприємством	«Галактика», «IT-підприємство», SAP R3 (компанія SAP AG, Німеччина), SCALA (компанія Bestlutsmodeller, Швеція),ORACLE Application (США ORACLE)
6.	Системи на замовлення	Створення на базі типового бухгалтерського ядра індивідуальних замовлень	Розробки фірм «Ост-Ін», «Біт», (м. Санкт-Петербург), «Нікос-Софт», «Екософт» (м. Москва)
7.	Системи обліку у міжнародних стандартах	Підтримання як вітчизняних, так і закордонних стандартів обліку (GAAP - загальні міжнар. принципи бухг. обліку і IRS - міжнар. податкова служба)	«Універсал» (ТОВ «СофтПро», м. Харків) підтримує український стандарт, GAAP, IRS; «1С: Бухгалтерія» (фірма «1С», м. Москва) підтримує український, російський стандарти, GAAP; «Облік у міжнародних стандартах» (фірма «Інотек») підтримує український, російський стандарти, GAAP, IRS
8.	Консульта-ційні бухгалтерські системи	Зберігання та регулярне оновлення баз нормативних документів	Інтегрована система, що об’єднує «1С: Підприємство» і систему «Ліга: Закон», системи «Консультант Плюс», «Парус - консультант» (ТОВ «Парус», м. Москва)